

ئاماده كردنى:

بۆكان:

محهمهد ئەمىن شاسه‌نهم: ٦٢٢١٣٤٠

عهلى جهوشه‌نى: ٦٢٤٢٩٢١

E-mail: nawendikurdika@yahoo.com

بۆيىند و نهوى

نهسرين جه عفهري

رؤمان

من تهشی ریسیکی وهک شیرنی وهفاییم بۆچی یه؟
کیژی وریای چاو کراوهی فیره زانینم دهوی
« هیمن »

پیشهکی:

چیرۆک، چ کورت، چ درێژ، مایه ی ژیانه، نیازی ئینسانی یه و خۆراکی
رووح. به شهر به درێژایی میژوو به شوین ئەم ویست و داخازهی دا رویشتوووه.
به پئی ههل و مهرج و کات و سات دۆزیویه تهوه، سازی کردوووه، تیفتیهی
داوه، رازاندووویه تهوه و پیشکەشی باره گای ئەدهب و فرههنگی گهلی کردوووه.
شکی تیدا نیه هه موو میلله تیک له ئەدهبی شفاهی یه وه به ره و نووسراوه چۆته
پیش، به ره به به ره سه بک و شیوازی بۆ دۆزیویه تهوه، به پئی پله و پاییهی
فیکری ئال و گۆری به سه ره هیناوه.

یه کیک له هۆیه هه ره گرینگه کان بۆ چوونه پیش و کامل بوونی
چیرۆک، ئازادی قه له مه. کۆمهلی ئازاد، ئەسپی خوش به زی خۆی ده مهیدانی
به ره بلاوی ئەدهب دا لینگ داوه، میلله تی ژیر چه پۆکش یا یه گجاری
گرده نشین بووه یا به دهوری باز نه یه کی چوو که داخولا وه تهوه.

له بیرمه منال بووم، زۆربهی شهوان دایکم چه کایه تی بۆ ده گوتم،
چه کایه تی فلان پاشا، فیسار کوره پاشا، نه خشی سه ره کی ئەو کورته چیرۆکانه
هه ره به پادشا و پادشازاده کان بوو. جار جار کوره که چه لیک مایه یه کی ده درایه،
ئه ویش ئەوتۆ نه بوو. ئەحمه د پاشا به گژدیوی سپی دا ده هات، مه حموود پاشا
دیوی ره شی دوو قاش ده کرد، ده م و لووتیان ده برین، ده ده سه ره یانه وه ده
پێچان و ده گه رانه وه کۆشک و ته لاری خۆیان.

ئىستى كه تهمه نىكم رابواردووه، ليم روونه پاشا و گهوره كانى ئيمه هيچ ديويكيان دووقاش نه كردووه و هيچ درنجيكيان به جهه نهم موشه رره ف نه فهرمووه.

قورسايى زيان له سهر شانى كومه لى فهقير و هه ژاربووه، ههر ئهو هه ژارانه ي به ديھينه رى ميژوون له هيچ شوينيك باسيان لى نه كراوه. ده چيرۆكه شفاهى يه كانى سهرده مى غه زنه ويان دا، باس باسى سولتان مه حموود، هه ياسى خاس و حه سهن مه ميندى يه، ئهو پياوه به رواله ت باشانه خه ريكى عدل و يه كسانين. به لام حه كايه ت له زمان پيسۆزه وه ده گوتري، چيرۆك بيژ روو ده پيسۆز ده كا:

« ئهى پيسۆز، ئهى عه مرى من، ئهى چاوى من، ميوانم و خه سته م و به رى داها تووم، نه قليك، سهر گوزه شته يه كى هه ته بوم وه گيره.»

حه كايه ت له زمان پيسۆزه وه ده ست پيده كا: جووله كه يه كى كووتال فروش ته ما ده زنيكى موسولمان ده كا. كه بابچى يه ك به گوشتى بنياده م كه باب ده برژينى و ده يفروشى، جولا يه ك ههر چهندى مه كووكه ي داوى و شه پيته ي پيوه ده دا ده لى: زمان ئامان. ريواريك له ده ركى گهوره ي شارى غه زين ده دا، ده ركه وان بوى ناكاته وه، ريوار كيسه يه كى دراو له كه لينى ده رگاوه ده داتى، ده ركه وان وه رى ده گرى و ده لى: «سولتان مه حموود به قوربانى ئهو كيسه دراوه بى ده باخه لى خوم دا يه»

ههر ده چيرۆكه كان دا وه زعى ناله بارى ئهو سهرده مه وه ده ر ده كه ون، به لام بو ئه وه ي ديزه به ده رخنه يه ك بوو كاره ساتانه كرابى، ده ئاخري هه موو چيرۆكه كان دا خه تا كاره ده كه ويته به رشيري عه داله تى سولتان و ته مبي ده كرى. ولات ده بيته وه به هه شتى به رين، گول بانايا، گورگ و مهر پيكه وه ئاو ده خونه وه، ته شتى زيپر له سهر سهرت دانى بو كوئده چى بچو.

ئەگەر عدل و دادەكەى سولتان مەحموودىشمان باوەر كەردبى، ئەدى
حەكايەت لەزمان پيسۆزەوہ چ لىبكهين؟

وہوہى دەچى سانسۆر دە ئەدەبىياتى شيفاهيش دابووبى، حەكايەت بىژ
لە ترسى دوارۆژى خۆى وەبالى دابىتە ئەستۆى پيسۆزى مردوو كە ھەر
شەوى چىرۆكە كە ئاخىر فرمىسكى ھەلوەراندووہ و پيش ئەوہى بگاتە بەيانىكى
روون كووزاوەتەوہ.

سولتان مەحموودى لەچەرى سىلدار، ئەو ھەموو تالانەى لە
ھىندوستان را ھىنا، بەناوى ئىسلام ھەزاران كەسى كوشت و بە كوشت دا،
لە پەنا ئەو ناز و نىعمەتانەى بە خۆرايى وەگىرى كەوتبوون، ھەر دەو
سەردەمەدا مەزنە پياوى وەك فىردەوسى لە داخان مرد.

ئەگەر قەلامبازىك باوين، بىنە زەمانى «قاجارە» كانەوہ، ئەوى دەمى كە
ھەموومىللەتىك دەستى كەردبوو بە رۆمانووسى، لە بنەو پالەوہى ئىمە
نووسەرانى «رووسىيە» چەند شاكارى گەورەى رۆمانيان داوہتەوہ دەرى،
ئىنگلىس، فەرانسە و زۆر شوينى ترئەوانىش گەورەترىن كاريان لە سەر
چىرۆك و رۆمان كەردووہ. بەلام ئىمە دەو سەردەمە داچمان ھەيە، من نالىم
ئىمەى كورد، ئىمەى كورد زمانەكەمان ئازاد نەبوو، ئەمما ئىمەى ئىرانى
دەزبانى فارسى دا چ رۆمانىكمان ھەبووہ؟

رانەگەيشتن بە فەرھەنگ، كۆمەل وەدوا دەخا، ئىستاش پيش كەوتنى
جىھانى ھىندەخىرايە كەس شوينى ناشكىنى.

سانسۆر، خۆ سانسۆرى و ترس لە نووسىن، مىشك لە كار دەخەن،
بىرحەفس دەكرى وئەسەر ناخولقى.

ده ههل و مهرجی وها ئهسته م دا شیعر به هاواری نیازی به شهروهه
 دی، بهلام بهته نیایی ناتوانی ئه م ئه رکه به جی بیئی، نه سر به تایبه تی
 چیرۆک مهیدانی ههست و چیژگه وره تر ده کا.
 رۆمان نووسی ده زمانی کوردی دا تازه دهس پیکراوه، هه وه لی گور و
 گال و داره داره یه تی. خه ریکه شکل ده گری.
 ماوه یه ک بوو چاوه ری بووم، که له پیاویکی قه له م به دهست، مزگینی
 رۆمانیکی تازه مان بداتی، به لکه چهند رۆژیکی پیوه ی بژین.
 به شانازی یه وه، شیره ژنیکی خاوه ن ههستی کورد «نه سرین خانمی
 جه عفه ری» ئه و ئه رکه ی به جی هی ناو چاوی چاوه ری می روون کرده وه.
 ئه و به ریژه له بنه ماله ی گه وره ی مه لاجامی چۆری یه و خوشکه زای
 مامۆستا هیمنی نه مره .
 ده ژنانی کورد دا که متر چیرۆک نووسمان بووه، یا هه ر نه بووه، شاعیری
 کچمان زۆرن، نه سرین خانمیش به شیعر دهستی به خزمه تی ئه ده بی
 کردووه، ئیستا گه یشتۆته نه سر و چیرۆک نووسی، ره نگه ئه ویش مهیدانی
 شیعی ری پی به رته سک بووبی و خۆی له دهس قافیوه وه زن شارد بیته وه.
 نه سرین خانم پیشتریش پینج جلدی چیرۆک بو منالان نووسیوه که له
 لایه ن ناوه ندی بلاو کردنه وه ی فه ره نگ و ئه ده بی کوردی یه وه چاپ کراون،
 ئه وانیشی به خزمه تیکی ئه ده بی ده زانم، خویندوومنه وه و به دل من.
 رۆمانی " بلیند و نه وی" نه سرین خانم خوینده وه، بردمی ده دنیا یه کی
 دیکه وه، دنیا ی رابردووی پر کاره سات و به سه رهاتی سه رده می «خانی له پ
 زیپین» رۆژگاری گورز و مه تال و تیر و که وان، رۆژگاری ئه وین و دل داری،
 خه بات و فیدا کاری، ئه و شیعی ره ی مامۆستا حه قیقیم وه بیر که وته وه، که
 فه رموو یه تی:

ههوری خه مان له سه ر سه ری کردم کړیوه
 پیچ به رزی سه ری به فر گره، مه روانه سه ر سه ری
 نه مدی سه ری له به ردی نه دابی خولی زه مان
 تی دا بی هه ر سه ری سه ر سه ودای سه ر سه ری
 کاتی له خویندنه وهی رومانه که بوومه وه، وه ک زه ره ریکی قورسم کردبی
 وابوو، ده مه ویست ته وای نه کا، دریژه و دیسان دریژه ی پی بدا.
 هه ر چند ده باره ی قه لای دمدم دا نووسراوه ی دیشمان هه ن،
 رومانه که ی نه سرین خانم ته نیامایه یه کی میژووی لیدراوه، نه وی تری خه یاله،
 خه یاله که ش خراپی بر نه کردوو. چیرۆکیکی پراوپر له نه وینداری یه، شیرن و
 مه زه داره و پیم خوش بوو.
 مایه ی بنه رته ی رومانه که نه وینه، زوربه ی قاره مانی چیرۆکه که
 نه ویندارن. نه وینیکی به نه ده ب و کوردانه. نووسه ر توانیویه تی به باشی پچی
 ده قابی قاره مانه کانیه وه، له زورشوینان چوو ده ناخی بیر و خه یالی
 وانه وه، نه و به شه ی به بروای من زور به قه وه ته.
 تام وچیژی چیرۆکه که کورده واری یه، به کوردی بیر کردۆته وه و به
 کوردی نووسیوه. ولاته که، داب و ره سم، شادی وشین وه... هه موو خومالین.
 وشه ی ره سه ن، رسته ی قوله، زمانی ته ر وپاراو به سه ر سه رجه می
 نووسراوه که دا زاله. له هیندیک شوینان منیش نه وه نده ی له توانام دابوو ئال
 وگورم پی کردن، شتی جوانترم بوذۆزینه وه، به بی نه وه ی ده ست له نیوه رۆک
 بده م.
 هیوادارم " نه وه بی و هه زاری تر " زور چیرۆک و نووسراوه ی دیکه شی به
 شوین دابی، زور نه سه ری دیش بخولقی و زور نه سرینی تریش هه لکه ون.

تکایه کم ههیه له خویندهواری کورد، ههر نووسراوهیه ک به زمانی کوردی هاته بازار بیکرین، ئەم کاره لانی کهم خزمهتیکه به ئەدەب و فەرھەنگی خۆمالی. ئەم ئەسەرانی دینە دەری دەگەل ئەسەرە گەرەکانی دنیا هەلیمەسەنگینن، ئیمەهەوولی کارمانە و کورد گوتهنی: «له پرێکهوه نابیه کورپیک».

به ئارەزووی ئەو رۆژەم زمانی ئیمەش به تەواوی بپشکووی، لک و پۆپان دەرکا. تەرپاراوتریبی، تاس ولووستر بکری و سەرپیک بی له نیو سەران.

فەتاح ئەمیری
بۆکان ۷۵/۸/۳۰

(۱)

دەمەو ئیوارە بوو، چلکە ھەوریک بەرۆکی ئاسمانی گرتبوو، کویستانی
سەخت و ئەستەمی کوردەواری سەریان بە تەم بوو. تەپ و مژیکى سەخت و
خەماوی ترۆپکی کیو بەرزەکانی ئەنگاوتبوو. ولات کش و مات، چیا بیدەنگ.
بەسام...

دوندی چیاى ھەرە بلیند رەگە ھەوریکى نە سوور نە ئالی بە سەر
کشابوو. خۆری بەرە و ئاوا بوون لە تۆری ھەوری بۆر و چلکن دا کز دەسووتا.
زەمان تۆز و تۆوی پەژارەى دەپەرژاند.

ئىوارە بوو، ئىوارە یەکی درەنگ. چەند سەعاتیک بوو دوو سوار رکیفکوت
و بیوچان یە کسمەکانیان بەرەو رۆژئاوا لینگ دەدا، ھەوراز و لیژ و نیوہ نیوہ
دەشتیان تەخت دەبەری، ھەر دەتگوت ئاوریان پییە. ولاخەکانیان گەرچی
دەھەژان و دەفیان دەداوشەتلی ئارەقە بوون، بەلام باوی بازیان خۆشتر بوو.
پالیان دەگرت، گەرد و تۆز شوینی لەدوو دەگیران...

تەم نارەوئ! خەم و کەسەرێکی گران دل و دەروونی ئازار دەدان. بی
ھومید و هیوا، کۆست کەوتوو، ئازایەتی و جوامیری بە فیل و تەلەکە و دەھۆ لە
ناو چووبوو. کاتیک رەشەبای شەر بە سەر ولاتی دا خوشی ژیان وەکوو خۆی
نەما، شوینەواری شەر ھەمووقوژبنی داگرت. کەس نەبوو برینی دەگیانی
نەبووبی و داغی خۆشەویستیکی بە جەرگەوہنەنرابی.

ئەوا شەو ھات و تەواوی ولاتی داگرت، خەم و شادی داپۆشی،
ئەستیرەترووسکانەوہ، زەوی و ئاسمان لیک نیزیک بوونەوہ، وەھایان پال

ویکدا، درشت و ورد، راوی ئەستیره‌ی پی دەکرا. سروه‌یه‌کی فینک
سەر و چاوی دەلاواندنه‌وه، بۆنی خۆشی گیاو گۆل تیکه‌لاوی بۆنی گەز و داره
بووز و بناو، بۆنی به‌هاریکی دره‌نگ و هخت، که‌میک‌ویشک و تال. جاروباره
سریوه‌شی نه‌ده‌هات. ته‌نیا جریوه جریوی ئەستیران، زرمه‌ی سمی و لاخه‌کان،
ته‌نیایی و بیده‌نگی.

خدر سه‌ری هه‌لینا، مات و بیده‌نگ روانی. «زه‌وی ئیستا له ژیر په‌رده‌ی
خه‌وه، ته‌نیائه‌وی نه‌سه‌ه‌وتوو ه‌بیره، ئەوی بی جی و مه‌کانه‌ خه‌یاله، نه‌هاتن
به‌خۆته و نه‌پۆشتن، نه‌ژیان. بۆ ده‌ژی؟! بۆ وه‌ی هه‌ول بده‌ی و تی بکۆشی و
له‌و ژیانه‌ شه‌رانخۆی‌یه‌ داده‌ردببینی و داخ و که‌سه‌ر بچێژی، دییه‌ دنیا ته‌نیا
بۆ جاری بی وه‌ی بزانی بۆ؟!»

ئه‌و جار به‌ جی دیلی وه‌ک نه‌بووبی، قه‌ت نه‌بووبی. هه‌میشه‌ تای
ته‌رازووی خه‌م و ده‌رده‌کان قورستره‌ له‌ خۆشی و شادی‌کان. به‌لام کییه‌ له
دنیا ته‌سه‌ل بی؟!».

خاتوون چاوه‌کانی ده‌ تاریکایی بریوو، بی هه‌ست و خوست. چهند
ئاواییان جیه‌ه‌شتبوو کۆست که‌وتوو، بی هومید و هیوا، به‌دلی به‌خه‌م،
بیده‌نگ. دوور و نیزیکی ئاواپیه‌ک خدر گوتی:

- ئەم شه‌و لی‌ره‌ ده‌بین، سبه‌ینی وه‌پری ده‌که‌وین.

بیده‌نگی، وه‌لامی نه‌داوه، وه‌ک نه‌بووبی، قه‌ت نه‌بووبی. گوپی لی‌ نیه،
وه‌کوومردوو، له‌شیکی بی گیان، بۆ زنی‌دوو؟! ئیره‌ کوپیه‌؟! بۆ کوئی ده‌چن؟!
بی هه‌ست و خوست چاوی بریوو تاریکایی و نه‌یده‌ترووکاند، ته‌واو ده‌بیران
راچوو بوو. می‌شه‌لانه‌که‌ی به‌رده‌می ده‌تگوت رووحی هه‌یه‌ و بۆ لای ده‌خوشی،
به‌سام و ترسیکی زۆره‌وه‌ ده‌پروانی. تارماییه‌کان به‌ره‌ به‌ره‌ زیاتر ده‌بوون، بۆ
لای ده‌هاتن...

ههروا دههاتن بى برانهوه، زياتر دهبوون. تارمايهكان دم و چاويان ههبوو، روون وئاشكرا. تا دهمى لهمهوبهر گشتيان گيان لهبهر بوون و زيندوو. دهسته خوشكهكانى، ههويكانى، خاتوونهكانى قهلاى دمدم، دهست و پيوهند، خولام و نوكر، چه كدار، ژن و پياو، بچووك و مندال. سهر و گوپلاك خويناو، رهش و شين، شهتلانى خوين، ونجرونجر، پچر پچر، بو نهمامهوه؟! بو منيش له چل كهوانى راخوم ههلهداشت، بو ترسام؟! بو ژيان ئهوهنده شيرينه؟! بو چى خاتوونهكانى قهلا پاش ميڤرده كانيان، برا و كهس و كاربان به دىلى نهژيان و خويان وهدهست دوژمن نهدا و ئازايانه خويان روو وه بهردى شمشير خانى ههلهداشت؟! بو من نه مكرد؟! بو من چم لهوان كه متر بوو، منيش دهبوو له چل كهوانى رابه ره و لووتكهى شمشير خانى خو ههلدېرم، پاشى خان تازه ژيانم بو چى يه؟ بو چى به قسهى خانيم كرد، خوينى من له خوينى ئهوه هه مووه خاتوونه رهنگينتره؟!!

بو نه مكرد، بو به قسه م كرد؟ دهستى شكوم تازه چوو ناگه پيتهوه، ههر من ماوم، ده بى بژيم و ئهوه هه موو دهر د و كه سه ره بچيژم، ده بى هه تا هه تايه ههر بگريم و بنالم. ديمه نى خوين، ههراو غه له بايى، بيگره، بيكوژه. ته قهى توپ و تفهنگان، بو نى بارووت، له شه بى گيانه كان، ته پ و توژ، ههراو هوريا، هات و هاوار، راکه راکى جه ماوه رى تيشكاو، هاوارى گيان دان و ئاويلكهى مهرگ و نه مان.

تارمايهكان ههروا ده خوشين، دههاتن، تم و تم بى برانهوه، چاوى زه ببوو، مووى لى ببوونه نهشتهر، ترس، سام گرتبووى. دهستى شل بوونهوه، جلهوى ماینه كهى بهردا، پهنا بو كوى بهرى؟! بو كوى بچى؟!!

ماینه كه سهر به خو مى رييهى گرتبوو، نه رم نه رم ده روپيشت. ده ور و پشتى دمدم گيراوه، دوژمن دوور و نيزيك هه ليداوه، ئهوه قهلايهى سه رى له

ههوران دەدا و هیلانەى هەلۆ بوو، ئیستە کوندى مەرگ و مالویرانى راوی لیدە کرد.

دوژمن بە قۆنداغە تەفەنگان ، بە رنب و شیران وەنیو کەلاکان کەوتوون . جاروبارە بەقۆنداغ دەسەر و گۆیلاکی لەشە نیوہ گیانەکان دەکوتن، ئاوہ ژوویمان دە کەنەوہ، دەیانپشکنن، رووتیان دە کەن .

نالەى گیان دان و مەرگ . لەشى نیوہ گیانی دۆست و دوژمن لە ژیر پیی قۆرچی وقزلباش پی شیل دە کرئ . لەشى بی گیانیان، خوین، هاوار، زیق و هۆر، بۆنى خوین، دلئ تیک ئالا . زۆر کەس خوین گرتوونى .

بۆنى خوین و کەلاکی بۆگەن، مەیتی ئینسان و لاشى مردووی ئەسپ و ولاخان . ماینە کە چەقى، مێشەلانە کە بۆ لای خویشی هەروا هات، بی برانەوہ، هەزاران تەرمى گیاندار، خویناوی، شەلالی خوین . یەک چاوی نی یە، یەک زگی درپاوہ، یەک دەستی پەریوہ . هەزاران تەرمى گیاندار، لەت و پەت، چاو دەرپەریو، ردین بە خوین . بانگی دە کەن :

- وەرە ئەتۆش وەرە ...

زریکاندى، یەک بە خوئى، دار و بەرد دەنگى داوہ . خدر بە زیقە کە ئەغیار بۆوہ، ئاورپی داوہ . خاتوون وەپاش کەوتبوو . سەرى ئەسپە کەى وەر سووراند، گەراوہ . گوئى :

- خاتوون بۆ هاوار دە کەى ؟ چ بووہ !؟

وہلامى نەداوہ . خدر زانى سام گرتوو یەتى، دلخۆشى داوہ :

- خاتوون چی وامان نەماوہ، ئیستا لەو زینووە ئاوابین دە گەینە ئاوہ دانئ . لە ئەسپە کەدابەزى، جەلەوى ماینە کەى لە قەلپۆزى ئەسپە کەى خوئى بەست . جەلەوى ولاخە کەى گرت و رەکیشى کرد . بیدەنگ جەلەوى دە کیشا . چی پی گوئبا، چۆنى دلدارى داباوہ؟! بۆئەو کۆستە ئەوہ ندە بچوو کە

که بتوانی به ئاسانی باسی بکهی؟ دهتوانی چ بلیی؟ بیدهنگی. بهلام ئاخر ئهوه
 ژنه، دهترسی. دهستی به فیتوو لیدان کرد، پاش قهنه کیشیک
 دیسان بیدهنگ بۆوه. خاتوون بی ههست و خوست دهستی بهو لاو لادا
 کهوتبوو، چاوی دهعهرزى بریبوو، بیدهنگ. ببوو به تهرمیکی نیوه گیان.
 ولات بیدهنگ و بهسام. چند ههوری کوت کوت و رهش، مانگیکی
 تۆزاوی و کهت. ولاتیکی چۆل و هۆل، تهنیا دوو سوار، دنیایه کی به سام و
 داهاتوو یه کی نادیار. هاشهی بابو نیو میسه لانه کهدا دهتگوت بهشیک له شهوه،
 دهگهل دار و بهرد تیکه لاوه. خورهی چۆمه که روونتر دههاته گوئی. تهنیا
 تهقهی سمی یه کسمه کان دهگهل ئهو دیمه نه نامۆ بوو. جریوه جریوی
 ئهستیران له سهر سهریان، تاریکاییش له دهور و بهریان. ئهوانیش
 وه کووبه شیک لهو شهوه بوون. چاره گه سهعاتیک روین. دوور و نیزیکی
 ئاوايه ک خدر گوتی:

- خاتوون گه یشتینی.

چهند چرای بی سۆمایی کز له دووره وه دهترووسکانه وه. له کۆلانیکی
 سه گیک هاته دهه، چاوی وه کوو چرا ترووسکهی دههات. پیمان وه پری. چند
 سه گی دی به چه ولوور جوابیان داوه بیدهنگی شکا. خدر خیرا له ده رکیکی
 دا.

تاویک پی چوو سه گهل به دهوریان وه ربووون لهو لاو لاوه لییان
 دهمراندن و پیمان دهوه پین. کهس ده رکهی نه کرده وه. خدر دیسان ده رکهی
 کوتا. دهنگیکی زلی خه والوو له پشت ده رگا گوتی:

- کییه بهو نیوه شهوه. چ قهوماوه؟!

خدر گوتی: کاکه ریوارین، شهومان لی درهنگ بووه، تازه ناگهینه هیچ
 کوئی. ئه م شهو رامان گرن.

ته قهه ده ركه كه هات، سه ريك له كه ليني ده ركه هاته ده ر و گوتى:

- به و نيوه شه وه له كو پرا دين؟!!

- براله نه قله كه دووره، ئه وه دوو شه وه به ريوه ين، ماندوو و شه كه تين، جاري وه ختي ئه و قسانه نيه، ليني گه ري بو دو ايه.

كابرا چوله چرا كه ي لي نيزيك كردنه وه، بو وه ي باشيان بيني. گوتى:

- وه رنه ژوور ميوان خو شه ويستي خوايه.

ئه وه دهنگي خانه خوي بوو. ئه يكيان هاته وه بهر، ئيستا په نايه كيان ده بي تابهياني تييدا بحه سينه وه. كابرا ده ركي خسته سه ر پشت. خدر پيلي خاتووني گرت و دايبه زاند.

ئازاي له شيان كوترا بوو، هينده ماندوو بوون ئيدي هي زي له سه ر پي راوه ستانيان نه مابوو. خاتوون هه لئرووشكا. خدر به بيوازي گوتى:

- كاكه ولاخه كان له كوي به ستمه وه؟!!

كابرا گوتى: هه ر ئيستا تاقه تيان ده كه ين. بانگي كرد.

- ئافره ت.... ئافره ت هه سته ميوانمان هاتوه.

ژنه گوتى: ميوان به خير بي سه رچاوان.

ژنه هاته ده ر و به خير هاتني كردن. پيلي خاتووني گرت و برديه ژوور. له حالي شپريوي خاتوون وا تيگه يي نه خو شه. له لاي سه ري لباديكي راخست. سه نير وليفه يه كي بو هي ناو خاتووني له سه ر رو نيشاند. چوار مندالي سه ر و پيچكه له قولينجكي ماله كه خه وتبوون. له ژير نووري كزي چوله چرا كه سه ر و گو يلاكيان وه ديار كه وتبوو. ژنه زوري به خير هي نا. خاتوون نه يزاني چي گوت، چوني جواب داوه. خدر ده گه ل كابراي خانه خوي هاتنه ژوور. كابرا گوتى:

- رهنگه زوريش برسي بن؟!!

خدر گوتی: ئه‌ری به خودای. وه‌بیرمان نایه که‌نگی پارویکمان نان خوار دووه.

ژنه خیرا چوو بو لای هه‌رزاله که، که‌ولیکی هی‌ناو ده‌سته‌واریک نان و هی‌ندیک پی‌خۆر. تاسیکی دو تیکرد و که‌وچکیکی دو‌مانه‌ی له نیو نا. خدر چۆ پیش بی وه‌ی فهرمووی که‌ن، ده‌ستی به خواردن کرد. خاتوون ده‌سته و ئه‌ژنۆ له سه‌ر جییه که‌دانیشتبوو، کز و داماو. خدر گوتی:

- خاتوون فهرموو، ئه‌وه بو ده‌لیی برسی نی، وه‌ره پارویک نان بخۆ.

خاتوون چی نه‌گوت: هه‌ر وا بیده‌نگ ده‌پروانی. ژنی خانه‌خوی گوتی:

- خوشکی نانی خه‌جاله‌تییه، قابیلی ئیوه‌ی نی‌یه، پارویکی بخۆن.

خاتوون گوتی: به زیاد بی، خودا نه‌یبری، ماندووم، ئیشتیام نابا.

ده‌تگوت به دیتنی ئه‌و ئینسانانه ورده ورده گه‌راوه‌ته‌وه نیو دنیای زیندووان، سامی شکابوو. دیتنی ئه‌و زینده‌وه‌رانه، دیتنی ئاوه‌دانی ئه‌وی له دنیای خوی‌ن وشه‌ر و هه‌للاوه‌دوور خستبووه، خانه‌خوی جامیکی دو تیکرد و بۆی هی‌نا. خاتوون دو‌یه‌که‌ی وه‌رگرت. زۆر تینوو بوو، به ده‌میوه ناوتیر و پری خوارده‌وه. خدر به په‌له په‌ل نانی ده‌خوارد. ده‌تگوت ره‌پی ده‌نین، زۆر برسی بوو. تا توانی خواردی ئه‌و جار کشاوه. ده‌ستی به‌ردینی داهینا و گوتی:

- به زیاد بی خودا نه‌یبری.

ژنه که‌وله‌که‌ی خر کرده‌وه و له ژیر پیرکی نی ناوه. خدر گوتی:

- وا باشه ولاخه‌کان تاقت که‌م.

خانه‌خوی چۆله چرایه‌کی داگیرساند و دایه ده‌ستی. ژنی خانه‌خویش هی‌ندیک نوین و بانی هی‌نا و رایخست. نوینه‌کان کۆن و شر بوون. خاتوون به دیتنی نیو ماله که‌ زانی نه‌دارن. تاویک پی چوو، خدریش هاته‌وه ژوور. کابرا گوتی:

- کاکه ئیستا کاتی پرسیار نیه. شهو راشکاوه بنووین، سبهینئی وه خه بهر نایهین.

چوون ده جییه وه، چراکه یان کوژانده وه، چاو شل بوون. خه وه هموو شتیکی له بیربردنه وه. دلی به خه م و له شی شه کهت له یادان چۆوه. پرخ و هۆر ههستا، له شی ماندوو بادلیش به خه م بی، خه وه چته جهسته ی. خه وه دنیای هسانه وه، دنیای بیدهنگی، مردنیکی کورت، دنیای هیوری. گهرچی ئەم شهو وه کوو شهوان نه بوو، به تایبته، بوخاتوون. به لام هه ر چاوی ده بیره هۆش راچوو، زه لامیک دهستی له ئەوکی نا، خه ریک بوو بیخنکیئی. هه رچی ده یکرد و ده یکراند بهری نه ده دا. چاوی هه لینابوو، ده یدی له نیوماله قورماویه که راکشاوه. گهرووی پیکه وه نووسابوو، قسه ی بو نه ده کرا. ویستی هاواربکا، نه یتوانی. ده یزانی مۆته گرتوویه تی، نه یده توانی خوئی بجوولینیته وه، هه ر چۆنی بووخۆی رزگار کرد، هیزی وه به ره خو نا، دهستی وه بنه خوئی که وتبوو. دیسان بیري خه م وده رده کانی، بیري ته نیایی و سه رلی شیواوی ئەوکیان گرت. گریانی تیکه ل به خه م و په ژاره گیانیان داگرت. به ده م خه م و گریان خه وی لی کهوت. به لام ئەم خه وه زۆر سووک بوو، شتیکی وه ک بیره خه و. بو زیندوووه؟! پیش تر ژیاوه؟! له خه و دا ده گه را بووه ی بزانی زیندووویه یا مردوو. به لام نه یده زانی، نه یده دۆزیه وه. ئەو قینه ی له ژین هه یبوو، ئەونه فرته ی له ژینی بیداری ئەویان له شک داهیشتبۆوه. له خه ویش دا ههستی به بوون ومان نه ده کرد. خه یاله کانی تیکه ل و پیکه ل، ئەو لاو لای ده کرد، نیوه خه و و بیدار، بوئهوانی دی خه و ته نیا هسانه وه یه ک بوو بو لهش، به لام بو ئەو مۆته یه ک بوو، خه و دی، ئەو کاته ی گیان ماندووویه، لهش شه کهته، نه ویست. پشوودانی لهش، هسانه وه ی گیان چاولیک نانیک، چاوتروو کانیک.

ئەستىرەكان وردە وردە بزر بوون، زەردە لە سەرانى دا. لەش بەو
خەوە كەشەنگىكەى نەماو، لە گوندىكان زۆر زوو شەو دادى، ئاواش زوو رۆژ
دەبىتەو. ئىستاكاىەى رۆژە، دەنگى ژيان لە ھەر كەلپن و قوژبنىك دىتە
گوئى، كاتى وەرئى كەوتنە. بەيانى زوو بەرەو نىرگى كەوتنە رى. لەو جىيە بوو
يەكەم جار پەريزاد خانى دىت و يەكەم گزىنگى ئەوين لەو شوپنە دل و گيانى
پىكا. ئەو كاتەى مىرانى چاوچنۆك زۆرە مىلى لىدە كرد و ژينى لى تال
كردبوو. ئەو دەم بوو دەگەل ئەمىرخان يەكتريان بىنى. دەبى مىران ئىستا
چۆن بى؟! بلى خانى نىرگى بىلى بگەرپتەو لاي دايك و بابى؟ لەوانە يە
ئەوانىش بەويەو دەركا. بەلام لەوانە شە ھەتا ئىستا رقە كەى نىشتبىتەو. ھەر
چەند وىش ناچى، خانى مىرگە زۆر رق ئەستوور و بەقىنە، لەدل رەقى دا بى
ويەنە يە، كەى لە بىرى دەچىتەو؟!

پەريزاد ئەو دەمى دەتگوت قونچكە زىرە، لە تەواوى ناوچەى تەرگەوەر
ومەرگەوەر دا، نا ھەر لە تەواوى ناوچەكانى كوردەوارى جوانىكى وانەبوو. نەك
ھەر لە ناوچەدا بەلكوو لە تەواوى ولاتانى دەور و پشتى، نىو بانگى جوانى بى
ويەنە يە پەريزاد بلاو ببۆو، دەتگوت خوناوہى بارانە. جوانىكى وەك شەبەنگى
ھەتاو، ھەر كەس بە لاي داتى پەرىبا نەيدەتوانى چاوى لى نەكا، بۆى نەدەكرا
چاو بتروو كىنى و سەر بە خۆ دەكەوتە جەغزى سىحرى پەر لە رەمز و راز و
نەخش و نىگارى خوداوەندگار. ئەو ھەندە جوان بوو، چاوى لەبەر ھەلنەدەھات.
ژيانى ھاوبەشى دەگەل خان و سات و كاتەكانى بەختەوہرى وچى دى. ئىستا
بەرەو داھاتوو يەكى ناديار بەرپۆوہى و تەنيا بىرى تۆلە ئەو بەرەو ژيان و
مانرە كىش دەكا. وەياد خەونە كەى كەوتەوہ، شەو بوو، ئەستىرەكان ورد و
درشت لە ئاسمانى ساو و سامال لە ژوور سەريان دەدروشانەوہ. دنيا كىش و
مات. دەست لە ناو دەست لە قوللەى بورجى قەلا راوہستا بوون. ئەستىرەكان

به و شهوه ساوه به سهر چيا بهرزه كانه وه پرش و بلاو بيوون. سۆزه ي كزه بايه كيش نه ده هات، گول ئه ستي ره يه كي پر شنگدار و گه وره به ئاسمان دا راخوشي. چاوي ليكرد، ديتي خان له لاي نه ماوه. سه ري هه لبري له جيي ئه و گول ئه ستي ره يه، ئه ستي ره يه كي پر گرشه و گه وره له دايك بوو. ئه و جار خوي له ده شتي كي سهر سه وز دي پياوي كي نووراني و نوور و نه زهر پاك به بزه وه بو لاي هات، راوه ستا، ئه وه نده نووراني بوو، ههر شه به قي لي ده بووه. عه بايه كي قاوه يي سوور مه رهي به شان وه، گوچاني كي دار حه يزه ران به ده سته وه به بزه وه گو تي:

- رۆله برۆ.

په ريزاد حه به سا، بو بروا؟! بو كوي بچي؟! هه رچي ده يكرد و ده يكراند قسه ي بو نه ده كرا، ده تگوت زاري قفل دراوه. گه رووي پي كه وه نووسا بوو، زاري هه لنه ده پچرا. ده نكيك له غه يبه وه گو تي:

- ئه وه حه زره تي خدره.

په ريزاد موچور كي پيدا هات، له رزي، مووي لي بوونه نه شته ر.

خدري زينده گو تي:

- برۆ بو كووكي، خيرا برۆ.

گه رووي ويشك ببوو، قسه ي بو نه ده كرا. ده خوي نووسا، ويستي بلي بو

بچم؟! نه يتواني. فه رمووي:

- برۆ به دواي چاره نووس دا، تۆله ئه ستي ني دمدم بپاري زه.

له خه وه كه راپه ري ئازاي گياني شه لالي ئاره قه بوو. خان ئيستا

نه خه وتبوو. پيو سۆزه كه به كاوه خو ده سووتا. خان باسكي وه بن سه ري دا بوو.

بيري ده كرده وه. په ريزاد خه ونه كه ي بو گيرا وه. خان گو تي:

- ههر سبه يني ده بي برۆ.

خاتوون گوتی: خان ئەو ئەو تەنیا خەونە.

خان گوتی: خەون دەلیلە. دلنیام ئەو گول ئەستیرە گەشە کە رادەخوشی منم، دەکوژریم. ئەوی دیتە دنیاش کورە کە ی منە کە پاشی من لە دایک دەبی. خاتوون دە خەیاڵدا نوقم ببوو. پیوسۆزە کە نەرم نەرم بە سپایی باویشکی دەهاتی. خان سەری وە دەستی کردبوو. گوتی:

- دیارە ئیمە لەو شەرە دا دەشکین، تەعبیری ئەو خەونە ئەو یە. دیارە خدری زیندە، روحم بە قوربانی موژدە ی داها تووی داوینی. خاتوون ئاگات لە کورە کەم بی، باشی گەورە کە، بیپاریزە، ئەو تۆلە ئەستینە. خاتوون گوتی:

- خان ئینشاللا سەر دە کەوین، ئەو قسانە چی یە؟

خان گوتی: من دلنیام زگە کەت کورە، کورپکی سەرخر. باشی پەرودە کە، بیعاملینە، ئازا و بە جەرگ وە ک برادۆستیە ک.

چەند رۆژ تیپەری، خاتوون هەر ملی نە دەدا، خان هەرچی حەولی دە گەل دا هەردە یگوت:

- ئە گەر بریار بی ئیو بەمرن من بو بژیم؟! خان گەر تۆ نە بی من ژینم بو چی یە؟ خان دە یگوت: ئە تۆ زۆر گەنجی، زۆرت ماوہ دنیا ببینی، حەیفە وا زوو بمری. هەر سبە ی نیبەریت دە کەم. هەرچی خودا بیهەوی هەر وا دە بی.

خاتوون بەو بیر و خەیاڵانەوہ چاوہ کانی لیک نا. چەند رۆژ بوو شەر قورستر ببوو. خان هەرچی دە یکرد خاتوون ملزەم نە دە بوو. خان لپی کردە تۆبزی و گوتی:

- خاتوون من زۆرم دل بە تۆو یە. نامەوی تۆ بمری، دە بی بژی. منیش قەلادە پاریزم، سەر دە کەوین. دە بی بژین و بمینین و لەو قەلایە دا بەختەوہ رانە بژین، تۆ برۆهەر بۆم بکری یا دیم لە دوات یا دە نیرم لە دووت، هەرچی خودا بیهەوی هەر وا دە بی.

پهريزاد چاوه جوانه كاني داخست، فرميسكه كاني به ريز هاتنه خوار، كول
و كوؤى خوؤى رشت. خان دهستى به سهر و زولفى داهينا:

- مه گرى نه گهر مام ديم له دووت. چ سهر كهوين و چ تيك بشكين.
دوورى بو ماوه يه كى كورته، خو ئه و ژينه نه بهدى نيه راده برى، دنيا به، رهنه
ئه و خهونه مزگينى داهاتووبى، جارى زورمان ماوه. ژيان زورى به به ره وه يه.
راسته من عومريكم راباردوو له تو به ته مهن ترم، لاويك نيم. نه وه م هه يه
به لام تو گهنجى، كرچ و كالى زورت ماوه بژى و تال و سوپريان بچيژى.

پهريزاد گوتى: خان خودا نه كا چت به سهر بى، ئاي خودايه نه بينم.
ئه ويش دهيزانى خان راست ناك، به لام دهويست وابى. روژيك شوپه
سواره كهى بيت و بيهاوپته پاش تهركى و به ره و دمدم بگه رينه وه و له قه لادا به
يه كه وه به خته وه رانه بژين.

ئه و خو شهويستى خان بوو، هه ويكاني له حه يفانى ده تگوت قه لشين.
زوربان ئيره يى پى ده برد. ئاخو ئه و ژنى بچوو كى خان بوو، نازدارى خان. شوخ
و شهنه، به ژن باريك و خاو و لاو، خان له هه رتك چاوى خوؤى خو شتر
دهويست. بو زور كه سان جيى باوه ر نه بوو پهريزاديش خانى خو ش بوو. ئاخو
كيژيكي تازه لاو كه چاوى هه ر جوانى ده بينى و هاوته مهنى كوره كهى
ئه ميرخانه بليى بتوانى خانى خو ش بوو؟ جيى لى نه بيوه كوو بابيه تى رهنه
هه ر ئه وه ش با، ئاخو پهريزاد هه ميشه ئاره زووى بابيكي واى بوو، ئه وى له ژينى
ئاسايى خوؤى نه ببوو. ئه و شانهى راگرى خه مه كاني و په ناي ناهوميدى كاني وى
بوو. له و ماوه يه دا هه ستى به شتيكى نوئى كرد بوو، دوو گيانى. هه ستيكى
نوئى، ژينىكى نوئى، ده بوو ورده ورده خوؤى بو داهاتوو ته يار كا. له نيو قه لادا
كاتيك، ژنيك ژانان داينده گرت، خيرا مامانيان له سهر حازر ده كرد. ژنه كاني
دى لى دالان، هه ر يه كه كاريكى وه ستو ده گرت، يه ك ميوانى ليده نا، ئه وى

دی پەرۆ و پالی دینا. لانک و لۆرک هەر دوو سی مانگ پیشتەر ساز ده کرا و
 ده سرازه ی نه خشین و سهر به گولینگی بۆده هۆندراوه. بالنج و بالیفه و سهر
 سینگه ی رهنگاورهنگی بۆ ده کرا. بلویر و ئاوه خانهش له بیر نه کرا بوون. مندال
 که ده بوو، ئەگەر کور با مزگینیان بۆ باوک و باپیرو خال و مامی
 ده برد. نیوکیان ده بری و ده یانه اویشته سهر بیژینگ ههتا ههوتووی ده چوو.
 ژنی زه یستانیش له جیه کی گهرم و نهرم دا ده کهوت، مه لۆتکه یان له ته نیشته
 داده نا و بۆوه ی شه وه نه یبا و ئالدا یکه نه خنکی نی، قورئانیان له سهر ده خویند
 و دو عایان ده کرد. ههر نه با قورئانیکیان له بن سه ری منداله که ده نا. پاش
 ئەوه ی ههوتووی ده چوو ژنه یان هه مام له میش ده کرد و جلکی تازه و نوییان
 ده بهر ده کرد. مندال چ کچ و چ کور ده یانه اویشته سهر پشتی لانکی. ئاخ
 خان چهنده ی پی خوش ده بی مزگینی کوری بده نی، ئەویش کوری من.
 ئاخۆ مندالی هه تیو مزگینی بۆ کی ده بهن؟! کی نیوی ده نی؟ داخودا له کوی
 به نامرادی بزئ. له بن چه بهردیک؟ له په نا چ دیواریک؟ مندالی بی باب چۆن
 گهوره ده بی. له قوون ده رکان، به بیبابی به هه تیوی، داخوا چه ند فرمی سکی
 نامرادی هه لپژئی و چهنده چه رمه سه ری بینیه بی بابی به هه تیوی....
 فرمی سک به ری چاوی گرت. تازه ده هات تامی به خته وه ری بچیژی که
 وای به سه رهات. ده بوو ژیان خوی، خوشه ویستی، ده سته خوشکه کانی،
 ژنه کانی قه لایه. دراروبه ردی قه لا، هه موو هه مووی جی بیلی. شه ویک له
 شه وان چه ند سه د کهس ژن و پیایوی که فته کار له قه لا چوونه ده ر. ههر
 ده روزه یان کرده وه به شله ژاوی خویان گه یانده ئاوی. خان ئەوی شه وی
 ویستی ره گه ل وانی خا. به لام په ریزاد به قسه ی نه کرد و گوتی:
 - خان ده ناسریمه وه. له وانه یه یه کیک به چه ند دراو به دوژمنم بفرۆشی.
 خان کهوته خه یالات دیتی راست ده کا. کوتی:

- باشه به تهنی بهریت ده کهن. ئە گەر خوشت بگۆرپی و به نه ناس بچیە
دەر، مەترسی وهی ههیه یه کییک ده داوی دوژمنیت خا، یا بی حورمه تیت پی
بکا.

ژیان به پیچه وانه ده سوورا، ژینی ئەو ماوه یه یه هاوسه ری ده گه ل خانی
کهوته بیر. خوشتی و ناخوشتیه کان هه موو هه مووی. فرمیسه که کان وه کوو بارانه
هه لوه رین، خه ریک بوو سه ری به هه نیسه کانه وه هه لکه ندری. خان له باوه شی
گرت وه ک مندالیک هییدی و له سه ره خو نهرم نهرم رایژاند، دلخوشتی داوه:
- گیانه مه گری، ژین هه ر ئەو دوو روژه نیه، به زوو یه کی زوو ده گه ینه وه
یه ک. دهستی به سه ر و پرچی داهینا. وه های چاو لیده کرد ده تگوت ئیدی
نایبینیته وه بیچاوتروو کاندن. دیسان ئەوین هه موو شتی له بیر بردنه وه.
نه ترسی شه ر، نه بیری دهر باز بوون، نه کوچ. ئاسمان له ژوور سه ریان روون،
دنیا جوان و رهنگین، ئەوان بوون و به خته وه ری، ئەوان بوون و خوشت ویستن،
گه رانه وه نیو دونیای ئاسایی، گه رانه وه نیو دونیای دهر دو خه م. خان توند له
ئامیزی گرتبوو:

- سه بر بگره، دیم له دووت. گیانه که م، هه ر دهر فه تم بی دیم له دووت.
ئه گه ئە جه لم هاتبی دیاره کهس له بهر قه له می قه زا و قه دهر دهر باز نابی، چی
له چاره ی نووسرا بی هه روا ده بی. ده نا دیم.... پیکه وه ده گه ریینه وه.
خاتوون نهرم بوو. رهنگه دووری بو ماوه یه کی کورت بی و دوای ئەو
دوورییه داهاتوو روون بی. کی ده زانی سبهینی چون ده بی، خو کهس له لای
خودای رانه هاتوته وه. گوتی:

- باشه خان هه رچی تو بته وی، هه ر چی تو بته وی.
خان به چاوی پر ئەوینه وه ده به ری هه لده روانی بی چاوتروو کاندن
ده تگوت ده یه وی هه ر گوشتی له وجوودی و له ناو دلی دابنه خشینی و لهو

ماوه كورتهى ماويانهئەوينى تەواوى دنيای پيشكەش بکات. لەوبەرى تاريکستاني تەنگەوہ دنيای روون وبەرفرەوان چاوەنوارپان بوو. بىر و خەيالى پەردەى رەشى بە سەر کشا. ماوہيەكى كورت تاسا. داھاتوو تاريک و ناديارە وەک ئەو شەوہزەنگە. پشتى ئەو تاريکايە ونە، پيوارە. ھەرگۆشەيەكى بە سام و ترس ئاخراوہ. کوا ئەو بەختەوہرييەى لىي دەگەرا. خان تا زارکى دەرکە دەگەليان ھات. چاوە خەمبارەکانى سىس دەيانرواني. نيگای پر لە ھەسرەت وتاسە بوون، دەتگوت ئاخريں دیدارە و تازە نايبينيئەوہ. خاتوونيش چاوى لە چاوەکانى خان بربوو، دەدلى خويدا دەيگوت:

- ئاي خودايە نەکا ئاخري دیدار بى.

بەلام روانين ھەر چەنديش کە پروانى ھەر دەميکە، لەحزەيەکە، تەنيا ساتيکە....خەيال ھەرتکيانى ھەلگرتبوو، وەک ئەسپيکى تۆر لە گەرد و تۆز و غوبار دا، لە پر خدروہخۆي ھينانەوہ و گوتى:

- خاتوون خيراکە، دەبى برۆين، با وەدرەنگى نەکەوين.

خان گوتى: خدر ئەوہ خاتوون، يەکەمىن بە خوداو دوايين بە تۆم ئەسپارد. ئاگات لىي بى، زۆرى قەدر بگرە. ئەگەر پيم کرا بو خۆم ديم لە دووى، ھەتا لىي خاترجەم نەبووى بەجىي مەھيلە. خدر گوتى:
بە سەر چاوان گەورەم.

خاتوون لاقى سست بوو، پىي رۆيشتنى نەبوو. ناعىلاج بوو چارە نەبوو. دوو سيھەنگاوى ھەلينا و گەراوہ:

- خان ئاگات لە خۆت بى من ئەوا رۆيشتم.

خان ورتەيەكى ليوہ ھات، ھەر ئەوہندە دەبيسترا و نەدەبيسترا. بو خۆشى نەيزانى چى گوت. بە ماتە ماتە وەرپى کەوتن، وەكى سيبەرى خوشين، بى ھەست و خوست. ھەتاتارمايىھەکان لە پيش چاوان ون بوون خان

لهوی ماوه. ئهوجار تاریکی ولاتی داگرت، تارمایی نهما هر تاریکی بوو، تاریکی.

خان گهراوه دواوه و گوتی:

- زارکی بوودرّه که بگرن.

وهستا دیواره که یان هه لچنیوه، خان به ره و ژیان و داهاتوو بوو. قزلباش له دهوری قهلا هه لیان داوه. به تۆپی گران شهو و رۆژ قهلا داده گرن. بی نیوبر، به تۆپه بهرد وه شینه کان بن دیوار و شووره ی بورجه کان وه له رزین که وتوون درز و که لینیان تیکه وتوون، هه رئه ورپوو سبه یه قهلا بگیری.

دوو کەس بە ماتەماتە وەکوو نیسی خوشین، لە دوور و نیزیکی سەنگەرەکان لە سەرزگ دەڕۆشتن، ھەر خشپە و خشە یەك بە ھەردووە مەلاسی دەکردن. تارماییەکانیان لێدەبوو بە دیو و درنج، تەزوو و چزووی ترس لە پشت گاشە بەردانی ھەشار دەدان، ھیندیک دەوستان بی ھەست و خوست، سەر لە نوێ و ھەری دەکەوتن. دیسان تاویک رادەوستان و خۆیان لە پالی گابەردیک مات دەدا. لە دوورەو ھاگرێ قزلباشەکان ترووسکە ترووسکی بوو. مەشغەل و چۆلەچراکانیان کز دەھاتە بەرچاو. دەنگی تریقە و پیکەنینیان بی دەنگی شەوی دەشکاند. پرمە ی کەحیلی رەسەن، ترووسکە ی ھاگر، شەو و تاریکایی.

چاویان بە تاریکایی راھاتبوو. بەر پپی خۆیان لیک دەکردەو. دوور و نیزیکی ھاگرێ شوانان جریو جریوی بوو. ئەوجار ئەویش نەما، ئەوسا تاریکی و بیدەنگی. ھەر لەودوور و پستانە لە نیو ئەشکەوتیک دوو و لاخیان بو تەیار کرابوو. دوو شەو بوو پیاویک چاوەرپیان بوو. بەرەو ئەشکەوتە کە تیھەل بوون، پرمە ی و لاخەکان دەھاتە گوێ، بەرەو ئەشکەوت ھەلکشان، پاش پشوویەکی کورت، ئەوجار بەرەو کووکی کەوتنە ری. ژیان کە لافیکی بی سەروبنە، کییە؟ چی بە سەر ھاوو؟ ئیستا کییە خاتوونی قەلای دمدم یاچی و سوو شوان؟! لۆ خۆشی نازانی، لەوھتا لە یادی بوو ژیان دەرد و کەسەر، ناکامی و چارەرەشی بوو. تەنیا ئەو سات و کاتانە ی ھاوژینی دەگەلخان بووی ژیان بوو. بە ھەستیک پربەختەوھری، خەون، خەیاڵ. وەکوو زیپری بن خۆلەمیش کە

ژهنگ و ژواری لیشۆرابیتتهوه، به ترووسکه، جوان، پر له ئاگری ئەوین، سەراسەر خۆشهویستی و بەختەوهری ئەو کاتە بەرغەلی دەبرده لهوهر، سروشت هەستی راده کیشا. چله گیایه کی خۆرسک، په لکه گولیک، دەنگی دۆل و بنار، لووزهوی به فراو، هاژە قەلبەزە ی رووبار، ویزە ی ئاویر، قاسپە ی کهو، چریکه ی بولبول، هەموو شت جوان و دلگر بوو. شەقە ی بالی کۆترە شینکه و گمە گمیان له دەشت و چیا ئەویان بەرەو دنیا یه کی سیحراوی و جوان دەبرد، ئەویش سیحراوی دە پروانی وه ک شهیداییه ک، له ئاسمان راده ما، ئاسمانی ساووسامال، ئاسمانی هه ور و ساو. جاری وابوو ره وه ی که شه ور و گه واله ی سپی هه ر یه که به شیوه ی په له وه ریک، ئینسانیک، گولیک، کیویک، ده هاتنه بهر چاوی. ده پروانی قوول ومهنگ. دنیا یه کی نوێ، جیا له ژینی ئاسایی وی. که ده یانگوت به هه شتیک هه یه، ده یگوت: ئەوه هه وه، ئەو دیمه نه، ئەو جوانیانه.

جاری وابوو دهستی ده کرد به گۆرانی و بالۆره. ئەو گۆرانی و بالۆرانه ی له وه تا چاوی پشکووتبوو بیستبوونی و گوپی پی راهاتبوون. رۆژ ده بر او، ئیواره داده هات. ده بوو به ره و مال بی، خه فته هه لیده گرت. ده بوو بچیتته وه مالی و گوپی له قسه ی ره و توور ه یی بابی بی. گوپی له هات و هاوار بی. ئەو کاتە ی بابی ماندوو شه کهت ده گه ر اوه مال، پاش رۆژیک ماندووی و سوورانه وه به دوا ی کهر که مه ر و بز ن دا، ماندوو و مردوو، له دوور ه وه هاواری ده کرد:

- ئافرهت... ئافرهت!

هه ر دایکی تاویک درهنگ جوابی داباو ه بیانووی ده که وته دهستی. هه ر که سیوه بهر دهست هاتبا، نوqrچکیکی ده گه یان دییه، شه ر گه وره ده بووه و به لیدان و گریان ی دایکی دوا یی ده هات. هه میشه هه ر وابوو، خه جیی به سته زمان له بهر خاتری ئەو منالانه ی نه بایه قهت سه عاتیکی له لای دانه ده نیشت.

پهريزاديش له قوژبنیک خوی ماتدهدا و بی ههست و خوست، بیدهنگ ده گریا. چاوه پروان بوو شه په که دوایی بی. به لام زور جاریش لهو شه پانه بی بهش نه ده بوو، بابی تی راده خوړی.

- کچه تیوه سه یه، نه وه بو ده گری؟! -

خه جی منداله کانی له باوهش ده گرت و به سه ریان داده گریا. جاری واش بوو شه په هر نه ده پراوه، نه نک و باپیری ده هاتنه نیو بژی و به سه ریان ده رویشتن. بابی مته قی له خووی ده بری. جاری واش بوو ده ر هه لده بوو:

- به دبه ختوو کردم، قور و وه سه ر کردم، نه وه ژن نیه، چه زیایه. مال ویرانی کردووم. ره بی به زیاد نه بی. به زوری ژنتان بو هی نام. خودا چاکه و بو نه کا. دایکی ناکامی ژن به ژنه یه کی به زوری بوو. همه دی باپیری ژنی به زوری بو و سوو هی نا بوو. نیستاش پاش نه وه هموو ساله به بوونی پینج شهش مندالی سه ر و پیچکه هموو روژی تاوانی نه و کاره ی له خه جی به سه ته زمان ده ستانده وه. روژ نه بوو شه ریان نه بی. نه و کاته ی لاو بوو ناشقی کچی کی دراوسییان بوو. شیلان کیژیکی له بار و ته رز بوو. ده تگوت لاو له لچوو ه. چاو و برو رهش، موو قه ترانی، سوور و سپی، که له گت، قه د باریک و به ژن وبالا جوان. له میژ بوو دلیان پیکه وه بوو، شه ویک چه سه نی برای شیلان گیشه ی ماله کاک چه مه دی ناگردا. گیشه سووتانندن لای خه لکی دی له ریزی پیانو کوشتن و ژن هه لگرته. ناخر تفاق بو ناژهل و بو گوندی وه ک یه ک وایه. نه بوونی گیا و گزره یانی نه بوونی ناژهل، رسق و پیخوړ. چه سه ن به کهینه و بهینه ی شیلان و سووی زانیبوو. له نیو دی پیشی به سوو گرت و پاش قوونه شه ریگ، گیشه ی ماله کا چه مه دی ناگردا. هموو خه لکی گوندی ده یانزانی کارکاری چه سه نه. کا چه مه د و ژن و مندالیشی وه کوو روژی روون ده یانزانی له چه سه ن رانه بور دووه. کا چه مه دیش چو لای مام ره حیمی

بابی حهسن ولييان بوو به نيوان ناخوشي، كاره كه گهوره بووه، نيوان ناخوشي دوايي نه هات. هه روزه دممه قاله و نيوان ناخوشي يه كي دي. مام ره حيم و نهوانيش له حهيفي وسوو شهويكي به زوري شيلانيان له كوري مامي ماره كرد. وسوو چي له دهست ده هات، چي كردبا؟! هه ليگرتبا؟! زني به ميرو بوو. نه وه هات و مهسله تيان نه كرد. خو هه رتكيان ده كوشتن، شهو و روژ وهك شيتان ده خولاوه. كا حه مهديش به پهله پهل ده گهل بابي خه جي ريگ كهوت و بهليني زن به زنه ي بو وسوو لي نه ستاند، خه جي كچيكي زور ناسايي، وه كووته واوي زناني دي، مالدار، كابان، داوين پاك، به حه يا و شهرم، هيدي و له سه ره خو بوو. هاتني بو ماله كا حه مه د و رووخاني كوشكي تاواتي يه ك بوو. ئيستا به خوي ومنداله كانيه وه تاواني نهو كاره چهوته ي باب و باپيرانيان ده داوه. خات زليخاي خه سووي زوري نسحت ده كرد و دلخوشي ده داوه. ده يگوت:

- روله زن ده تواني پياو بگوري، نه گهر شوبريش بي. به سه بر و خو راگري ده يكاتمه لاييكه. قسه ي خوش به ردي نه رم ده كا، زني چاك پياو ده كاته پياو. زني باش پياو دلمه ند ناكا واي به ده ور دادني نايه لي پير بي. زني خراب ميرو ده به تليني، بي جه وهه ري ده كا، ناهيلي شايي به خو بي، شهوقي جه وانبي ده كووژي. باسي هه ر شتيكي كردبا ده سته و به جي نه قليكيشي له سه ر ده گيراوه. پووره زليخا زور جار نه و نه زيله يه ي گيرا بووه:

به لي ده گيرنه وه روژيگ سولتان مه حموود و هه ياسي خاس پيكه وه دانيشتبوون. باسي زني چاك و خراپيان ده كرد. سولتان گوتي:

- هه ياس باشترين زني دنيايه كييه!؟

هه ياس گوتي: زنيك دز بي، دروزن بي.

سولتان هه رچي كردي لهو قسه يه نه گه يي. هه ياس گوتي:

با سبهینئ بچینه نیو شاری جا بۆت روون دهبیتهوه ئهوه یانی چی.
سبهینئ ئیواریسولتان مهحموود و هه یاسی خاس بهرگی دهرویشییان پۆشی
و له قه لایه چوونه دهه. هه یاس له ده رکی مالیکی دا. کابرایه کی پیری په ک
کهوته ده رکهی لی کردنهوه، له بهرپیریان پشتی چهما بۆوه. به کۆمه کۆم
دهرۆیی، لهرز ببوو. گوتیان مامه ئهه شهو میوانی تۆین چ جیمان نیه بچینی.
کابرا زۆری به خیر هاتن کردن پاش تۆ خوش و من خوش پرسیان:

- مامه چند سال دهبی؟!!

گوتی: وهلا چل سال دهبم.

زۆریان پی سهیر بوو، پیاویکی چل سالان بۆ دهبی وا پیر و کهنهفت

بووبی؟!!

گوتیان:

- له بهر چی وا زوو پیر بووی و ئاوات به سهه هاتووه؟!!

گوتی: سبهینئ بچنه ماله برای گهوره تره جا ئهه جار دهزانن بۆ وایه.

ژنه کهی بانگ کرد:

- ئافرهت..... ئافرهت.

ژنه قیژاندی: چت له گیانم دهوی؟! خودا بتباههوه پیره سههگ.

کابرا له سههه خو گوتی:

- ئاخه ههسته شتی کمان بۆ لینی، میوانمان ههیه.

ژنه گوتی: جا چتان بۆ لینییم؟! خو لهو به قورئ گیراوه دا چ نیه.

هه رچی پیره گوتی ژنه به زمانی شر بهبی هه یایی جوابی داوه. کابرا

پیره ههستا، نان و پیخوریکی هینا. نان و چایان خوارد وهختی خهوی گوتی:

- ژنی ههسته نوین و بانه که بینه.

ژنه گوتی: مه گه ددهمی بابت..... دهنه جیت بو راناخه، جی و بانی
چی؟!

کابرا ههستا جیی راخست و نووستن. بهیانی دهرویش ههستان و
وهرپکهوتن، چوون بو ماله برا گهورهی کابرا و له ده رکییان دا. کابرایه کی سهر
و ردین سپی ده رکهی کردهوه. ئهویان به قهت براکهی پیر و کهنهفت نه بوو.
ههر هه موو سهر و ردینی سپی ببوو. کابرا گوتی:

- چتان دهوی؟!

گوتی: کاکه دهرویشین چ جیمان نیه ئه م شهو بچینی، میوانی تۆین.
گوتی: میوان به خیر بی سهر چاوی من.

شهوی لهوی بوون ههر تو خوش و من خوش سولتان گوتی:

- کاکه ببوره چند سال ده بی؟!

گوتی: پیم وایه شیست سال ده بيم.

گوتیان: ئه دی بو چی براکهت که له تو کهم ته مه نتره ئاوا پیر بووه؟!

گوتی: ئه م شهو لیڤره بن سبهینی بچنه ماله کاکم ئه و سا ده زانن بو چی
وایه؟ شهو یله وی بوون، دیتیان ژنه که جاروباره زور ژنی چاکه، جاری واشه
تووره و تۆسنه و قسه ی ناحه ز ده کا. دیار بوو ژنیکی خراپ نیه، ته نیا هیندیک
به پرته و بۆله یه. ئه گهر کابرا ده یگوت شتیک بینه و یا کاریک بکه، به پرته
پرت هه لده ستا و ده یکرد. به یانی ماله ئاویان خواست و به ره و ماله برا گه وره
که وتنه ری. له ده رکییان دا. کابرایه کی ئازا و به گورد ده رکی لی کردنه وه،
وه پیشیان کهوت و بردنی ژوور. ههر تو خوش و من خوش گوتی:

- کاکه ئه م شهو میوانی تۆین، میوان راده گری؟!

گوتی: میوان به خیر بی سهر چاوی من، سهر عه مری من، یا خودا به

خیر بین. هیندیک دانیشن و هه مان پرسیاریان له ویش کرد:

- براله تۆ چهند سال دهبی؟!

گوتی: وه ک بزانهم ئەم سال ههشتا سالم.

گوتیان ئەدی براكانت كه له تۆ كهه تهمهنترن بۆ وا پیر بوون و ئەتۆ وا

باش ماوی؟!

گوتی: ئەم شهو لیڤه بن سبهینی پێو دهلیم.

کابرا بانگی کرد:

- ئافرهت شتیگمان بۆ بیینه چمان ههیه؟!

ژنه گوتی: له خودای به زیاد بی ههموو شتیگمان ههیه. جاله چله

پیوازیکی بگرهههتا روحی بهشهری...

بی وهی پرته و بۆلهیهکی بکا. ههه بلایی یهک و دوو ههموو شتیکی ساز

کرد و خواردهمهنی هینا و له پیشی رووان.

نان و چایان خوارد به کاوهخۆ، قهنهیان کیشا. ژنه که هیندیکی میوژ و

گ

بۆ هینان. شهوچهلهیان خوارد بهتلیک له شهو چوو بوو. خهو لابهلای

کردب

کابرا بانگی کرد:

- ئافرهت جیگا و بانه کهشمان بۆ بیینه.

ژنه چۆ دهر، دوو سی دهستی نوین و بانی پاک و خاوین هینا و

رایخست. شهوئلهوی بوون بهیانی که له خهو ههستان سولتان گوتی:

- باشتین ژنی دنیا به کییه؟!

گوتی: ژنه کهی من. لهولاو لاهو شتم لی دهشیریتتهوه، وهخری دهکا.

ئهو کاتهی میوانمان دی به رووی سوور بهریی دهکا. نوین و بانمان نیه تهنیا

ئهو دوو دهسته نهبی، بهلام به سهرم دا ناگورپینی هیچت نیه ئەمن دهبی له

مالی جیران نوین و بان وەرگرم، درۆمپی دەلی، دزیم لیدەکا. بۆو روژەیی،
قەت شەرم دەگەل ناکا. پیاو دەگەل ژنی وا کوا پیردەبی؟!
سولتان مەحموود و ھەياس خۆیان ئاشکرا کرد. پاداشیکی باشیان
دایە، کابرا ساماندار بوو. برا چوو کە ی بانگ کرد و ژنە ی پی تە لاق دا، ژنیکی
باشی بۆ ھینا.

ئەتۆش سەبرت بی، قەلس و توورە مەبە. ھەم خۆت دەبە تلینی ھەم
ئەویش، لە قەلس و توورە یی تۆ ئەویش توورە تر دەبی و شەرە کە تان گەورە
دەبی تەوہ. سەبرت بی، روژیک لە بەر و بووی ژن چاکی خۆت دەخۆی، ئەودەم
ئەویش تی دەگا، خەتای کردوو ئەتۆ چەند باشی، ئەودەم دەحەسییەوہ. با
مندالە کانت گەورە بن و گوپالیان لە خیزی بی تەدەر، بتوانن بەرە ی خۆیان لە
قورئ دە رکیشن و تەبە کتان پر بی ئەودەمی ئیوہش تامی بەختەوہری
دەچیژن. ئادی کچم تەبەکی پر تەبایی مالییە. ئەوانە ی ھەر لە بیر
بوو، نەبوونی و نەداریش سەرباری دەردان. کە دەلین نەبوونی گولی یە بە
راستی وایە. ھیچ دوور نەبوو ئەگەر ساماندار بان و خەمی نەبوونی و زگ
نەبایە، بابیشی ھیندە توورە و تۆشن نەدەبوو. ھەر بە حال وەبیری دەھات،
ھەر لاقی عەرزى گرت مندالیکیان لە کۆلی بەست، زۆر چووک بوو
سەوہ یەکیان لە کۆلی دەبەست و دەیانناردە شیوی. بەو چەنگ و نینۆکە
چکۆلانە ی پەرۆ و پالی دەشوشت. جاری وابوو دەوروبەری کانی دەیبەست.
ھەربن پلووسکە کە ئاوە کە ی بە حال تەشقی دەشکاو نەدەشکا. لە سەرمان
ددانی نەدەگرت. قامکی دەتەزی ھەر وەخت دەبوو، فری دا، رووت و قووت
بی جل و جوړیکی ویشک و خاوین. پەرۆ و پالی دەسەوہتە ی دادیناوە مالی.
تا دەھاتەوہ چە و چۆی دەھاتییە. ھیندیک گەورە ببوو دەیانناردە بەر
بەرغەل. قاچ و قوول باریک و رووت. تەنانەت گەزە جاویک نەبوو لاق و

له تهری داپوشی. که چه که لاشیک و کراسیکی قوله، که وایه کی
خامی شین، تیتۆل تیتۆل. نه خته پیخوریکیان ده گهل دوو کوللیره ی جو بو
ده پریسکه یه ک ده به ست و وه به نده نییان ده خست. گه وره بوو هه لیدا وه ک
خاشخاشکی نیو درک و دال، دوور له ژیانیکی خوش و هیمن و پر
خوشه ویستی. داوینیک نه بوو سه ری ویکا، ده ستیک نه بوو به سه ر و زولفی
دابخشی و بیلاوینیته وه. باب و دایکی له بهر ده ردی خو یان ئاگایان له
منداله کانیا ن نه بوو. مندال گه وره ده بوون وه کوو چله گیایه کی
خورسک، هه لیان ده دا. ئه ویش گه وره بوو. ئیستا چارده سالان بوو هه ستی به
شتیکی نوی کرد. هه لتۆقینیک، گۆرانیک، شتیک نوی، جیا له دنیا ی منالی،
رهنگ و رووی گۆرابوو، بالای کردبوو، ته و او به خو ی دا ده هات و پیی خوش
بوو جوان بی. به خته وه ریکی قوول ونه هینی و هه ست به گۆران ئه ویان ئه م
دیو ئه و دیو کردبوو. به نیگایه کی سیحراوی ده پروانی. رۆژیک دو مه ژن به نیو
دی و هر ببوون. به زمانی لووس و گفتی شیرین خه ریکی فروشتنی که و
بیژینگ و ته شی و شان و خولخوله و بنیشت و دمکانه و ئه وشرو شالاتانه
بوون ئه ویش هاته لای دایکی و گوتی:

- دایه دو م هاتوون شانیه کم بو بکره .

دایکی گوتی: رۆله چ دراوم پی نیه، شانته بو بکره م. بزانه به و که شکه
ره قانه ده مده نی، گه وره و مندالی ئه و دییه یان لی هالابوو، خه لکی ئا وایی
خه ریکی کرینی ورده واله و مت و مووروو بوون. دو م وه ک بزنه کیوی وان،
ته و او دۆل و ده ران ده کهن، به کیو وه نده نان هه لده چن بووه ی چهنده
خولخوله و ته شی و شان و چهنده زار جوو بنیشت وهیندیک شیلان و
موورووی شین و شتی وا بفروشن چهنده هه تیوی رووته له ی قوشمه له ده وریان
هخولانه وه بووه ی له دو مه ژنان ره باده ن. ئاخه ده یانگوت هه ر که س له

دۆمەژنان رەبادا چەقۆی زوو بە دەستی تیژ دەبی. دایکی شانەیه کی دۆمانە ی بە هیندیک کەشکەرە قە بۆ گۆرپەو. لە پڕ قیژە لە ژنە دۆم هەستا، دەستی بە جنیوان کرد. دم رووتە کانیش بەقاقا و پیکەنین دوور کەوتنەو. ئیستاش وەکوو رۆژ لە بیرى بوو کە دەچۆ سەر ئاوی بەوشانە دۆمانە یە سەر و زولفی دادینا، لە ئاوە کە ی دەروانى. جوان بوو، زۆر جوان. بەژن باریک و نەرمۆلە، ئیسک سووک. وینە ی نیو ئاوە کە پێیان دەگوت چەند جوانە، هەر چەند جلکی شڕۆلە. جل و بەرگە کە هەر نیویان جلک بوو. بەلام ئەو کراس و کەوا شڕ و کۆنانەشی زۆر زوو و وەبەر شەقی ئەسپۆن دەدا. هەستی جوانی و پاک و خاوینی. وەکوو خونچە دەپشکووت، گەرە دەبوو، هەلیدەدا. کور و کالی ئاواپی هەستیان بە جوانی ئەو کردبوو، دەوریان دەدا. ئیستا حەفدە سالان بوو کە نیو بانگی بە ولات داگەرا. بەژن باریک و خاو و لاو، لەبار و تەرز، کە پۆ کورت و چەنە قوول، لیوی دەتگوت یاقووتی سوورن. جار و بارە بە خەندە یە کی شیرین ددانە سپیکانی وەدیار دە کەوتن دەتگوت، ریزە ی مروارین و دەوریان یاقووتە. چاوی ترووسکەیان دەهات، روون و بریقە دارچەشنى ئاوینە ی سیحر و ناز، بەلام هەمیشە مەستی شەپۆلی شەرم بوون. پەریزادی بیوینە و حۆری و پەری حە کایە تان بوو. پەریزادی چین و ماچینی بە گەردی پێی نەبوون. کور و کال شیت و چەواشە ریبازیان لیدە گرت. هەر بۆوہی چاویان پێی بکەوی و ئەویش جاروبار سیلە چاویکیان داتی. کەس لە خۆی رانە دەدی چی تری لی بوی، جگە لە نیونیگایە ک. بەلام ئەو خۆشەویستی نە دەناسی، هەر وایدە زانی پیاو هەموو قەلس و توورە و تۆسن و بی بەزە و دلرەفن. بە خە یالی دانە دەهات پیاو میهرە بان و هیدی و لە سەرە خۆ و دلپاک و نەرم بن. ئە گەر یە کیک باسی بابی دە کرد و لە میهرە بانى و هیمنی ئەو دەدوا زۆر بە سەیرەوہ چاوی لیدە کرد: راست دە کا؟! یانی پیاوی واش هە یه؟!!

کاتیک کورپه جحیلله گويسوانه یان ده گرت و راویچکه یان ده کرد. وه کوو داروبهرد سهری داده خست و چاویکیشی لی نه ده کردن. راست بوو له دهروونی دا ده یویست نیگاکانی به دواوه بی. ئه وهش شتیکی سروشتیه، کییه پیی ناخوش بی پیی دا هه ل بلین و تاریفی بکن. به لام سهره رای پیخوش بوونیش ههر شهرمی ده کرد. زور کس رایان ئه سپارد بوو جوابی کهسی نه دابوو. هه همیشه گوپی له و وشه جوانانه ده بوو: حورییه، پهرییه، مه لاییکه دم و چاویان شوشتوو. شایی به خوی ده بوو، وه کوو کوتر قنه ی ده کرد و خوی ده له نگاند، تیده پهری ده تگوت له و دنیا به دانی یه. زور دووره، له و خه لکه له و دنیا به. کاتیک کورپه حه یران گويسوانه ی ماله گراوییه کانیاں ده گرت و یاری نازدار به تاسکه تاسک ئاورپان بو ده دانه وه، ده سته خوشکه کانی به سهرهاتی دلداری خویان بو ده گیراوه، پهریزاد سهری داده خست. کیژه کان گالتیه یان پیده کرد و پییان ده گوت:

- درؤ ده که ی؟! یانی تو که ست خوش ناوی؟!!

- بو ئه تو دار و به ردی؟ ئینسان نی؟

ههر چی ده یکرد و ده یکراند کهس بروای پی نه ده کرد. ئاخر چون شتی وا ده بی؟ یانی کهس هه یه ئه وین نه ناسی؟! ئه ویش ته نیا گوپی بو داده خستن و چی نه ده گوت. بلیی رۆژیک بی ئه ویش دلداریکی بی، یه کیکی خوش بووی؟! بزهی شیرینی لیویک و نیگای مهستی چاویک رایچله کینی و وه دله خورپه ی خا؟! ئاخر کچان ئه وینیاں ئاوا پی ناساند بوو. عه لی له هه موو کهس ئه ویندارتر بووه زوری راسپارده نارده بو لای، که چی پهریزاده هر جوابی نه دابوو. ههر چی ده یکرد نه یده توانی جییه ک له دلی پهریزاد دا بکاته وه. له قه دیمه وه گوتوو یانه: «من بو تو مردوو تو بو من هیچ نه کردوو» پهریزاد به

کني دا تيپه رده بوو نهو سهري دايدة خست ههلي نه دينا. نهو يش شيت ده بوو،
چه واشه ده بوو:

- نهو بابان ويړانه بو چي قهت چاويکم لي ناکا، بزهيه کيشي نايه تي،
دهليي دار و بهرده. نهو ين تا موخي ئيسکاني ته نيبوو، نازاي له شي. کور ه شهر
ميونه کهي جارن نهو هي هه ر ده گه ل پياويکيشي قسه کردبا سوور هه لده گه را.
ئيستا نهو ين وای لي کردبوو، نه گه ر تووشي ده هات، نهويست له پر ئاميزي
پيدا بکا. جاري و ابوو به سهري داده هات بچته پيش هه ر تک دهستي بگري و
رايتله کيني، سهري پي هه ليني و چاوي له چاوي بکا. عهلي لاويکي ناشيرين
و دزيو نه بوو. يه کي زور ئاسايي به هه يبه تيکي پياوانه، بهرز و بليند و به شان و
باهو، پياويکي رهش نه سمه ر که پوي نيراني هه لکه و تبوو. چاوي ده تگوت
چاوي هه لون، برو پان و سميل گه وره. شهيدايه کهي وه کوو گري نيو
ميشه لان هه ر ده هات و پهره ي ده ستاند، هه راو ده بوو. روژ ده گه ل روژ
شهيداتر. چاوه کاني وه کوو پشکوي گر بوون و له ژير سي بهري مژولي دا به
تين تر و گه شتر ده بروو سکانه وه. ماوه يه ک بوو، په ريزاده هستي ده کرد نه گه ر
عهلي نابيني دهليي شتيکي لي ون بووه، روژ دوايي نه ده هات. سه ره گيژه ي
ده گرت، بو چي وايه؟! زوري له خو ي ده پرس ي نه کا؟! به لام نابي، نهو بيره ي
له خو ي دوور ده کرده وه. نانابي دل بداته کهس: نهوه درويه من که سم خوش
ناوي. بو خوشي ده يزاني راست ناکا. ورده ورده خوشه ويستي به سپايي جي
خوي ده دلي دا کرد بووه، هيلانه ي ته ني بوو. تاخودا و راستان له سه ر چاكي
تووشي يه کتر بوون. روژي چوار شه ممه داوه ت ده گه را، ره شبه له ک گير ابوو،
زهرد و سوور تيکه ل ببوو، هه وای گورانيه که گورا، داوه ته کهش بوو به سي
پيي. په ريزاد تاويک بوو، هه لده په ري چند کهس چوونه ده ر، عهلي تا نهو

دهم لهولای داووته که هه لده پهری لپی نیزیک کهوته وه. که ژال کهوته دهستی
عهلی، دهستی ئه و لای که ژال پهریزاد بوو. عهلی به گوپی داچرپاند:
- که ژال گیان بچو دهری، ههرچی بتهوی دتهدمی.
که ژال پیکه نینی دههاتی:
- کا عهلی بهرمووریکی شیلانم بو نه کپی ناچمه دهر.
عهلی گوتی:

جا ههر ئه تو و بهرموور ئه ی به ههر تک چاوان.
که ژال چو دهر، عهلی کهوته دهستی پهریزاد ئه ویش ویستی بچیته
دهری. به لام دهست نه گرتن له لای کیژ و لاوان کاریکی دزیو و ناشیرینه.
کیژه که دهستی ده گری، ئه گهرپی خوش نه بوو گهرپیک هه لده پهری و
ده چیته دهر. پهریزاد به شهرمه وه دهستی گرت، عهلی سوور هه لگه رابوو، دلی
دهیکوتا، ده تگوت له قه فیزی سینه ی هاته دهر. چاوی لیده کرد، له
خوشییه کی بی برانه وه دا نوقم ببوو. به بزه یه کی شیرینه وه ده پروانی
چاوه کانی به به خته وه ریکی قوول دهر وو سکانه وه. ئاخر ئه وه عهلی یه، دهستی
پهریزادی خوشه ویستی له دهستی دایه، راسته یا خه ونی ده بینی؟! ئه وه
هینده به خته وه ر، هینده خوشه خت هه لده پهری؟! ئه و جار نامری، ئاواتی
ئه وه بوو ههر نه بی گهرپیکی ده دهستی دا هه لپهری ده تگوت پهریزادیش له وه ی
ده دهستی عهلی دا پی ناخوش نیه، وی ده چی پیشی خوش بی. مسته فا
شه شه دهنگی هه لینا.

چاوت ئه ستیره که ی روزپه لدی ده گه ل گه لاویژی
قه ستیه به چاوان بمکوژی چاوت ئه ستیره ی سه حهری
هه لدی له بیژینگ به سه ریکوشتمی قه تاره که ی سه ری

مستهفا شه شه هوای داو ته که ی گوړی دیتی په ریزاد که وتوته دهستی

ع هلی،

مرخی لی خوش کرد. دلنیا بوو عهلی هه رچی ده گیرفانی دایه دهیداتی.
دهستی پیکرد:

ده گه ل تومه عهلی لاوله به ژنت ده که م سلاوه

لفک و سورانیت بلاو ده دهستت دابه له ک چاوه

به له ک چاوه خاو و لاوله په ریزاده و پهری ناوه

بسکی لووله وه ک لاولاوه خه دهنگی له دلان داوه

به ژنت دلان ده بزوی نی کولمت یاقووتی ده نوینی

چاوت وه ک چاوی شه هینینه کا عهلی بتره نجینی

عهلی ئه ورو به ختت یاره ده دهستت دا شده لاره

زولفی میسالی ره شماره خودا بنووسی لیت چاره

خودا بو یه کی داناون له بهر چاوانی راناون

هه ر دوو شلک و تازه لاون هه ر بو خوی ره سمی کی شانون

دهنگی ده هو ل نه و کابایی ده گه ل دوستان نه که ن لایی

مباره ک هه له هله و شایی نالیم به ندان به خوړایی

خو بخورینه له منت که ویله وه ی زیاتر چت لیم دهوی

ده قاسپینم وه کوو که ویماندوو نابم هه تا شهوی

عهلی دهستی ده گیرفانی نا، چند دراوی له گیرفانی دابوو هه مووی

ده رینا و بو ی هاویشت، شایه ر دراوه کانی هه لگرته وه و له باخه لی نا. کور گه ل

له حه یفی عهلی ده تگوت قه لشین کی ژه کان به چاوی پر مانا چاویان لیک

ده کرد، لاوله کان به حه سره ته وه ده یانروانی، به لام ئه وان ئاگیان له که س

نه بوو. دلیان به ئاهه نگیکی هاوبه ش ده یکوتا، خوینی گه رمیان پر تین و تاو له

دهماران ده گه پرا. له پر گه پری داوت بهر بوو، ده ستیان لیک هه لپرا هه ر
یه که بو لایه ک روښتن. خه ونی عه لیش دوایی هات وه ک هه موو شتیک.
هیچ شتیک نه به دی نیه. خوښی و ناخوښی، له ززه ت و دهر د، جوانی و جحیلی
ته نانه ت ناحه زیش. روژیک دی نه هه موو جوانیه ی پهریزاد له ناو ده چی.
نه ویش وه کوو ناحه زه کان پیر ده بی، جوان و ناحه ز وه ک یه ک دینه وه، زه مان
هه مووان وه ک یه ک لیده کا. به لام عه لی باوه پری نه ده کرد پهریزاد ناحه ز بی،
پیر بی. ژیان نه به دی نیه، وه رزه کانی ژین یه ک به دوای یه کدا دین
وراده بوورن. مه به ست نه وه یه بژی و بزانی بو. کی ده زانی له پشتی نه و ساته
کورت و دريژانه چ چاوه نواره؟! ته نیا ده بی خو نه دوړینی و تاقه ت بیینی و
مه به ستیکت هه بی و پیبه پیی تالاییه کان، دهر ده کان، خوښی و ناخوښی بژی
و ده وام بیینی. عه لی وه ک شیتیک سه رسام ده پروانی. به ره و پیاوه کان
هه لکشا. پهریزادیش به ره و هاوالانی بوو. بو خوښی نه یزانی بو چی پیی خوښ
بوو چند سعاتی دی هه لپه رپیا، بی برانه وه ده ستی له ناوده ستی عه لی با و
داوه ته که دوایی نه هاتبا.

کورد له هه موو روژی هه وتوو دا ده چیته سه ر قه بران، ده گری و شین
ده گیږی، سه ردانی مردووه کانی خو ی ده کا. ته نیا چوار شه ممو روژی شایی و
شادی و چل دانه گرتنه وه و چوونه سه ر گور و چاک و پیرانه.

له به یانی را ده چنه سه ر قه بران و شادمانی ده کهن به ته قه ی ده هو ل و
زور ناو بلویر و شم شال هه تا ئیواری روژ دره نگان، نه و سا به ره و مال ده بن، تا
چوار شه ممویه کی دی و سه ر چاکیکی دی.

چاکی کللوره دار جیی داخواز و مرادان بوو. هه ر کهس ده ردیکی با، یان
مرادیک، ده چو سه ری و داوای خو ی پی راده گه یاند و مرادی لی ده خواست.
بویش پیان ده گوت چاکی کللوره دار چونکی داریکی بووزی گه وره ی له سه ر

بوو له بهر پیریان به ژنی کللوربوو. داره که هیڼده نه ستور بوو، چوار کهس
 ده ستیان پیک گرتبا لپی نه ده گه یشتنه وه. له بهر پیریان لک و پوپی زورتیان
 ویشک بوون، به لام هیشتا هیڼدیک له سر لک و چلوو کی زیندوو بوون و
 گیانیان له بهر دابوو. له سر لقیکی ته ر و شینی دوو کوتره باریکه هیلانیه یان
 کردبوو. هه میسه نه وه ده مانه ی جووچکه یان هه لده فراند هه ر به ته نی به
 جووت ده مانه وه. نه وانی دی په ر ه وازه ده بوون و ده ر ویشتن. خه لکی نه
 جووته کوتره یان وه کوو داره که لاپیروژ و موباره ک بوو. قهت له بهر خه لکه که
 هه لنه ده فرین و سله یان نه ده کرد، که سیش ده ستی نه ده کردنی و
 هه لینه ده فراندن. خه لکی له قه دی داره که توپکلیان لیده کرده وه و بو
 مو تفه ر ک ده نیو سه نیر و بالنجیان ده خست. عه لی چند جاری چوو بوه سه ری
 و نیازی لی خواستبوو به لام پیر خدر تا نیستا چ ولامیکی نه دابوو. راسته
 چاک و پیر جپی نیازن به لام تا خودا شتیکی نه وی، کی ده سته لاتی هه یه!؟
 خه لکی ناوایی ورده ورده به ره و مالان بوون. عه لی بو لایان هات و له بن
 داریکی دوور و نیزیکی په ریزاد راوه ستا. په ریزاد دیتی عه لی له وی راوه ستاوه.
 دیسان سه ری داخست له خوی دا نو قم ببوو. خه لک به سواری عاره به و
 گویدریتژ و یه کسمان به ره و دی بوون، عه لی ماوه یه کی دوور و دریتژ له وی
 ماوه.

مانگ ورده ورده له دوندی شاخه به رزه که هه لکشا. جوانی ده هات له
 ژیر تاریکایی ون بی و جوانیکی دی دنیا دابگری. شه و، دنیای تاریکایی و
 تریفه ی مانگ، تارمایی وسام. له میژ بوو له وی راوه ستا بوو، گه وره و بچووک
 به ره و مالان بوون. تاق و لو چرای ناوه دانی گر شه گرشیان ده هاته چاو. به
 خه م و شادی تیکه لاه وه به ره و نیو دی که وتنه ری.

(۳)

۴۱

چاوهی دیدار، کانی قولقوله جیی دیداری کیژ و لاوان، ژوانگهی گراوی و کورپه‌حیرانان. کچ جه‌ره‌ی سوور له سهر شانی به له‌نجه و لار به‌ره‌و کانی تیپه‌ل ده‌بوون و دل‌داریان له خوار رییه چاوه‌نوار که ههر نه‌بی چاویکیان پیک بکه‌وی، یا تاویک پیکه‌وه‌بدوین. پهریزاد ماوه‌یه‌ک بوو عه‌لی نه‌دیوو، بو خوشی پیی سهر بوو، بو چی له به‌رزه‌ینی وه‌لاناچی؟ نیاز به دیتنی، هه‌ست پیگردنی، جیی هه‌موو شتی بو گرتبووه. به‌هیوای دیتنی جه‌ریکی هه‌لگرت و به‌ره‌و کانی بوو. عه‌لی له میژ بوو له‌وی چاوه‌روان بوو. دیتی پوله کچیک وه‌کوو کوتر به گمه‌گم و له‌نجه و لار به‌ره‌و و کانی دین. پهریزادیش ده‌گه‌لوان بوو، ده‌تگوت خهرمانی گولانه. هیندیک هه‌لکشا. کیژه‌کان له زارکی کانی خهریکی گالته و گمه‌بوون. قریشکه و زایه‌له‌ی پیکه‌نین و شلپ و هورپی شه‌ره‌ئو تیکه‌ل ببوو. عه‌لیش دوور به‌ دوور ده‌یروانی. به‌ بیانووی ئاو خواردنه‌وه به‌ره‌و کانی چوو. به دیتنی عه‌لی کیژان بیده‌نگ بوون. سلاو و ماندوو نه‌بینی کرد. کچان به گهرمی جوابیان داوه. گوتی:

- چورپیکم ئاو ناده‌نی؟! -

که‌ژال جامیکی ئاو پر کرد و دایه‌ده‌ستی. عه‌لی به بیانووی ئاو خواردنه‌وه خوی مه‌حته‌ل ده‌کرد. تا بتوانی به سیله‌ی چاو ته‌ماشای پهریزاد بکا. کیژه‌کان تیگه‌یشتن، بوو به‌فیشق و هور و پیکه‌نین. پهریزاد خیرا جه‌ره‌که‌ی پر کرد و وه‌ریکه‌وت. که‌ژالی ده‌سته‌خوشکی وه‌دوای که‌وت:

- کچی ئه‌وه بو به جیم دیلی؟ -

عه‌لی ههر هه‌نگاوی رویشتی نه‌بوو. دیتی پهریزاد له به‌روی وا زوو روویی. به‌شه‌رمه‌وه دوور و نیزیک به‌ دوایان داچوو. که‌ژال:

- پهریزاد عه‌لی ههر به دوومانه‌وه.

پهريزاد جوابي نه داوه، ته نيا سهري هه لينا و ئاورپكي لي داوه. عهلي بهو
 ئاوره دلخوش بوو. ههنگاوي توندتر بوون، لييان نيزيك بووه. له بيانوويه ك
 ده گهرا سهري قسان بکاته وه و داخوازه كه ي بلي. پهريزاد تيگه يشتبوو،
 ئاره زووي له وه بوو له په نايه ك، له په سيويك ده گهلي به ته نيا بي. ئيستا له بهر
 كه ژال شهرمي ده كرد. دوور و نيزيكي دي به پرمه ي كه حيليك ئه غيار
 بوونه وه، ديتيان ميرانى كورپى مووساخان به خو ي و ئه سپه كوئته كه يه وه دوور
 و نيزيكيان دي. پهريزاد ده يزاني ئه گه ر بيت و ميران بزاني عهلي به دووي
 وانه وه و له بهروى هاتووه وا به ساني له كولي نابيته وه و تووشي ته شقه له يه كي
 ده كا. به كه ژالي گوت:

- بچو داوه و به عهلي بلي دوور كه ويته وه.

كه ژال سي چوار ههنگاو چووه داوه گوتي:

- كا عهلي بگه رپوه. ميران بگاته ئيره ده يكا ته هه لالا.

عهلي گوتي:

- من چ ترسم له ميران نيه.

كه ژال گوتي:

- تو خودا وه گه ري، پهريزاد نايه وي تو چت به سه ر بي.

به بيستني نيوي پهريزاد عهلي دوو سي ههنگاو هه لكشا و به ره و لاي
 خوارى چوو. ميران گه ييه لايان، ديتي كه ژال و عهلي پيكه وه قسان ده كهن،
 وايزاني كه ژال و عهلي دوستي يه كترن و بو يهش دلي چ ختو كه ي نه كرد. له
 ميژ بوو ميران مرخي له پهريزاد خوش كرد بوو. له ده رفه تيگ ده گهرا به ته نيي
 وه گير كه وي. ئه ويشي وه كوو ئاو و گل و به نده ني مي رگه به ئي خو ي ده زاني.
 نه ك هه ر پهريزاد ته واوي كيژ و ژني ئاوايي، ته واوي خه لكي ئاوايي، گه و ره و
 بچووك. هه موو ئي وي بوون. كوشتباني، بريباني، كي ده يو يرابلي له ل. چند

جاری دایکه دهلال لی راسپارد بوو، پهریزاد هر جوابی نه دابووه. چهندجاریش سهر ری لی گرتبوو. بهلام پهریزاد هموو جاری هر دهیگوت: نا. ئه ورپوش دهیزانی داواکهی هر ئه وهیه، له وهی دهرسا به دیتنی عهلی وهشک کهوی و ئه وهسته زمانهش تووشی گونگه لیک بکات. میران لاویکی کهله گت و لاواز، چاوی مه ری، برژانگی کال، که پوی کورت و رهنگ و رووی سوور و سپی و موو کال بوو. لاویکی ناشیرین نه بوو، له میژ بوو ئیشتیای له پهریزاد بوو، ده یویست به هر فیلیک بی ده داوی خا. ئیستا دهیدی پهریزاد ئاوا بی مه یله، رقی لی هه لگرتبوو. رهنگ بوو ئه ویش وه کووبابی حهره م سهرای دانابا، له وانهش بوو بیکاته خاتوونی نیرگی یان وه ک یه کیک له ژنه کانی ئه نده روونی بو ماوه یه ک رایبگری. ئیستا قه لس و تووره له پیشی راوه ستا بوو، له هه لیک ده گه را ژه هری خوی برپژی، له بیانوویه ک ده گه را. وه قسه هات.

- کیژی ماندوو نه بی.

پهریزاد سهری داخستبوو، وهلامی نه ده داوه. میران رووی تیگرد و گوتی:

- هه تا کهنگی جوابم ناده یه وه؟ بو چی راسپارده کانم هه روا دهنیری وه؟ پهریزاد رهنگی به رووانه وه نه مابوو. زه رد هه لگه را وه کوو به هیی پاییزی، سهری هه لینا و چاویکی لیگرد و سهری داخسته وه، بی هه ست و خوست. خان گوتی:

- بو له من زیاتر میرد به کی ده کهی؟! ها بو چی مهقت له خو برپوه؟! بو چی دهنگی ناکه ی؟! ده تکم به خاتوونی نیرگی، ده تکم به خاتوونی ته واوی ناوچه ی مه رگه وه ر. هر چی زیر و زیوه ده یخمه ژیر پیت. چ جوانه له و دنیا یه بوت دینم. ده لیم کیها ئاوریشم و کیمخوایه له تاران و ئه ستانبول

رابۆت بېنن. ده تکه مه خاتوونى ته واوى ژنانى ټه و ټاوايانه. ها بؤ چى دهنگ
ناکهى؟! ده بلى. زمان هه لپچره. په ريزاد گوتى:

- خان ټه من قابيل به تۆ نيم، «کهنگر و قوماش نابنه يۆلداش» ټه من
کچه شوانىکم، ټه تۆ بهگ و خانى. ټه من ده بى ميړد به گوندييهک،
شوانه ويډيهک، وه رزيړيک بکه م، ټه من چى و تالار و باله خانهى بهگ و خانان
چى.

ميران گوتى:

- ټه و قسانه پوچن. تۆ قابيل به ده رکی شايانى، له و ناوچه يه دا کى له
تۆ جوانتره، کى له تۆ تهرزتره، ټه تۆ قابيلى ماله شای.

ميران هه ر نه رمى ده کيشا تا قسه يه کى لى بزاني، جارى خوى پياو چاک
کردبوو. په ريزاد گوتى:

- خان ټه من بؤ تۆ نابم «سوار و پياده نابنه ټاوالى رييه»

ميران گوتى:

- نا يانى چى؟ من ده ليم، ټه گه ر به خوښى جوابم ده ده يه وه، ټه وه باش،
ده ناده ستور ده دم پيلت بگرن و به زورى رهوانهى قه لايه ت که ن. به سه،
ټيدى خو ساز که چند که سان ده نيړمه لای بابت، هه ر ټه ورؤ و سبهى. وا باشه
ده ست له و که له وه کيشيه ت هه لگري و چى دى جوابه جهنگيم نه کهى.

په ريزاد گوتى:

مه گه ر که لاکم به رنه قه لايه. ده نا قه ت به زيندوويى و به دلخوازى خوم

پيم تى نانيم.

ميران گوتى:

ټه وه قسهى ټاخريته.

گوتى:

- هەر ئهوه يه پيم گوتى:

ميران قه مچيه كهى به هه موو دهمايه خوئى دا هيئايه و ده گه ل و يره ي
قه مچى پهريزاد كه وته عه رزى. كه ديسان قه مچيه كهى دا هيئايه وه له پر له
پشته وه را يه كيك قه مچيه كهى گرت. ئاوړى داوه ديتى عه لى يه. قه مچى له
ده ستى راپسكاند، ديسان دا يه يئايه وه. عه لى قه مچي كهى گرت و له ده ستى
ده ريئا. ميران گوتى:

- به تو چى سه گ باب، نه كا تو كه له گاي ئه و كچه تيوه ي؟ ئه وه له بهر
تويه جوابى من ناداته وه.

عه لى گوتى:

- خان ئه وه ئه توئى كه له گايه تى ده كهى نه ك من.

- هه تيوه دم رووته، خو پرى وه كوو تو قسه ي وا ده كا.

- خان بو ئيمه به شهر نين؟!

پهريزاد گوتى:

- عه لى تو برؤ كارت به و قسانه نه بى.

ميران:

چاو له سه ريشى ده كاته وه. زورت خه مه؟ جا بزانه چونت داخ به دليوه
ده نييم. شهرت بى به په ندى سياتان هه لييم. ده بى بو حه وت پشتوو ته نبى
كه م.

عه لى سوور وشين هه لگه رابوو، پهريزاديش به ترسه وه ده پروانيه ئه و
ديمه نه. له ترسان و له تاوى عه لى ئاگاي له زانى پشتى نه مابوو. كه ژال
هيئديك له ولاتر راوه ستا بوو، به خه مبارييه ده پروانيه پهريزاد. ميران ركيفى
له ئه سپه كهى داو به غار روئى. عه لى قه مچي كهى فريدا و گوتى:

- پهريزاد ئيستا ده ليى چى؟

پەريزاد گوتى:

- كا عەلى من كارم بە تۆ نىيە، بۆ چى خۆت لەو كارە وەردا؟

عەلى گوتى:

- پەريزاد بۆ چى بىر ناكەيەو ئەو خويىيە نە تەنيا تۆ، باب و كەس و كارت ناپاريزى و ناھيلى. ھەر چەند ئىستا كاتى ئەو قسانە نيە، بەلام ئەو ناپياوہ بى كارراناوہستى. لە وانەيە تووشى كيشەمان كا. ئەمن لە ميژە تۆم خۆش دەوى. ئەگەر ھەر لەگۆشەيەكى دلت دا جيم ھەبى ھەر ئەوہندە قوژبنىكى بچووك، بەختەوہرترين ئينسانى سەر زەويم و گيانم لە ريت دا بەخت دەكەم. ھا دەليى چى؟! سەرت ھەليئە روحم بەقوربانت بى.

پەريزاد سەرى ھەليئا. خۆشەويستى و خەم و پەژارە و نائوميدي لە چاوہ كانى ھەلدەرژا. دەيزانى خانى نيىرگى وا بە سانى دەست ھەلناگرى و لەوانەيە عەليش لەوتۆلەيە بيەش نەبى.

لەوانەيە ھەلكوتنە سەرى و بيكوژن. بەلام ئەگەر بيتوو عەلى ھەر ئەم شەوہەليگرى و بچن بۆ ولاتىكى دى خۆ چى پى ناكرى. ئەودەم چى لە دەست نايە بەشەرمەوہ گوتى:

- عەلى منيش تۆم خۆش دەوى.

عەلى لە خۆشيان، لە سوئ و حەز و تامەزرۆيى دا، بەو پەرى خۆشەويستىەوہ گيانى كەوتە بەر شەپۆلى شەيدايىەوہ بۆ خۆشى نەيزانى دەليى چى:

- ھەى روحم بەقوربانت بى، ھەى لە سەرت گەريم. ئەم شەو بابم دەنيىرم، نا ھەرئەم شەو مارەت دەكەم، سبەينى بار دەكەين، دەپۆين.

پەريزاد گوتى:

- عهلی ده ترسیم به لایه کت به سهر بیئی. ئەو پیاوه دلره و بی به زه ییه. خو خودا و پیغه مبه ر نانس، شهرمیشی به عهبدان نیه. به یاسای خحه نجه ر و شیرى ده کا. له وانه یه بتکوژی، و تۆله مان لی بکاته وه. من نامه وی تۆ له ریی مندا بکوژی. ئە گهر ماره شم که ی له وانه یه بتکوژی، بۆ کیهه مه لا ده ویی ماره مان کا. منیش ئە وه به باش ده زانم ئە و شه ولیره برۆین ده ترسیم، زۆر ده ترسیم. واباشه ههر ئیستا به باب و دایکم بلیین ئە وانیش ئاگادار بن. عهلی گوتی:

- منیش ئە م شه و بابم ده نیرم، ههر چی پیان باش بی وا ده کهین. پهریزاد گوتی:

- ئە گهر باب و دایکم دایانم ئە وه باش، ئە گینا ده گهلت دیم بۆ ههر کوی بمبه ی، دیم. عهلی گوتی:

- وا باشه سویند بۆ یه کتر بخۆین، بۆ ئە وه ی کهس نه توانی لیکمان کا. که ژال که تا ئە و دم بیده نگ راهستا بوو خیرا چوو بۆ مزگهوتی قورئانی بیئی.

عهلی و پهریزادیش چوونه سهر کانئ و دهست نوژیان هه لگرت. که ژال قورئانه که ی هیئا. عهلی و پهریزاد سی جاریان دهست پیدادا. ئە گهر بژین ئی یه کتر بن و ئە گهر مردن ئی گلی.

ئیستا یه کتریان ده دی، به شهرمه وه چاویان لیک ده کرد. ده ستیان وه کوو پشکویه کتری گرت. به نیگا هه زاران قسه ی نه گوتراویان پیکتر گوت. رازی دلیان بۆ یه کدرکاند. که ژال وه خوی هیئانه وه:
- رۆژ درهنگ بووه خیراکهن.

لیک هه لبران. عهلی به ره و نیو دی و کیژه کان بو مالی. یه کهم ته مه نی دلداریان له چاوتروو کانیک دا و له چند ده می کهم خایه ن رابوارد. رۆژ درهنگان به ره و شهویکی پررووداو هه لکشا، شه و هات. وسوو شوان گوچان له سه ر شانی سه گورگه کانی ده گه لچهند سه ر مه ر و بز ن به ره و مال هیناوه، له ده رکی را هاواری کرد:

- ئافره ت..... ئافره ت.

ژنه که ی ده رپه ریه ده ر، حه یوانه کانی ده ئاغه لی کرد. وسووش ده ست و دم و چاوی شوش ت و که لاشه کانی له ده رکی را داکنند و له سه ر لباده که دانیش ت. هه رای کرد:

- په ریزاد هیندیك ئاوی خواردنه وه بینه.

په ریزاد تاسیکی پر کرد له ئاو و بوی هینا. خه جی هاته وه ژوور، شله ژا بوو. وسووزانی شتیک قه وماوه، گوتی:

- ژنی ئه وه چ بووه، بو چی وا بزرکاوی!؟

خه جی به سپایی لپی نیزیک بووه و له لای دانیش ت. به دهنگیکی نه رم هه ر هینده ده بیسترا و نه ده بیسترا گوتی:

- پیاوه که خراپمان به سه ر هاتووه. ئه گه ر شتیککی نه که ی ئابروو حه یاشمانی تیداده چی.

وسوو گوتی:

- دا دهنگ هه لینه و جوان قسان بکه بزانه چی بووه.

خه جی دهنگی هه لینا:

- جا چ بووه میران ئه ورۆ پیشی به په ریزاد گرتووه، ئه گه ر عه لی مام عه ولای نه بایه، په ریزادیشی ده کوشت و په ندیکی به سه ر دینا.

وسوو گوتی:

- دا مهيكه هه لالا. پهريزاد وهره بزانه، چۆن بووه ئاوام بۆ بگيريه وه.
پهريزاد سهر له بهر رووداوه كهى بۆ گيرايوه. وسوو شوان هينديك راماو
ئهو جار گوتى:

- جا چاره مان چيه؟ خو ئه گهر ئه و كچه تيوهى به ميرديش بدهين
ميران دهست هه لگر نيه.
خه جى گوتى:

- عه لى له ميژه داواى پهريزاد ده كا. ئه گهر تو رازى بى دهيدهين بهوى
با زنى خوئى بهرى و بروا، ههر كوئى ده چى با بچى.
گوتى:

- خو عه لى كورپكى خراپ نيه، به لام ئه گهر ميران دهست هه لنه گرى
ههر تكيان بكوژى و پهنديكيان به سهر بينى چى؟ دياره ئيمهش بى بهش
نابين.
خه جى گوتى:

- ئه م شه و قهوله مام عهولا بيته خواز بينى پهريزادى. ئه گهر كچهى
دهديهى ئه وه ده گه ل وى ته گبيري ليده كهين، رييه ك ده دوزينه وه. ئيستا
شيوئى دىنم. پاروويه ك نان ده خوئين، له وانهيه زوو بين.
بانگى خهوتنانى تازه دابوو، مام عهولا وه ژوور كهوت. پاش من خووش و
تو خووش داخوازه كهى راگه ياند. وسووش گوتى:

- وه لالا من عه ليم پى كورپكى خراپ نيه. وه كوو ئه ولادى خوم خووشم
دهوئى. به لام ئه و ميرانهى من ده يناسم خو وا به سانى دهست به ردار نيه. بيت
و بزاني پهريزادم داوه تيخوم و خاو و خيزانم له دهستانى ناحه سيينه وه. ئه گهر
پهريزاديشى بدهمى پاش يه ك دوو سالان به ره لالاى ده كا. ههر ئه وهنده تالپى

تیر ده بی. خودا ده زانی دوايي چي به سهر يني، نازانم وه لالا نازانم بليم چي و چاره مان چيه؟

مام عهولا گوتي: نه گهر پهريزادي بدهيه عهلي ههر سبهيني به دزي مارهي ده كهين به شهویش ده يگويزينه وه، ههر به دزي با كهس نه زاني، برؤن بو ههر كوي ده چن با بچن، خودايان ده گهل نه گهر ديمان ههر دوس بهرداري ئيمهش نيه، له دواي وان ئيمهش بارده كهين و ده چين بو ولاتيكي دي. خو ئيمه رسقمان به كوله وهيه. قهره و ره شايي خوژه وي و داهاتي نيه له و خاكه نا له جييه كي دي. ها كاك وسوو به راي توش وا نيه؟
وسووش نهو قسانهي په سند كرد. خه جي هاته ژوور. هينديكي ميوز و گويز بو دانان، نهوان خه ريكي خواردن بوون. يه كيک له پرا وه ژوور كهوت و گوتي:

- مام عهولا بگهيه مالت ويړان بوو.

مام عهولا رهنگي به رووه نه ما زاني شتيكيان لي قهوماوه، گوتي:

- مال ويړان قسان بکه بزانه چ قهوماوه؟

كابرا گوتي: جا چ نه بووه. به چند كهسان عهليان وه بهر خه نجران داوه. نهوه له كولاني كهوتووه.

مام عهولا به ههر تك دهستان به خوي دادا:

- ههك سهلاو قهت كهسم نه ما، كوينت ده بهر كردم عهلي، پشتت

شكندم، مالويړان خوم، كوره ميران كاري خوي كرد.

عهلي له كولان كهوتبوو، چند كهسي تيها لا بوو. غهله بایي ههستا،

خه لك له مالان هاتنه دهر به رهو كولانه كه هاتن، هه مووي بهو رووداوه يان

زانيبوو و خيرا خويان گه ياند بووه وي. له شي شه لالي خويني يهك به مهيداني

كهوتبوو. مام عهولاش له تاوان پشتي چهماوه به كومه كوم به رهو مهيته كه

چوو. وسوو شوان گرتبووی تا نه کهوئته عهرزی. عهلی ئیستا روحی له بهر دابوو به دیتنی بابی گوتی:

- بابه پهریزادیان دامی؟

مام عهولا له گابووری دا، خوئی گه یانده عهلی و له ئامیزی گرت:

- رۆله گیان، کهس و کارم، پهریزاد ئی توئه، تو نابی بمری. ههر ئه ورۆ و

سبهی بووکی سوورت بو داده به زینم.

به بیستنی ئه و قسه عهلی بزهیه کی هاتی، سه ری به لا دا کهوت و گیانی ده رچوو. مام عهولا به دهستی خوئی چاوه کانی لیک نا. خه لکه کهش به چاوی پر گریانه وه ده یانروانیه ئه و دیمه نه. ژن و کیژی ئاواپی که ئه وه یان زانیبوو خوئیان گه یاندبووه سهر مه یته که. بوو به قور پیوان، باب ئاگای له کورپی خوئی نه ما. پهریزاد ئه و کاته ی مام عهولا و بابی وه ده رکه وتن حۆل ببوو، عهلی چی به سهر هاتوو؟ ئه وه پرسیاریک بوو له خوئی کرد. میران کاری خوئی کرد، ههر شه کانی له خوړایی نه بوو. به لام خو ئیستا شه ویکی به سهر دانه هاتووو چون؟! له گابووری دا، دایکی هاته لای و دهستی ده ستۆی کرد:

- کچم ئینشالا چی لی نه هاتوو، مه ترسی، رۆله نامراده کهم، کیژه چاره ره شه کهم.

پهریزاد ئیدی گوپی له و قسانه نه بوو خوئی ده دیت له سهر مه یتی عهلی قژی ده رنیته وه، عه لیش بو هه میشه چاوی لیک ناوه. فرمیسه که کانی رژانه سهر گۆنای وه ک بارانه، ئه وینی ماوه یه کی دوور و دریژی وا به سانی له ناو چوو، دلداری ده خوین گه وزی و له بهر چاوی له ناو چوو. ههر چه ندی دایکی دلخۆشی ده داوه پتر ده گریا. به هاتنه وه ی بابی قسه که ی لی وه پراست گه را. عه لیان که شوست ههر چی کردیان خوینی رانه ده وه ستا، به خه نجه ران ته واوی گیانیان ئه نجن ئه نجن کردبوو. لۆکه یان ده که لینی برینه کانی

ناوکفنیان کرد. پهریزاد چۆ سەر مهیته کهی، بۆ وهی بۆ ئاخر جار بیینی. رهنگی وه کوو بههیزهرد هه لگه رابوو. لیوه کانی شین شین بوون. قژه تهره کانی رژابوو نیو چاوانی، نه یانهیشت بۆ لای بچی. له پر بی هوش و ئیختیار کهوت. به چند کهسان هه لیانگرته وه و بردیانه ژوور. پرسهی عهلی تهواو بوو. تاق و لۆ سه ره خۆشی کهر دههاتن. کهس نهیده و پرا چ بلی، مه گهر نیو و می، گه وره و بچووک ملکی خان نه بوو. دیاره کهس ناتوانیچ بلی. خان خانه و ساحیبی هه موو شتیکی و هه موو کهس. قه ده ریک بوو دنیا بیدهنگ بوو. میرانیش جاری خۆی لی بی ساحیب کردبوو. وسوو شوان پهریزادی راگویتبوو بۆماله خزمیکی دووری خۆی، ئیستا چند مانگ بوو لهوی بوو. شهویک خه جی گوتی:

- کابرا هه تا کهنگی پهریزاد لهوی بی، بۆ ناچی له دووی؟ بچۆ له دووی. وسوو شوان گوتی:

- بلیی دیسان میران وه خۆ نه کهوی؟ ده ترسیم ئه و کچه تیوه بیته وه ئه ویش دیسان دهست پی بکا و لیمان وه خۆ کهوی. خه جی رازی کرد بچی له دووی کچه کهی. ئیستا مانگیکی ده بوو پهریزاد گه رابوو همالی و کهس نهیدیوو، به لام خۆ نه ده کرا تا ئاخری عومری هه ر له ژووری دابی، خۆبهندی نه بوو. ورده ورده دهستی به هات و چۆ کرد. ده چۆ لای دهسته خوشکه کانی، ده چۆ سهر کانی. میران به هاتنه وهی پهریزادی زانیوو، به لام خۆی مات کردبوو، له هه ل ده گه را. رۆژیک پهریزاد خه ریک بوو ده وه و وردهی له نیو قه لاغ ده ردینا، که لاره ی پر کرد له ورده و هینایه ده ر. میران دوور و نیزیک بۆ لای ده هات. پهریزاد خه جلا به شله ژاوی خۆی ده ژووری هاویشته وه، سه عاتیکی دوایه ش دلی هه ر ده یکوتا ونه ده هاته وه سه ره خۆ، میرانیش به دیتنی پهریزاد دیسان ئاگری گرت. رۆژی هه ر له ده ور

وبهري ماله وسوو شوان دهخولاه. وسوو شوان كه به وهيزاني، ديسان كهوته بيري باركردن و راكردن له نيږگي، شهويك وسوو و خهجي قسهيان دهكرد. ديسان باسي باركردن و راكردن له نيږگي بوو. قهراريان دانا سي شهوي دي بار كهن. پهريزاد گويي لهههموو قسهكان بوو. پاش مهرگي عهلي ههميشه بيدهنگ و مات دادهنيشت. ئيدي كيژهشاد و بي خهياههكي جارن نهبوو، غهمي مهرگي عهلي تهويان تهو ديو تهو ديو كردبوو. بيري داهاتوو، بيري دلداريكي ناكام و كهم تهمن، تهوينيكي بي تهنجام. هر چند لهوماويه دا دهتگوت هيمني يهك، هيوريك به گياني وهر بووه، وهكوو جارن نهماوه، دهليي به خهمهكه راهاتوووه. ورده ورده گهرد و تۆزي فهراموشي به دلي وهربووه. ياد و بيرهوهري تال و ناخوشهكان له ناو ناچن، تهنيا ورده ورده گهرد و تۆز دهگرن، هر دهمينن بهلام كالترنهوهكوو ههوهلي.

شهو راشكا. تهستيره به ترووسكه ترووسك له سهر سهری دهررووقانهوه، مانگ بهرهو نيوهراستي ئاسمان ههلكشا، چاوهكاني قورس بوون. له دهلاقهكهوه مانگ له پيش چاوي ون بوو، خوي ديت. له نيو ميشه لانهكهي دم چومي بي خهه و خهيال ههلهكشا وبه بهستيني چهمهكه دا دهرويي. له پر ميران بهرهو رووي هات، خوي لي لادا. بهلام تهوههر دههات ههتا خوي گهياندي. ميران له پيشي چهقي بوو و بيدهكهني. پهريزاد بيوريكي پي بوو، ههلي هيئاو به ههموو دهمايه خوي دايهينيابه سهر و سهكوتي ميران. خويني بهسهر و گوپلاكي دا دههاته خوار بهلام نهدهمرد، بيدهكهني و قاقاي ليدهدا. ديسان هيږشي بو دينا. پهريزاد چند جاري دي بيورهكهي داهينيابه، كهچي نهدهمرد. له ترسان له خهوراپهري ههموو گياني شهلالی ئارهقه بوو. لاي بهياني بوو، نه ميران لهوي بوو نه ميشه لانهكه، زوري شوكري خوداي كرد.

چەند رۆژ بوو دەستە خوشکەکانی دەهاتن و دەیانگوت: با بچینه پووشکان.
ئەویش قەولی پێدان دەگەلیان بچى. بەیانی کێژ هاتن و گوتیان:
- ئەدی تۆ نایەى!؟

دایکی بە سرتە پێی گوت:

- رۆلە بچۆ باشکى نە کەن، نە وەک ئەو پیاو کوژە پێ بزانی.

ئەویش دیتی راست دەکا، با ئەو دوو رۆژەش کەس شکى نەکا، هەتا بار
دە کەن، پەریزاد دەستی دا کەندر و بیوریک و رەگەلیان کەوت. خەونە کەى
دوینی شەو پێی هەر لەبیر نە مابوو. لە رێیە هەر خودا خودای بوو میران
نەیبینی. پاییزان رۆژ کورتن و شەو درێژ خەلکی گوندەکان ئازووقە و
ئاوردوو زستانیان دادەخەن. هەر چەندە بەرەو زستان دەکشین، ئاوردوو و
ئیشکەل خەر دە کەنەو، گوینی و تەپالە و کیویلکە، پووشکە و چر و چۆپی، گیا
و گۆل و کا و تفاق. ئازووقەى بنەمالە دادەخەن بۆ ئەوەى زستان بە گەرم
و روونی دوایی بى، بە تیر و تەسەلى. کەچى زۆر کەم وا هەیه، سالیك سەرما
و سۆل لیگەرئى بە تەسەلى بگەنە بەهار. ئیستا بەرەو میشه کە بەرپۆه بوون و
بە تریق و هۆر و پیکەنین. دەستە خوشکەکانی پەریزاد لەو کاتەو مەندال
بوون، هاوأل بوون و وەخت و بیوخت پیکەو بوون. خات زلیخا بیوژنە کەى
وەستا قادر لە پێشدا دەگەلیان نەبوو. بەلام ئەو کاتەى لەوئى دەهاتنە دەرى،
خۆى گەیاندى. پەریزاد بە دیتنى ئەو دلى ختەى کرد. ئاخر خات زلیخا
دایکە دەلالى میران بوو، چەند جاری بۆ میران پى گوتبوو. بلیى
هاتنى دەگەل وان لە خۆرایى بى؟ ویستی بگەرپتەو، بەلام نا، ناگەرپمەو.
دلخۆشى خۆى داو: ئەو هەموو کێژەت دەگەلە لە چى دەترسیی؟ خۆ دەست
و لاقیان نەبەستووئى لە دیویکت کەن. ئەگەر هات و شتیک بوو دەست
دە کەیهو، غیرەتئى بەرمەدە. میران کە لە پەریزاد دەخەفتا چاوەروان بوو،

ههلیکی بۆ بره خسی و له کهلینیک وه گیری کهوی. بهلام بواری نه بوو، ئارا و قارای لی هه لگیرا بوو. وه کوو شیتان هه ر دههات و ده چوو. جنیوی ده داوه کوو ماری بریندار هه ر جینگلی ده دا. له پر شتیکی گه ییه می شکی. زلیخا. چۆ لای بیوه ژنی وه ستا قادر و فیری کرد، به فیلیک په ریزادی بکیشیته قه راغ چۆمی. زلیخانه یده توانی بۆ خۆی بجیته لای په ریزاد، دهسته خوشکه کانی دیت و ده گهل وان باسی چوونه پووشکانی کرد. ئەوان بهو فیله یان نه ده زانی گوتیان:

- باشه سبه ینی پیکه وه ده چین.

دههاتن له دی ئاوا بن خۆی گه یاندنی. ئیستا له دم چۆمه که خه ریکی کۆله داروه خر کردن بوون. خات زلیخاش بیکار رانه وه ستا. ورده ورده کیژه کانی لی وه دوور خسته وه. په ریزاد سه ری هه لینا که سی له لا نه مابوو، سامی رینیشت. چیان به سه ر هات بۆ کوئی چوون؟ به ره و خوار چۆمه که رۆیی. ولاتیکی بیدهنگ و به سام. دیمه نه که گۆرا، هه یچ دهنگیک نه دههات نه تریقه ی پیکه نین و نه قیژ و هۆر و گالته ی کچه کان. کهس دیار نه بوو، میران دیتی پۆله کیژه که تیبه ل بوون داگه را به ره وه. زلیخا به کاری خۆی باش ده زانی، مه یدانی بۆ چۆل کرد. ده بوو بی ئەوه ی بیینی له پر رایبگری یان پیشه برکه ی بدا. په ریزادههستی بهو بیدهنگی یه کرد. روحی نه سه ره وتی ئارامی نه ده گرت، هه لچوو ههستی به وفیله کرد. به ره و دی بوو. کۆله پووشکه ی دانا، کۆلیک پووشکه چ به هایه کی هه یه؟! چهندههنگاو نه رۆیشتبوو، دیتی میران به ره و رووی دی. په ریزاد به ره و چۆمه که داخزی، ئەگه رهه ر نه ی توانی رزگاری بی خۆی به ئاوه که داده دا. میران تیگه یی پیشه برکه ی داوه. ویستی خۆی به ئاوه که دابدا. بهلام بیری تۆله پیشی پیگرت. به ره و می شه که هه لکشان. ده بوومان دووی کا. بهلام ده توانی وا به

سانی رزگاری بی؟ ئەو پیاو، هیزی زۆر، ئەگەر و دەستی کەوی ئەتکی دەکا. پەژیوان بۆو. ئای خودایە چ بکەم؟ زۆر ترسا بە هەناسە برکە لە بەری هەلات، ئەدی ئەو هەموو کچە چوونە کوی؟! خۆ عەرز قووتی نەدان و ئاسمان هەلی نەلووشین؟! بیورە کە ی هەر پی مابوو، خەونە کە ی هاتەو بەیر. ئەگەر هەردەستم پی رابگا بیوریکی لی بدەم هەر باشە. دەلین ئەگەر مارت دی هەر نەبیگاشە بەردیکی پیدای دە، دەنا ئەو پیووت دەدا. لە پر کراسە کە ی دە لکە داریک گیرسا، کراسە کە ی داتلیشان و هەلات. بەو کارە میران لی نیزیک کەوتەو؟ ئاوری داو. دیسان دەلکە داریک گیرسا و سەرەنگری بوو. میران بە هانکە هانک گەییە سەری. پەرەکانی کە پۆی دە لەرزی بە هەناسە برکە پشووی هەلدەمشت، گوتی:

- لە ئاسمان لیت دەگەرەم لە عەرزیم وەچەنگ کەوتی، دە ی ئیستا دەلی چی خات پەریزاد؟ پەریزاد ئەو نەدی دی بزراکا. ئەو ئافرەتیکە هیزی کوا بە قەت پیاویکە بلی دەرهقەتی بی؟ سامی رینیشت، پی هەلبری خوی دەرباز کا. میران پری بە دەستی داکردو گوتی:

- دە ی ئیستا روح بۆ کوی دەبە ی؟ خۆ عەلی دلداریشت لە سەرت ناکاتەو.

پەریزاد بە بیستی نیوی عەلی خوینی کەوتە جۆش، دەبوو سەبر بگری میران هۆشی لە خوی نەمی نی و اباشە جاری و بزانی خوی بە دەستەو دەدا، میران گوتی:

- ئاخر هەتا کەنگی جوابم نادە یەو. بۆ لە عەلی رەش و رووتیش کەمترم یا لەویش ناشیرینترم. کیژی ئاقل بە ئەگەر خۆتم بە دەستەو بەدی هەرچی بتەوی و دە کەم.

هه وهس چاوه كانی كویر كردبوو. دهستی دهله رزی هیزی پتر ببوو. پهریزاد بیوره که ی شار دبووه تا ئە گەر بیوو میران خه یالی پیسی هه بی لهت و په تی کا. میران لی نیزیك بووه. پهریزاد ترسی رینیشت و بیوریکی داوه شاندا. میران خۆی كشانده وه. پهریزاد یه کی دی داهینایه. به لام ویی نه كهوت. گوتی:

- ئە وه كچه تیوه سه یه بهو ته مایه بووی؟ هه ر ئیستا حه یاتی ره شت لی ده ستینم.

میران بو گرتنی بیوره که رۆبووه دهستی و له دهستی ده ریئا. پهریزاد كه وتبو عه رزی وده گریا. ئەو جار ده یزانی رزگار بوونی نیه و ئەو ناپا كه به ویستی خۆی ده گا. ئیدی هیزی له ئە ژنۆیدا نه مابوو، په نا بو کی به ری؟ به لام نا ده بی بمکوژی جا دهستی ویم رابگا. ده بیهه لیم، غیره تی وه بهر خۆی نا و هه لات. ته واوی به ندەنی دیشا، ده لکه داران ده گریا، به لام هه ر هه لده هات. میران هه ر به دوویه وه بوو، دهستی به هاوار هاواری کرد. به لام کی گویی لیده بوو لهو چۆلگه یه؟ ئیدی به یه گجاری شه كهت ببوو، پرزه ی لی برا بوو. میرانیش به هیتر له پیشوو گرتیه وه. پهریزاد به جاری برستی لی برا بوو. هه ر تک دهستی گرت، پهریزاد شل ببوو، نانه ده بوو. حه یا و نامووسی خۆی وا به سانی له ده ست بدا. دهستی به هاواری کرد، نه ده بوو بیلی به ئاکامی خۆی بگا. ده خۆی نووسا، دهستی له چهنگی ده ریئا. هه ر کوپی وه چهنگ كه وتبا ده پرنی، به چهنگ، به ددان، به نینۆك، له خۆی ده پچرپه وه. میران دووسی مستی لیدا، پهریزاد ملزەم نه ده بوو میران جل و به رگی له به رداشر شر کردبوو. پهریزاد هاواری ده کرد و ده گریا. چه ند كهس به قه راغ چۆمی داتیده په رین. قیژه و هه را كه یان بیست. به ره وه ده نگه كه بوون. سواره كان ئەو دیمه نه یان دی به غار خۆیان گه یاندى. یه کیان نه راندى.

- بیگرن ئەو خوئرییهی.

دوو سی کەس دابەزین. میران ئەغیار بۆوه. زانی ئیدی بە مراد ناگا، دەستی لێهه لگرت. تەواوی جله کانی دەبەر دا تیتۆل تیتۆل کردبوو. پەریزاد خۆی ویک هینا بۆوهی کەس لەشی بینی یەکیان کەوله کەهی خۆی پیدادا. بە سی چوارێکان میرانیان گرت ووهبەر مست و پیلانانیان دا. میران بەو حالەش دەیگوت.

- ئەگەر پیاو بەرم دەن.

یەکیان گوتی: چاوا! ناپیاوی وا باس لە پیاویتی دەکا. کورپنە بەری دەن با بزائم چەندە پیاو.

پیاوکان دەستیان لێ هه لگرت و بەریان دا. میران هه لیکوتا سەر ئەوی وای گوت. میران دیتی دەستیکی لە ئانیشکەوه زیڕه، زانی ئەوه کییه. ئاخر نیو بانگی خانی لەپ زیڕین هه موو ولاتی داگرتبوو. دەیزانی خان پیاویکی ئازاو بە جەرگه، سامی رینیشت. بەلام دەبوو لە پیشی راوهستی. خان وه کوو شیر کەوتەسەری و لە عەرزپی دا. لەو حالەدا میران دەیهوویست خەنجەرێکی لێ بدا. خان دەستی گرت، دەستەکەهی وهبنه خۆی کەوت، خەنجەرەکەهی لە خالیگەهی راچوو. ئیدی میران کەوت، نەیتوانی دەست بکاتەوه. میرانی چاوا چنۆک بە شەرمەزارییهوه کەوت. خانی لەپ زیڕین هاته لای ئافرهتەکە، دیتی بەستەزمانه دەگری، خۆی ویک هیناوه و سەری دەبەرە خۆی ناوه. زۆری زگ پی سووتا. کیژەکە سەری هه لینا و دیتی خان لە لای راوهستاوه. نیگیان تیک ئالقا، چاوی کیژەکە وینەهی چزووی مار پیوهی دەدا، پیاوی دەسووتاند. خان غەیری چاوه کانی هیچ کوپی نەدیت. شتیک نەرم و هییدی خزی گیانی، ههستی کرد ناتوانی چاوی لیکا. سوور هه لگهرا

دلی له رزی، چاوی لی وەر گپرا. پیاوی وائازا و به جهرگ نه توانی چاوه چاوی
کیژوله یه ک کا؟ سه ری داخست و گوتی:

- کیژی نه و کابرایه کییه؟

په ریزاد سه ری داخستبوو، هه لی نه دینا، به شه رمه وه گوتی:

- نه وه میرانی کورپی مووساخانی نیرگییه. نه و بی نامووسه، نه و ناپیاوه
چه ندوه خته ژینی لی تال کردووم. نه گهر بیت و بابی بزانی بریندار بووه،
هه مووتان ده کووژی، من هه ر ناهیلی و ئاگر له گوند به رده دا. نیر و می
ده کووژی، کهس ناپاریژی.

خان گوتی:

- زوری پوچ کرد. بو دهنه ئیمهش ره عیه تی بی ده سته لاتی نه و دی و
دیها ته یین؟ ئیمهش خاوه ن عیل و عیلاتین، برادوستین، کی ده توانی چاومان
پی هه لینی.

په ریزاد دیتی جل و جوړی پیاوه کان وه ئی پیاوی گه وره و ماقوول
ده چی. هه مووی په سته و رانک و چوخه ی بووزویان له بهر دابوو. پشتینی
گری چن و کاله و پیتاوی ئاوریشمیان له پی، هه مووی چه کدار بوون و تفهنگی
قهره بنیا و خه نجه ری میسریان پیبوو. گوتی:

- ئیوه کیین؟ با بزانه کی له و ته نگانه ی رزگار کردووم؟

گوتی:

- من نه میرم، نه میری برادوست «خانی له پ زپرین» نه دی نه تو کیی؟

- نه من کچی وسوو شوانیم و نیوم په ریزاده.

خان نه و جار تیگه یی نه و کیژه کییه. ئاخر نیوبانگی په ریزادی وسوو
شوانی گه یبووه ویش. کی بوو نه یناسی. خان دیتی نه لحه جوانیکی بی
وینه یه. هه رچی له باره ی داده لین راسته و نه وه نده جوانه چاوی له بهر

هه لئاڤه، ئه و كه خانڭك بوو، ئه ميرڭك نه ښه تواني چاوي له چاوي بكا.
نه خوازه خهلكي ئاسايي. په ريزاد ديتي به دووان كه لاکي برينداري ميرانيان
هاويشته سهر پشته ئه سپڭك و له ده و نه جار ه كه هه لكشان. خان گوتي:

- ئه دي ئه تو چ ده كه ي؟!!

- خان من ناوږم بچمه وه نيو دي. باش ده زانم مووساخان نه تهنيا من،
كهس و كارېشم ده كووژي، ههر گونده كه ئاگر ددها، هه مووان ده كووژي.

خان گوتي:

ئه دي چ ده كه ي؟

- جا چوو زانم خان. مني قه لهنده ري بابان ويړان چ بكم و كوږه بچم؟

خان گوتي:

- ده گه ل خومانته ده به ين، به لام داڭك و بابت چي؟

په ريزاد گوتي:

- من تا ده مرم قهره واشي كه وشه كانت ده كم. قه تم ئه و پياو ه تيه له بير
ناچي. ده گه ل خوتانم بهرن كار كهر ي ده كم، جل شو ري و قهره واشي. ههر
چي پيم بكن. به لام باب و داڭكم با بزائن ده گه ل ئيوه ديم، دهنه دليان
ده توقي.

خان گوتي:

- ئه گهر ده گه ل خومانته به رين ده زانم مووساخان داوات ده كاته وه
منيش ناچار ده بي بتده مه وه. به لام بو وه ي رزگاريت بي ريه ك هه يه.

هينديك راما. په ريزاد چاوي ده زاريه وه برېبوو. خان چاوي ليكرد:

- ئه و يش ئه وه يه نيوي منت به سه ره وه بي. خو ژن له ميړدان
ناستيننه وه. ئه من مووساخان باش دهناسم، ده زانم چ درنده يه كه. ئه گهر باب و
داڭكېشت هاتن ده يان به ين.

- خان هەرچی ئیوه بلین من وا ده کهم.

خان گوتی:

- رهنگه دوو شیر له رووی یه کدا باشتر راوهستن تا ئاسکیکی بی دهسته لاتی وه کووتۆ و درنده یه کی وه ک مووساخان. هه تا ئه و کاته ی بتهوی وه کوو کچی منی، لهوی به. ئه گینا ئازادی بۆ ههر کۆی ده چی بچۆ.

په ریزاد نه یزانی چی ده قسه کانی دا هه یه ئه و ناتوانی ههر دم هه لپچری. له هه یبهت و شان و باهوی خان سه ری سورما. له گفتم و لفتی را زانی وره ی وه ی هه یه له پیش زولم و زوری مووساخان راوهستی و بیپاریزی. خوی ئه سپارده دهستی به هیز و پیاوانه ی خان و قهزا و قهدهری خودا.

خان گوتی:

- ههر ئه م شه و خوازینی ده نیرم بۆ لای بابت. وا باشه ئه ویش نه زانی. با ههر بهینی من و تۆ بی و کهس به و قسه نه زانی. سبهینی چهند کهسان ده نیرم سوارت کهن و بتهینن بۆدمدم. ئه گهر باب و دایکیشته بین ئه وه باش، ئه گینا ههر چۆنی پیمان باشه با وا بکهن.

په ریزاد ته سلیم بوو، ههر چی ده بی با بی. میرانیان له سه ر پشتی ئه سپ به ره و نیودی برده وه. خان په ریزادی هاویشته پاش ته رکی خوی و له ده رکی ماله بابی دایبه زاند. دایکی به دیتنی وی به م جوړه په شوکا: «ئه وه بۆ وا شیرپوه؟ بۆ وا بزرکاوه، ئه و کهوله چی یه به شانیه وه؟!» گوتی:

- رۆله بۆ وات لیها تووه، چ بووه بابان ویران، چت لی قهوماوه؟

په ریزاد رووداوه که ی سه ر له بهر بۆ گپراوه، بابی ئیواری ها ته وه، خه جی ئه وی به سه ر کیژه که ی ها تبوو بۆی نه قل کرد و پیی گوت:

- ئه م شه و پیاوی ئه میرخان دین بۆ خوازینی په ریزاد.

وسوو شوانیش نیو بانگی پیاوه تی، نازایه تی و مهردایه تی ئەمیرخانی بیستبوو. دەیزانی خان لەوانه نیه له یه کی وه کوو مووساخان بترسی. هەر له خودا به ده ر له کەس نه ده ترسا. ئەدی کی له و باشتر پشتی پی بهستی و پەریزادی بداتی. هەر مووساخان له به روی ناویری له گول کالتریان پی بلی، ئەگەر دیتی خان خۆی و بنه مالهی نازار دەدا ئەوانیش ده چنه قه لای دمدم. به لام ئەو خه زووری خانی له پ زیڕینه کی ده توانی کاری پی بی؟ خان له سه ر خه زووری هەر تاق له نیڕگه یان ده بری.

مووساخان به دیتی تهرمی خویناوی کورە که ی شیت و هار ببوو. زمانی ره عهرزی ده خست کی توانیویه تاقه کوری وی بریندار کا، به و پهنده ی به ری؟ کی ویراویه ئاوا به شیرپوی بوی وه ژوور مالی نی؟ چه کیم و لوقمانیان هینا سه ری، خه ریکی هه توانی برینه که ی بوون، کەس نه یزانی کی بوون؟ چون هاتن و چون رویشتن؟ ته نیا چند سوار له ده رکی دیوه خانی میرانیان دابه زاند و رویشتن. کوپخا ده رک و نوکەر و خولام هاتن و که لاکی برینداری میرانیان برده ژوور. دایکی به دیتی کورە قوری وه سه ر کرد. مووساخان عه به سا. کوری جوان و جحیل به یانی ده هات و ده چوو، گرمه ی پی قه لات و باله خانه ی ده له رزاند، ئیستا له به ر دمی که وتوو. به لام به په کوو په کوو کار پیک نایه. چه کیمیان هینا سه ری. چا بوو خه نجه ره که وه جیی ئەسته می نه که وتبوو، ته نیا چه رمی زگی درپبوو. به لام هەر به دیتی خوین زراوی چووبوو. ئاوا بی حال که وتبوو. ناگای له خۆی نه مابوو. چه کیم برینه که ی درووه و هه توانی له سه ر دانا. شه و هات. کەس له دیوه خان و نیو مال خه وی لی نه که وت. شه و هات، ئەو روژه چون رابوارد کەس نه یزانی. شه وی تا به یانی خان له ژوور سه ری دانیش، نه بزووت. وه کوو مار جینگلی دەدا. بیری تۆله هەر بو ساتیک نه یده هیشت به سه یته وه. ده هات و ده چوو، ده بی بکووژی،

بېرى، بياندۆزىتەو. ئەو كىيە توانىويە تاقە كورەى مووساخان،
دەستەلاتدارى ناوچە بەومەرەدە بەرى و ئاوالە خوینی بگەوزینی؟ شەو
رابارد، رۆژ ھەلات. خان چۆ دیوہ خانیو بانگی کوپخا و گزیری کرد:

- ئەو خویرپىيەم بۆ بدۆزنەو، كى توانىويە ئەوہم بە سەر بینى؟ كى
توانىويە رۆلەى تاقانەم بەو مەرەدەى بەرى؟ ھەر كەس بۆم بدۆزىتەوہ خەلاتى
دەكەم. لە مالى دنياى بینياز دەكەم.

كوپخا و گزیر گوتیان:

- خان دەیدۆزىنەوہ.

كوپخا و گزیر وەكوو ریوی بە دەرکان وەربوون، بۆنیان دەكىشا، تا
شوینىك بدۆزنەوہ. كەوتنە پرسىاران:

- كى میرانى ھیناوە نیو دی، كى وای کرد؟

چەند كەس لەو كیژ و ژنانەى چووبوونە پووشكان، دىتبوویمان كەلاكى
میرانیان لەسەر پشتى ئەسپ بە چەند كەسان لە مېشەكە ھینادەر. خات
زلیخاش كە بۆ خۆى ئەوژوانە نەویستەى بۆ پەریزاد پىك ھینابوو. دىتبوووى
پەریزاد لە پاش تەركى سوارىك لەدەركى ماله بابى دابەزى. خیرا خۆى
گەیانە كوپخا خدر و بەسەرھاتەكەى پىگوت. كوپخا خدر چۆ دەركى ماله
وسوو شوان و گوتى:

- خات خەجى ئەو كچەتیوہى بانگ كە دەرى.

خەجى گوتى:

- كوپخا چ قەوماوہ؟ پەریزاد ت بۆ چىہ؟

گوتى:

- لە خۆت مەگۆرە، زوو بانگی كە بى، دەنا دىم بە پرچان رايدە كىشم و

دەبھىنمەدەر.

پهريزاد گويي لهو هات و هاواره بوو، هاته دهر:

- دايه نهوه چيه؟ نهو هات و هاواره چيه؟!

- روله کويخا خدر کاري پيته.

پهريزاد هات و لهبر ده مي راوهستا. کويخا خدر به ديتني پهريزاد پيي له بهندهوهچوو، سهري سورما. و خودايه نهوه فريشتهيه؟ ئينسانه، چيه؟ نهوه مهلايکيه. حهقي ميرانه له تاواني شيت و هار بي. ئيستا چي پي بليم؟ دلم نايه خو نازاري بدهم. نهگر بيت و نازاريشي بدهم له وانهيه ميران سبهيني چابيتهوه نهو جار نهوي نهبووه به سهرم ديني. ئيستا چ بکهم؟ وا باشه هينديکي پرسيار لي بکهم و کارم پيي نهبي. نهودهه هرچي مووساخان گوتي وا ده کهم.

گوتي:

- پهريزاد دويني کهست نهدي؟ نهوده مي له پووشکان دههاتيهوه، له ميشه تووشي کهس نههاتي؟

پهريزاد چاوي له چاوي بري و گوتي:

- کويخا بو چ قهوماوه؟ ناوهللا من کهسم نهدي.

کويخا گوتي:

- نهدي بو خات زليخا دهلي تو ي به چاوي خو ي ده گهل چند سواران ديوه که له پاش تهرکي يه کيان سوار بووي و له دهرکي مالي دايبه زانديووي، هر نهو ده ميس ميرانيان به برينداري له دهرکي ديوه خان دابه زانديووه. لهو بابه تهوه دهلي چي؟ ياني تو کهست نهديوه؟!

پهريزاد خو ي نه دوراند و قورس و قايم جوابي داوه:

- کويخا من نازانم نهو قسانه چن؟ کيزه کان ميان جي هيشتبوو و

منيش به تهنیگه رامهوه. کهس مني نه هيناوه تهوه مالي.

- ئەدى زليخا بۇ چى وا دەلى؟

- كويخا ئەتۇ پياويكى تيگەيشتووى و دونيات ديوه. زليخا زنيكى نەمام و درۆزنە، ئەو رقى لە منە. دەنا كەى منى ديوه لە پاش تەركى كەس كە ئىستا وا دەلى.

كويخا گوتى:

- پەريزاد ئەگەر بىت و راست بكا. خان بە پەندى سياتان ھەلدېنى و كات دەپىستىسەرى داخنى. ئەگەر شتيك دەزانى پىم بلى، من ناھىلم خان چ لە تۇ و دايك و بابت بكا.

- كويخا من چ نازانم تا چ بلىم.

- ئىدى بۇ خۆت دەزانى، ھەيفە جوانى وەكوو تۇ بکەويته بەر دەستى خان و پياوھەكانى.

پەريزاد دەيزانى قسەكانى كويخا ھەمووى ھەرەشەن. ھەروا بىدەنگ ماوھ چاوى لە چاوى كويخا نەترووكاند. كويخا پاكى و ساكارى، بى گوناھى لە چاوھەكانى دا ديت. سەرى ھەلبېرى و بەرەو نيو دى كەوتە رى. ئاورپىكى داوھ: بلىنى ئەو كىژە جوان و پاكە شتيكى دەباران دابى؟!

دەزانم لە مېژە ميران تەماى تىكردووھ. ئاخىر كىيە لەو ناوچەيە بە ئاواتى ئەو حۆرييەوھ نەبى؟ خۇ ميران شتيكى لى بى، مووساخان دەيكوژى، ھەياتى رەشى لىدەبېرى، ھەر ئەو نا تەواوى خەلكى ئەو دىيە دەكوژى، بە نىر و ميوھ. سەگ و ئىنسان لىك دەبەستى. چار چىھ؟

كويخا دەتگوت بارپىكى گرانى لە سەر دلە. بە خەم و پەژارەوھ ھەلكشا. بەرەو ديوھەخان بوو. ئەو پياوى خان بوو، دەبوو ھەر واش بى، ھەر چى دەيزانى بۇى گىراوھ. خان گوتى:

- یه کیک بنیره شتیک لهو کچه تیوه بزانی و له بن زمانی ده رکیشی.
بزانی نهوسوارانه کی بوون و چ پیوه ندیکیان ده گهل وی یه. نهو جار من
ده زانم و نهو، په ندیکی به سهر بینم به داستان بیگیرنه وه. خیراکه خدر،
رامه وهسته.

کویخا جیفرکی له خوی دا و چو مال زلیخا و کهوتنه ته گیران. زلیخا
گوتی:

- وا باشه که ژالی دهسته خوشکی بدوژم. نه گهر هیچی نه زانی دهینیرم
بو لای پهریزاد بزانی چ بووه، کی له که ژال باستر، کچیکی ساویلکه و ساکار،
زوو فریو ده خوا، به سانی هه لده فریوی.

کویخا گهراوه دیوه خان و زلیخا به پهله چو مال مام حسه نی، دیتی
که ژال خهریکی مهشکه ژاندنه، خیرا نهولای مهشکه ی گرت و دهستی به
ژاندن کرد. گورمی وای لیده دا، شلقی ده گه ییه نهولای مالان. دهستی پیکرد:

- که ژال گیان چونی، چ ده که ی؟

- به خودای خهراپ نیم داده زلیخا، روژ دی راده بوری، ههر شهو دی و
روژده بیته وه.

- جا گولم نه تو وای بلی خه لکی دی ده بی چون بن. نه تو جوانی،
جحیلی ئیستا تازه هه وه لی عومرته. ده بی یه کی وه کوو من قسه ی وای بکا.
نه دی داخوا پهریزاد چونه؟ جهرگی خوشکی خهرا بی، بهسته زمانه.

- نه وه ده لپی چی داده زلیخا؟ بو پهریزاد چی لی هاتووه؟ نه من له
دوینیه نه مدیوه، ههرله پووشکان لیک دابراین. من گه لیک لی گه رام
نهمدوژییه وه. چ بووه تو خودا چت بیستووه؟

- وه لا ئیواری به چاوی خوم دیتم. چاره ره شه زور شیرزه بوو، له
دهرکی ماله بابی له پاش تهرکی سواریک دابهزی. خو نه من ژنیکی به چاپ و

گوپ و دووزمان و درۆزن نیم. کارم به کاری کەس نیه. بۆیهش نه چوومه
مالیان نه وه ک وه بزانی خوی نه خواسته کارم به کاریه تی.

که ژال گوتی:

ئه یه رۆ خودا نه کا. بلیی چی به سهر هاتی؟ ههر ئیستا ده چم تو
خودا که ی داده زلیخا دلم رانا وهستی، چ بکه م؟

زلیخا گوتی:

رۆله گیان ئەمن مەشکه که ده ژینم و رۆیده که م و رۆنه که ی ده گرم. ئەتۆ
بچۆ بزانه چ بووه ئەوه لیڕه م تا دییه وه.

که ژالی ساویلکه و گه وجیش ههستی به و فیل و مه کره نه کرد. خیرا
به ره و ماله وسووشوان بوو. په ریزاد به دیتنی رهنگ و رووی که ژال وه یزانی
شتیک قهوماوه. گوتی:

- که ژال گیان، ئەوه چ بووه بۆ وا ده که ی؟ بۆ ئاوی؟

- په ریزاد چت به سهر هاتوو؟ من باشم تو چت لی قهوماوه. ئەمن

دوینی به ستۆی شکاوم لیت هه لبرام، چ بووه؟

په ریزاد سهر له به ربۆی گیپراوه. باسی دیتنی ئەمیرخان و شوو کردنه که ی
خۆی سهر له بهر بۆ کرد. ههروه ها باسی میرانی خویری کرد و سویندی دا
لای کەس باس نه کا. که ژال زۆری پی سهر بوو، زۆریشی پی خوش بوو.
دهسته خوشکه که ی ئاخری خیربووه و میردی وای کردوو. زۆریشی خه م
بوو لی دوور ده بووه. هیندیک ده باوهشی یه کدا گریان ئەو جار که ژال گه پراوه
ماله بابی.

زلیخا ههر له وی بوو، خه ریکی حاجهت و حوجهت وه خر کردن و قاپ و

مه نجه ل شوشتنه وه بوو به ره و پیری چوو:

- ها كه ژه گيان . تو خودا پهريزاد چونه؟ ئەم شهو له تاوان خهوم لى نه كه وتوووه .

كه ژالى ساويلكهش فريوى زمانى لووسى زليخاى خوارد و باسى خوازبىنى وميرد كردنى پهريزادى بو كرد و گوتى :

- داده زليخا تو خودا لاي كهس باسى مه كه ئەم شهو به بووكى ده بهن .

زليخا به غار خوى گهيانده كوئخا و دهست خووشانهى خوى وهرگرت .

كوئخا خدرتا دووسى سهعاتان له تاوى پهريزاد حه جمينى نه بوو :

- به خوداى خان دهيكووژى، لهت و پهتى دهكا، پيىستى دهگوروى و

دهيهاوئته پيش سهگان . چ بكه م؟ ههر له نيوى دى هات و چوو، ئارا وقاراي لى

هه لگيرابوو . چهند سوار له نييرگى خواري را رووه ميرگه دههاتن . خهلك

سواره كانيان ديت . كوئخاش زانى ئەوه دىن پهريزادى بهرن . چو ديوه خانى و

به سه رهاته كهى بو خان گيراوه . خان دهرههال بوو :

- ئەو كچه تيوه ئەو ئاواته دهباته بن گلى . خيرا پياوان سوار كهن ، چهك

و چولان بينن و بچنه سهر رپى سواران و بووكيان لى بستيننه وه و ئەتكيان

كهن . له دوو كيلانى چاوه رپيان بن تا دهگه نه وى ، تاقيان لى بپرن .

كچه تيوه كهشم بو بيننه ئيره . ئەوه كه له گاي واى هه بوو ، بويه ئەوهى به سهر

ميران هينا . تاقيان لى دهرم . ئەميره چولاق كورپى من بريندار دهكا . ئەوى

خوشى دهوى مارهى دهكا . ههر له تهرگه وه و مهرگه وه ر راوى دهنييم ،

دهيكه مه پووشى بهر روژى ، بو سو و بهدناوى دهكه م . خيرا كهن برؤن ئەتكي

كهن و بووكى لى بستيننه وه .

كوشك و سهرا له ژير پيى رمبهى دههات و دهله رزى ، سواره ساز بوون و

چوونه دوو كيلانى و چاوه رپى بووكيان بوون . بووكنى چوونه دهركى وسوو

شوان . چل سواري ئازا به تفهنگ و شير و خه نجه ران ، كووك و پووشته و

پهرداخ، به چهک و قور هوه. ده یانزانی خانی میرگه پیشیان پیده گری، به
 سازی هاتبوون، چندیان دیاری و زیړ و زیوی به نرخ و گران هینا بوو. پیاوی
 ماقوول و گهوره گهوره. کچهیان ماره کرد. خه جی له خوشیان خه نی ببوو.
 قوماش و تاقمی جوان و رهنگاو رهنگی ئاوریشم و کیمخوا، جل و بهرگی
 نایاب، زیړو زیوی به قیمهت. بووکیان رازندهوه، بهرگی جوانیان له بهر کرد.
 چاویان رشت و بسکیان سی بهنگی کرد. گیل گیل و ههوریان له سهرنا. پاشه
 سهر و پیشه سهریان له سهری دا. ئاشق بهندیکی جهواهیریان له سینگی دا.
 گهردهنی و خرخال و بازن، تو و گواره، بووکیان رازندهوه. تارایه کی سووریان
 پیدا دا. بووک ده تکوت کیژی ئاسمانه. بووکیان له که ژاوهی نا. دایکی به
 گریانهوه وه دوای کهوت، بابی له لینگی دهر کهی راوهستا بوو، چاوی پر ببوو له
 ئاو. ده هؤل و زورنا له پیش بووکی ده یکوتا. سواره سوار بوون و بهر هودمدم
 کهوتنه ری. ههر بووکن چی له دی وه دهر کهوتن پیاوه کانی مووساخان
 دیتیان، خویمان هه شاردا. هه تا دوور و نیزیکی دوو کیلانی پیشیان پیگرتن.
 به دوو سواران که ژاوهیان ده پاراست، ئهوانی دی ده ستیان
 ده کردهوه. سواره کان ئازایانه بهر هنگاری پیاوه کانی مووساخان بوون و تیکیان
 شکاندن. سواره رایان کرد و کشانهوه. چهنده که سیشیان بریندار بوون و
 کووژران ئهوانی دیش به شهرمه زاری گه رانهوه نیرگه. ده هؤل وزورنا، که تا
 ئه ودهم بیدهنگ بوو دهستی به لیدانی هوره و گورانی یه کی خوش کرد. له
 رییه تووشی خان هاتن که ده گه راوه دمدم. ئه ویش ره گه لیان کهوت و بهره و
 دمدم کهوتنه ری. خه بهر گه ییه قهلا، ژن و پیاو بهره و پیری بووکن چیان
 هاتن. ژنه کانی خان به بیستنی ئه و خه بهره په شوکان، به لام چیان له دست
 ده هات؟ تازه ژنه هاتووه، کی ده توانی چ بلی. به لام ئاخر ده لین کچه شوانیکه،
 کی شتی وای دیوه، کچه شوانیک به سهر کچه بهگ و خانان بی. شتی وا

دیتراوه، هەر بیستراوه؟ بهلام قسهی خان یه که و نابیی به دوو. هەرچی ویستی وییه ههروا دهیی. نارین، ژنی گهورهی خان خزمی خۆی بوو. ئەو کاتهی گولبه‌ری به سەر هینا زۆر دلگران بوو. بهلام ئیستا که ژن به سەر گولبه‌ر هاتوو هینده نارەحەت نیه. بلیی نهلیی پیی خوشه. گولبه‌ر ژنی دووهه‌می خان، ئامۆزای شیخ هیده‌ر بوو. ئیستا کچه‌شوانیک هاتوو و به سەر ژینی وان هه‌لو‌یستاوه، دلی خانی هه‌ستاندوو و خانمه‌تیده‌کا. گولبه‌ر وه‌کوو ژان کردوو و ده‌هات و ده‌چوو. به بیستی ئەو خه‌به‌ره به جاریک‌پرزهی لی برابوو. گولبه‌ری خانم و خاتوونی قه‌لایه، نازداری خان، ده‌هه‌ژا، هه‌دادانی نه‌بوو:

- چۆن من که خوشه‌ویستی خان بووم، ژنی به سەر هینام و ئەو ئەتکه‌ی پی کردم، بۆ من دزیو و ناشیرینم؟! چۆ سەر چه‌وزه گه‌وره‌ی قه‌لایه، له بالای خۆی روانی. دیتی زۆر به‌ژن و بالا ریک و پیکه. نه له دم و چاودا، نه له به‌ژن و بالا دا ناشیرین نیه، ده‌توانین بلیین جوانه. بلیی ئەو ژنه‌له‌و جوانتر بی؟ که خان ئەوه‌ی ده‌گه‌ل ئەو کردوو، گولبه‌ر که‌زی شۆر و به‌رز و بلیند بوو، سه‌روچاو پان، که‌پۆی قولینگانی هه‌لکه‌وتبوو. دم و لیویکی کورت، چه‌نه‌خر، چاوی کالو قژی له‌ره‌نگی به‌رووی بناری دم چیا، سپیلکه، ئاکار جوان. ئەگه‌ر باسی ژنی جوانیان ده‌کرد زۆر جار بوو ده‌یانکوت: گولبه‌ر ژنیکی جوانه، بهلام جوانی نه‌یتوانی خان راگری. بۆ ته‌نیا بۆ راگرتنی پیاو جوانی به‌سه؟ جوانی نه‌یتوانی بیته‌هۆی وه‌ی ژنی به‌سه‌ر نه‌یه. به‌دلی به‌خه‌م و هه‌نگاوی شل به‌ره‌و دیوی خۆی بوو. ئیواری خان بۆ به‌خیر هاتنی په‌ریزاده‌ته‌هۆده‌که‌ی. دیتی هیشتا تارای لی نه‌کراوه‌ته‌وه. په‌ریزاد له‌ ژیر تارای سووره‌وه‌ده‌پروانی. خان چۆ پیش و به‌خیر هاتنی کرد:

- تاراكت لاده. تا تو ليړه بي و به ئيمه رازى بي، ئيره ماله خوته،
منيش به كهسى خوت بزانه. نه گينا ده چي هر كوي نازادى برؤ.
په ريزاد تاراكهى هه لدا بووه. خان چاوى پيكهوت، پيى له بهنده وه چوو،
سووره لگه را، روخسارى داگيرسا. هه ستى به خوليايه ك كرد ده خه يال دا
نه ده گونجا. نه و ژنه حه لاليه تى، ماره كراوى وييه، كي ده توانى چ بلى؟
به لام نا. نه گه ر بيت و نه و نه يه ه وييم؟! من پياويكى نه كابر م نه و
كيژوله يه كي كه م ته مهن. من له جيى بابى نه وم. نه و غيرت و پياوه تيه چو
كوي؟! نانا نابى. هه نكاوى هه ليئا، هه ر چوئى بوو رووى لى وه رگيړا.
- ئيره ماله خوته، ته نيا ده گه ل كه س له بابه ت من و خوته وه مه دوى، با
نه كه ويه به رزار و زمانان.

په ريزاد سه رى داخست له بن ليوييه وه گوتى:

- خان من قه تم نه و پياوه تيه له بير ناچى.

خان هاته ده ر و چو هؤده كهى خوى. په ژيوان ببووه. بير و خه يالى
په ريزاد هه ر بو ماوه يه ك له ميشكى وه لا نه ده چوو. بو هه ر له هه وه لى راپيم
گوت:

- نه تو وه ك كچى منى، ده تپاريزم، كارم پيت نيه. هه زارى وه ك من و
له من پرته مهن تر كيژوله ي له و مندالتريان هيناوه، قه يدى چيه؟ به لام نا نه تو
مروفيكى، خوت پيپاوه، غيرت و پياوه تيت چو كوي؟ نه و بيرانه وه لا نى،
نه و ميوانى تو يه، تو نابى بيلى كه س چاوى سووكى لى بكا و كارى به كارى
بى. به لام له قوولاى دليه وه شتيكى دى هه لده قولى، گيانى شتيكى دى
ده ويست.

نارين و گولبه ر كه خان به ديارى له و سه فه ره هه وييه كي دى بو هينا
بوون، هه رتكيان چوونه لاي نه ميرخان. نارين گوتى:

- خان ئەگەر ھەر ژنت دینا مەگەر ژن قات بوو. ئەو ھت بۆ ھینا؟! كچه به گیک، خانیک، ئاغایه كت ھینابا. ئاخر ئەو ھو بوو به كار، كچه تیویكت ھیناوه، كچه شوانیک.

خان سوور ھەلگەرا دەرھەل بوو:

- كچه شوان، كچه تیوه، ئیستا خیزانی منه. كەس حەقی نیه سوو کایه تی پی بکا. ئەویش وه کوو ئیوه ژنی منه. رازین ئەو ھو دانیشتون، دھنا سی بەردە و مالی فقیری. نەبیستمه وه كەس له گولی كالتەر پی گوتبی، دەرگەل ھەرتكتانمە.

گولبەر رەنگی به روانه وه نەما: «چی، ئیستانه هاتووه، ئەمیرخان ئاوی له سەردە کاتەوه. ئەگەر بیت و گچوو کیکی بی چ دە کا؟»

ئەو ھو پرسیاریک بوو ھەرتکیان له خویان کرد. زۆر به قەلسی و دلگرانی له لای خان هاتنه دەر. ھەر چەند خان قەت ھیچ کامی تەلاق نەدەدان، بەلام ئەو ھەر ھەشەیه تەنیا بۆترساندنی ژنەکانی بوو. بۆو ھی پەریزاد ئازار نەدەن. نارین زۆر دلەمەند نەبوو. ئاخر ھەرچی بی ژن به سەر گولبەر هاتووه، گولبەر ناسک و نازداری خان. جا چ لەو ھو باشترە، دەبوو تا رۆژی خۆی و ھەسەر خۆی نەھینئ. وا باشە جاری خۆ مات کا. ئەو ھو کەسیکە دەتوانئ تۆلە ی ویش بکا تەو ھ. گولبەر و نارین بۆ به خیر ھینانی پەریزاد هاتنه ھۆدە کە ی. پەریزاد دیتی نارین شاژنیکی کە لەگەتی جوان چاکە، دیارە کاتی خۆی زۆر جوان و ئەنتیکە بوو ھ. نارین بەرگیکی شکاکی جوانی لەبەر بوو، کەوا یەکی زەری گران و زیڕ و زیویکی زۆر. لە گفەت و لفت و ئاکاری را خانمەتی و به دەستەلاتی دەباری. گولبەر جوان و شوخ و شەنگ، قژ کال، تەنکە ژنیکی لەبار. کە پۆ قولینگانیە کە ی له روخساری دەو ھشاو ھ. ئەویش و ھ کوو نارین بەرگی شکاکی لەبەر بوو. بۆنی عەتر و میخەک بەندیان رۆژە ریە ک دەرپۆی.

ژنه كان وهك بيكرن له بهري پيې تا توقى سهري لييان دهروانى. گولبه ر ههر
چاوى پيكهوت، بزرگا، قسهى پي نه كرا. ههر له بهري هه لده پروانى. له
جوانى نهو ژنه سهري سورما: خان حهقى خويه تى بوى شيت و شهيدا بي.
نه گهر نهو يش پياو باهر به ديتنى دل و دينى له دهست ده چوو. بالاي نه
كورت نه دريژ، شل و مل، بهژن باريك، چاو رهش. برؤكانى ده تكوت قه ترانن،
سوور و سپى، گهر دنى بليند وهك شووشه سه هؤل، بسكه ره شه كانى له سه ر
روومه ته ئاله كانى لوول دابوون نه گهر بزهي ده هاتي هه رتك گووپى قوول
ده بوون. رهزا شيرين، چاوى وهك چاوى ماري دريژؤ كه هه لكه وتبوون،
روومه ته كانى مه يله و ئال، نيو چاوان پان، دم و چاو خر و چهنه
كورت. كه ميره يه كي زيړى له نيو قه دى به ستبوو، سوړانى هه لكر دبوون. نهو
بازنه و خر خالانه له ده ستى دا ببوونه نه خش. هينده خاوين و بي گهر د بوو
ده تكوت نوايه ك به فره و به بازنه و خر خال نه خشاوه. نهو خش و زيړ و زيوانه
نهو هنده ي ديان جوان كرده بوو. گولبه ر به ديتنى ده ست و پيې سست بوو.
هه نكاوى شل بوونه وه. به لام نهو ژنه پياوه كه ي به حهقى خوى ده زانى:
له وهش جوانتر بي، ميړدى منه. حهقى منه، نهو حهقى نيه به سه ر ژيانى
منه وه هه لوپستى. نه دى بو خوت؟

ههر توش نه بووى به سه ر نارين هاتى؟ به لام خو من به ئاواتم
نه خواستبوو، من فيدا بووم، فيداى ويستى بابم و نه مير خان. نه من بار بووى
هيمنايه تى و خزمايه تى دوو عيلم. من فيدا بووم تا خزمايه تى پيشى براكوژى
و دوژمنايه تى بگرئ. خو نهو شوو كرده من نه ويستبوو. ئى نارينيش هه روا، بليې
بو جاريك نه مير خان به ويستى خوى نه كرده بي؟ نهوى دلى ويستوويه تى به لام
من ناهيلم وا به سانى ژينم لئ تيكدهن. ناهيلم نهو مچه تيوه به ينى من و
خان بكاو ليكمان كا.

شهو بوو. له بهر په نجره هی قه لای گه وره راوه ستا بوو. هؤده که هی به
 چرایه کی له نته ری رووناک ببوو و نیسی خستبووه سهر دیواره کانی نهو
 بهری. نه ستیره کان به ترووسکه ترووسک له ئاسمانی شهو له نگه ریان گرتبوو.
 تاق و لو له نته ری و پیوسوز له ده لاقه هی هؤده کانه وه ده ترووسکانه وه، قه لا
 به ره و خه و بوو. له میژ بوو په ریزاد له دمدم ده ژیا، خان تا ئیستا نه یدی بوو،
 ده یزانی ئاشقی په ریزاد بووه، هه ر یه که م جار له ده وه نه جار ه که چاویان پیک
 کهوت، ههستی به نهوین کرد. له و ساته وه هه ر بو ماوه یه کی کورت، چاوه کانی
 له بهر دیده هی وه لا نه ده چوو، له هه ر که لین و قوژبنیک ده یدی، ژیه کانی
 دلی نه وه نده گه وره ببوون که ئیدی دله مه زنه که هی له قه فه زی سینه هی دا
 جیی نه ده بووه. به لام خو نهو هه رزه کاریک نه بوو، تازه لاویک. غیرهت و
 پیاهه تی ئیزنی نه ده دا پی له قه ول و به لینی خو ی بنی و له ژیر قسه هی خو ی
 بدا. نیگای له سهر په نجره هی هؤده هی په ریزاد له نگه ری گرت و بو ماوه یه کی
 کورت هه ر واماوه. تاویک پی چوو. په ریزاد هاته بهر په نجره هی، دیار بوو
 خه وی لی نه ده کهوت. بلیی نهویش وه کوو وی بی، یا ته نیایی نهوی هی ناوه ته
 وی؟

دلی خیراتر لپی ده دا. هه زی ده کرد ئیستا له لای راوه ستا با و تیر
 تیری چاو له چاوی کرد با، نا ته نیا به وهی ئوخه هی نه ده هاتی. بو خو شی
 نه یزانی بو چی نهو دم ئاوی قسه ده گه ل په ریزاد کرد. ئیستا ده یدی بی وی
 هه ل ناکا. بلیی نهوین له یه که م نیگاوه راست بی؟ په ریزاد هه ر له بهر
 په نجره ویتا بوو. خان نه بزووت بی هه ست و خوست ماوه. چاوی له
 په نجره که دا قه تیس ما. ماوه یه ک پی چوو، نه یزانی چهند بوو ته نیا نهو کاته
 وه خو هاته وه که دهستی به په نجره که وه ته زیبوو، په ریزادیش له وی نه ما بوو.
 نه م شهو نوره جیی نارین بوو، به نابه دلی به ره و دیوی نارین چوو، نارین له

غورابی خهوی دابوو، خان بیههست جلهکانی داکه‌ند و ده‌جیه خزی، نارین باسکیکی هاویشته ئەستۆی، خان بیجم و جۆل ماوه. نه‌یده‌ویست وه‌خه‌به‌ری بیئی. ئەو کاته‌ی خواستبووی چهند جار له‌نیزیکه‌وه یه‌کتریان دیبوو. باب و مامی هەر له‌سەر پشته‌ی لانکی بۆ یه‌کتریان دانابوون. بابی زۆری نارین خۆش ده‌ویست. که هەر تک گه‌ینه‌ی ته‌مه‌نی هه‌ژده‌ سالی، لیکیان ماره‌کردن. دیاره‌ی ئەویش له‌سەر ویستی بابی بوو. نارین ئامۆزای بوو، کێ به‌سەر و دلی خۆی ناقایله؟ له‌زۆر که‌سانی پێ باشتر بوو. ئیستا که‌ ماوه‌ی بیست سال بوو ژن و می‌رد بوون. شه‌ش سال له‌مه‌و به‌ر ئەو کاته‌ی گولبه‌ری به‌سەر هینا، نارین زۆر دلگه‌ران و ناره‌حه‌ت بوو. ده‌لی ئیستا به‌هاتنی په‌ریزاد هیندی ئەوده‌م ناره‌حه‌ت نیه. ره‌نگه‌ چون ژن به‌سەر گولبه‌ر هاتوو و یه‌کیک هه‌یه‌ی تۆله‌ی وی بکاته‌وه بۆیه‌ وایه. ئیستا له‌و ئەوینه‌ی دره‌نگ‌وه‌خته‌دا به‌و په‌ری شه‌یداییه‌وه به‌و گره‌ی له‌هه‌ناوی به‌ربوو، خه‌مبار و شاد ده‌یروانی خه‌و چاوه‌کانی لابه‌لا کردبوو ئەویش خۆی پێ ئەسپارد. قسه‌که‌ بوو به‌قاو. خان هات و چۆی دیوی په‌ریزاد ناکا. ئەدی ژنی بۆ هیناوه؟! هه‌ویکانی به‌بیستی دلخۆش بوون: خان هەر به‌نیو ژنی هیناوه و سەر جیی ناکا. ئەو سوارانه‌ی له‌ده‌وه‌نه‌ جار که‌ی می‌رگه‌ده‌گه‌لی بوون، هه‌یچ کامیان باسی به‌سهرهاتی په‌ریزادی نه‌کرد. ته‌نیا سواره‌ی همه‌د ئاغانه‌بی، که‌لای زینه‌تی خیزانی درکاندی. پیشی گوت له‌لای که‌س باسی نه‌کا. به‌لام کیه‌ه‌ژن ده‌توانی رازی که‌س راگری تا زینه‌ت بتوانی. ده‌لین هەر باجیه‌ی باجیکی هه‌یه، راسته. ئەو له‌لای گولی ده‌سته‌خوشکی باسی کرد و قسه‌که‌ بلاو بۆوه و گه‌یه‌ی گویی ژنه‌کانی خان، ته‌نیه‌وه و گه‌یه‌ی گویی ئەمیرخان و په‌ریزادیش: خان هەر به‌نیو ژنی هیناوه. ئەو په‌ریزادی بۆ پاراستنی له‌چه‌نگ زولم و زۆری مووساخان خواستوو. زۆریش ده‌یانگوت: جاشتی وا ده‌بی؟ ئەو ماره‌کراوی

هەر کەس بێ ناتوانی لە بەر جوانی وی خۆراگری بۆ خان ئینسان نیە. بەلام ژنەکانی خان هەستیان بە گۆرانی خان کردبوو. دەیانزانی خان تاقت ناهێنی. بۆ جوانی وا کێ خۆی لەبەر رادەگری؟ ئەویش حەلال و زەلال وەک ئاوی شەوی. قسە کە ببۆو دەنگۆو بە نیو قەلا وەر ببوو. هەموو چاوەروان بوون ئاکامی کارە کە دەگاتە کوی؟ ئەو رۆژە ی بووکیان هینا، نارین و گولبەر بە داب و نەریتی پیشین بۆبە خیرھینانی چوونە لای، نارین بۆووی سامی رەسەر سامی بنیشی کاتی چوونە ژوورپەنجە ی لە سەر پەنجە ی پێی نا. پەریزاد بزە یەکی هاتی: چاوی پێی وایە من هەوی بە راستی ویم.

ئەو رەسمە نە تەنیا لە نیو زاوا و بووک دا بەلکوو بەینی هەویانیش باو بوو. هەرسێک لە لای یەک دانیشان لە پەنای یەک. لە جوانی دا پەریزاد زۆری بە سەر وانەو بوو. بەلام گەورە و خاتوونی قەلا نارین بوو. گولبەریش هەر پێی لە جێ پێی وی دەنا. دەلین ئاویک گەورە بیرپێژی گچکە پێی ریدەخشینی. گولبەریش هەروا. بە دیتنی ژنەکان پەریزاد سامی رینیش، خۆ بە راست ژینی هەویساری تووش بوو، ئەگەر هەربە روالەتیش ژنی ئەمیرخان بێ و بۆ ماوہیەکی کورت شانۆ بگێرێ دیسان تووشی چەرمەسەری دی. ئەوچاوە پر مەعنایانە لە سەد جنیوی سارد و سووک خەراتر بوون.

قەدەرێک بوو ئەمیرخان بیرپێکی کەوتبوو سەری. راوەستان دژی زولمی شاعەبباس. بۆ دەبێ هەتا هەتایە زولم بکا و کەس نەویرێ بلی لەل. بۆ خەلکی بەشەرنین. هەر رۆژە ناوچە یەک سەرکوت دەکا و ژن و مندال و گەورە وەبەر شیران دەدا. وەختی هاتبوو یەکیک دژی وی هەستیته پێ. چەند وەخت بوو ئەمیرخان خەریکی دروست کردنی چەک و قۆر و ئەسلەحە کو کردنەو بوو. وەستای شیرگەر خەریکی مەتال و شیر وزری و خوودان بوون لە دەریش را جار وبارە بازەرگان تەفەنگ و بارووتیان دینا. خان

هه‌رخه‌ریکی سه‌ودا و مامه‌له‌ی چه‌ک و ئەس‌له‌حه بوو. ئەن‌باره‌کانی له چه‌ک و ئەس‌له‌حه وشت و مه‌کی شه‌ر پر کرد. ئازوو‌خه و خوارده‌مه‌نی قه‌لای دابین کرد. سه‌ردار و گه‌وره‌پیاوان خه‌ریکی فی‌رکاری لاوه گه‌نجه‌کان بوون. هه‌تا هه‌ل هه‌لکه‌وت و هاتنی جه‌لالیه‌کان بو ناوچه و داوای پیر بوداق خان بوو به بیانوو‌یه‌ک بو هه‌لایسانی شه‌ر. خه‌ریکی به‌رگری و قه‌لاداری بوو. شه‌ری شاعه‌بباس و خان وه‌خت و بی وه‌خت له ده‌ور و به‌ری قه‌لاده‌قه‌وما به‌لام شه‌ریکی دی له قه‌لادا هه‌بوو که که‌س هه‌ستی نه‌ده‌کرد.

پوور حەیات ددانە کەل و فیچەکانی وەدیاری کەوت، لیوی بە بزەیهکی سەیر لیکبۆوە، سامی رینیشت. ئەو پیریژنە چلکن و دژوینە، ئەو سەر و پۆتەراکە قرژنە، ئەو ددانە کرمانە، شتیکیان تیدا بوو، ترسی دەخستە لەش. بەلام گریی ئەو کارە تەنیا بەو دەکراوە. پوور حەیات بە دیتنی گولبەر زانی بۆ هاتوو. لە میژبوو چاوەری بوو، دەیزانی ئاخری دیتە لای. ئەو کاتە پەریزاد هاتە قەلا هەر چاوەری بوو، گەرچی زۆری کیشا، ئەو زووتر چاوەروان بوو، بە دیتنی گولبەر پیکەنی:

- ها.... ها.... هاتی. دەمزانی دیی، لە میژ بوو چاوەری بووم.

گولبەر سامی رینیشت، مووی لی بوونە نەشتەر. پیریژن چاوی لی نەدەتروو کاند. ترس گرتبووی، چ بکا؟! بگەرپتەو؟! «نا.... ناکشیمەو». رق و قینی لە پەریزاد لاقی بەعەرزەووە جووت کردبوو. نەبزووت. پوور حەیات چۆ ژوور، گولبەر بە ترسەووە وەدوای کەوت، خۆی دە ژووری هاویشت، نەووەک یەکیک ببینی. ئەو پیریژنە سەگ سارە، دایکی یەکیک لە خزمەتکارەکانی قەلا بوو. دەگەل کورەکە ی هاتبۆوە ئیرە و مابۆوە. دیووەکە ی بۆنی سەگی تۆپیوی لیدەهات. دیویکی چلکنی قورماوی، لەبەر ئەو شتە پیس و بۆگەنانه کەس نەدەژیا. ئەو پیریژنە ورورە ی جادوو یە دەرمانی سەیری دەگرتەووە و کاری سەیر و سەمەرە ی دەکرد. یەسکە مردوو لە قەبرستان برابوو هیندە ی دەریان بینیتەووە، مردووی قەبرانیش لە دەستی نەدەحەسانەووە،

تووکه سهگ و چاوی قهل و دال، میشکی قشقهله، ئاوی دهباخانه، دهرمانی
دهردان بوون. چهندی ژن و پیاو به دهستی چووبوو مهگهر ههرخودا بزانی.
گولبه‌ریش که له حه‌یفی په‌ریزاد حه‌جمینی لی هه‌لگیرابوو، دهسته و
داوینی‌پوور حه‌یات ببوو. گولبه‌ر له میژ بوو هه‌ستی به ساردی خان کردبوو.
ده‌یزانی پیاوه‌که‌ی جاران نیه. ئە‌گهرله لاشی بوو ههر ده‌فکر و خه‌یال دا
بوو. ده‌تگوت له‌وی نیه، نایبینی. قسه‌ی ده‌گهل ده‌کرد، گوپی لی نه‌بوو. ههر
مات ده‌پروانی، ده‌یزانی شتیک له‌به‌ینی وان داون بووه. خو‌شی ناوی ئە‌و ژنه
جیی وی گرتۆته‌وه. به‌و بیرانه‌وه ده‌تلاوه، پتر و پتر ده‌که‌وته‌بیری تۆله
ئه‌ستاندنه‌وه و به‌تلاندنی په‌ریزاد. چاوی نه‌بوو بیبینی. له‌میژ بوو خان ئی
وی نه‌بوو، ئی په‌ریزاد بوو. چۆ لای نارین و ده‌ستی به‌قسان کرد، ههرچی له
زاری هاته‌ده‌رگوتی:

نارین گهرچی زۆری رق له‌گولبه‌ر بوو به‌لام ئە‌ویش پیی ناخۆش نه‌بوو
په‌ریزادنه‌میینی. گوتی:

- گهرچی پیشم خو‌شه‌نه‌میینی، به‌لام ئاخر خان بزانی ئابروو و حه‌یامان
ده‌چی.

گولبه‌ر گوتی: ههرچی ده‌بی بابیی. به‌خودای تاقه‌تم نه‌ماوه ناتوانم
چیدی وابژیم.

گوتی:

- ههرچی ده‌یکه‌ی بیکه‌من ده‌نگ ناکه‌م، ده‌گهل تۆم.

گولبه‌ر که رق و قین ژیه‌کانی دلی ته‌نیبوو و له‌سه‌ر ئە‌م کاره‌سوور
بوو په‌نای بۆپوور حه‌یات هینابوو.

پیریژن چاوی لی‌ده‌کرد، زه‌زه. بلیی ئە‌و رموزنه‌چی له‌ده‌ست بی؟!

گوتی:

- پوور حهيات په نام بؤ هيناوي. چم ليده كه ي؟!؟

پيريژن گوتي: چت دهوي؟!؟

ئو ویش له بی مهیلی خان دوا و له خوشه ویستی نویی. دهر د و خه می
خوی هه لږشت. پيريژن چاوی له زاری بریووو. چی نه ده گوت، گولبه ر گوتي:
- جاري ئوه خودا کردوويه و مندالی نابي. ئه گهر مندالی بي خان
هه موومانی بؤفري ده دا. پوور حهيات ده خيلت بم چم ليده كه ي؟!؟ نازانی چ
ده رديكي گرانه.

پيريژن چو لای هه رزال و قه فه زيكي هينا و نوشته يه كي له نيو دا
هه لاهه سي:

- بيبه له جييه كي بليند كه رووي له ديوي خان بي هه لي ئاهه سه. هه ر
چاوی پي بکه وي، دلي بؤت وه كوته كوت ده كه وي. گوتي:
- دهر دي من هه ر ئوه نيه. ده مه وي ئه و ژنه تيوه نه مينی. خان لي ره ي
رادا و وه دهر ي نی.

گوتي:

- روله دهرمانی ویشم هه يه.

ديسان گه راوه بن هه رزالی و هينديكي شت و مه ك پشكنی و دووسي
شتي ليك دا وبؤي هينا:

- ئه و دهرمانه ده به ي و بؤي ده چيشتي ده كه ي. هه ر بيخوا تووله كي
ده كا. ته واوي تووكي سه ري ده وه ري و ده رووتيته وه. هيند كز و پيس ده بي،
سه بي زي لي ده كا. خان كه واي بيني ته خسيري ده كا و له وان هيه له قه لاي
وه دهر ني.

گولبه ر گوتي:

- ئه گهر ئه وه م ده گه ل بکه ي هه تا هه تايه له بيرم ناچي.

کیسه یه کی دراو له مستی پیریژن ناو به ره و دهر کی چوو. پیریژن گوتی:
- خاتوون نابئی کهس بزانی. خان بزانی دهمکووژی، ده کلکی یه ستریم
ده خا.

گوتی:

- نا دلنیا به کهس لیم نازانی.

گولبه به ترس و خوفیکی زور گه راوه هوده کهی. ترس له ئاشکرا بوونی
ئهم کاره. به لام نه گهر دهرمانی پوره حیات کاری خوی بکا ده حسیتته وه و
ئهو دوژمنه ی له کولده بیته وه. بهو بیره وه حساوه. هیمنی به گیانی وه ربوو.
قهره واشی گولبه هاته ژوور، گولبه به دیتنی وی زانی ده بی چ بکا. ده بوو
دهرمانه کهی بدا بهو له چیشتی پهریزادی بکا. کچه ملزهم نه ده بوو. لپی کهوته
هه ره شه و گوره شه، نه گهر به قسه ی نه کردبا تووشی کی شه ده بوو. ناچار
دهرمانه کهی وه رگرت و بردی. شه وی پهریزاد بی خهم و خه یالخوراده مه نی
خوارد. نیوه شه وی له تاوی ژانی زگی حه جمینی لی هه لگیرا. وه کوو
مارجینگی ده دا. بانگی قهره واشانی کرد. قهره واش چیان کردبا. خیرا چوونه
لای نارین. نه ویش له سه ره خو خوی کو کرده وه و چو دیوی پهریزاد. به
دیتنی پهریزاد گوتی:

- تبع بووه خیرا ئاره قی جاتره بینن.

قهره واش ئاره قیان هینا و به زاریان داگرد به لام خه راپتر بوو. گوتی:

- هیندیک خوی گهرم کهن. رهنگه برکی کردبی.

هه تا لای به یانی ژن و ژالی قه لایه ی لی هالا. و هه ر یه که دهرمانیکی بو
دوژیه وه. هه تا وای لی هات بی هوش و ئیختیار لپی کهوت. حه کیمیان هینا
سه ری هه ر چی کردی تی نه گه یی چیه تی. ئاره قه ی ساردی دهرده دا و
جاروباره وه هوش ده هاته وه و چاویکی له حه کیم ده کرد و دیسان بی هوش

دهبوو. حه کیم ناردی له دووی خان، خان که بیستی پهریزاد نه خوښه چو بن سهری. نهو ماوهیهی لیږه بوو نهیدیوو. ئیستا که دهیدی وا بیحال کهوتوو. زوری زگ پی سووتا: «نهو کیژه چاره رښه کهسیکی خوی له لانیه، چورپکی ئاو به زاری داکا. به خودای من زولمی لی ده کهم ئاوا لیږه راگرتوو. هه رچابیته وه دهینیرمه وه. لای خزم و کهسه کانی». حه کیم چهند روژ بوو شکی کردبوو نهو ژنده درمان داو کراوه. خان هه موو روژی دههات و سهری دهه، حه کیم پی گوت: خان دهس به جی شکی ژنده کانی خوی کرد. بویهش به حه کیمی نه سپارد:

- زورت ئاگا لی بی و باشی پی رابگه و مه هیله کهس بیته لای.

حه کیم گوتی:

- به چاوان گه وره م.

خان به دلی به خه م له دیوی پهریزاد هاته دهر. سهری زور قال بوو، ئیستا کاتی شه ربوو، ده بوو قه لا بپاریزی. پهریزاد بی سهر و زمان کهوتبوو، پاشی هه وتوو یه ک تهواوی تووکی سهری وهری و مووی به ئازای به ده نیوه نه ما. ده تگوت تووری پاکراوه. ورده ورده باشر بوو چاوی هه لینا و کهم کهم شتی خوارد. مانگیک له سهر رهقی پشتی لی کهوت. جاروباره خان له حه کیمی ده پرسی چونه و ئیدی نه ده چو دیوه کهی. هه تا پهریزاد لاقی گرتوه و له جی هاته دهر، سهر پیچیکي له سهری خوی توند و تۆل ده پیچا ونه دیده هیش کهس بیینی. خان ئیدی نه ده چو دیوی گولبه ر و نه گه ر ده یدیت رووی لیوه رده گیږا. گولبه ر دهیزانی خان له سهر پهریزاد وای لیده کا. بهو کاره نه ته نیا پهریزاد ته لاق نه درا، خان دهنگی لی گوری بوو و هات و چوی دیوه کهشی نه ده کرد. نهو کاتهی پهریزاد نه خوښ کهوت خان به

قهلسی چۆ دیوی نارین و دەرکەهی پیک دادا. نارین دەیزانی خان بۆ وا قەلسە
و خۆی ساز کردبوو بۆ شەری، خان سوور هەلگەرابوو:
- کاری خۆو کرد، حەسانەو.

هەر دەهات و دەچوو دەفی دەدا، دەینەراند:
- شتیکی لی بی هەرتکتان تەلاق دەدەم. دلنیا بن. چتان لی کردوو
راستی بلی.

نارین خەتای وەستۆ نەگرت:

- خان من بی خەتام، ئاگام لە هیچ نیە. من گوناھم چیه. خۆ هەر من
هەویی نیم، خان نارینی باش دەناسی دەیزانی ناتوانی چی لی بزانی، گەلیکی
هەرەشە و گورەشە لی کرد و بە قەلسی وەدەرکەوت.

دیار بوو کاری گولبەرە. چەند مانگ بەسەر ئەم رووداوە دا رابرد. پەریزاد
دەردی پەراند بوو. گولبەر تەنیا روورەشی پی ماو چی دی. خان جاروبارە
دەیدی پەریزاد دەگەژنەکانی قەلایە دیت و دەچی، چەند حار ویستی
بینیڕیتەو ماله بابی، بەلام نەیتوانی، نەیدەزانی چ بکا. دلی هەر لە لای بوو.
پاشی نەخۆش کەوتنی پەریزاد تەنیا بیریک لە دلی دا دەهات و دەچوو: «لە
وانەیه ئەورۆ و سبەهی مەرگ لیکمان جیاکاتەو ئەدی بۆ لیک جیابین» بەلام
ئێستا لە پەریزاد دلنیا نەبوو «دەبی ئەویش منی خۆش بوی؟!»

دنیا بیدەنگ بوو. شەو بە سەر دنیا دا زال بوو. پەریزاد شەوانە تا درەنگ
لەبەر پەنجەرە دیووەکە دەویستا و لە تیپەر بوونی شەو و ئەستێرەکانی
دەروانی. خان چرای هۆدەکە خۆی دەکووژاندەو و بی هەست لە سەر
دەلاقەو دینواری، ئەو جار کە شەوشە دەبوو پەریزاد لەوی وەلا دەچوو. خان
ماوەیه ک هەروا دەماو: بۆ چی هەمووشەوی دیتە بەر پەنجەرە، بلیی ئەویش
منی نەدیبی؟ یا دیتە بەر پەنجەرە و دەگەل مانگ و ئەستێران دەدوی؟ یا

تەنپايى ئەو دېنپتە وي؟ نا منى ديوە بى و نەبى ديوى . بەو بىرەدەلە كوتەى دەگرت، سوور ھەلدە گەرا . سەرى بە پەنجەرە كەو دەنا و ھەروا دەماوہ . بەيانىيەك پەريزاد بۇ دىتنى دەستە خوشكىكى لە قەلاى خواری بە ھوشەى گەورەداتىدە پەرى، خان دىتى و چاوەرىي گەرانەوہى بوو . دەگەل بەگە كوردەكان خەرىكى راويزبوو . كاتى گەرانەوہى پەريزاد بە دىتنى وي قسەكەى برى و بۇ لاى چوو . پاش ھەستانەوہى پەريزاد لەو نەخوشىيە نەيدىبوو، پەريزاد ھىندىك بووزابوو و رەنگ ورووى ھاتبوو سەرەخو . گەردالىكى گوشت گرتبوو و ھىندىك قەلەو ببوو . لە جاران جوانتر دەھاتە چاو . پەريزاد بە دىتنى خان گەشاوہ و سوور ھەلگەرا . شادىيەك خزىە گيانى . چاوەكانى وەكوو پۇلووى گر گرشەيان ئەدا، دەبرىسكانەوہ . ويستى خوۋى لى لاداخان گوتى :

- پەريزاد ئىستا چۆنى، خو كەس كارى پىت نىه؟!

- خان لە ساىەى سەرى تۇ ئىستا باشم .

بۇ ماوہىەكى كورت لە پىش يەكتر وەستابوون . ھەنگاوى رۆشستىيان نەبوو، خودادەيزانى چەندەيان عومر مابوو، ئەدى بۇچى دوور لە يەك بن . بە يەك بىرەوہ دەيانروانىيەكتر . خان گوتى :

- پەريزاد ئىواری چاوپىم بە دىمە لات .

بە بىستنى ئەو قسە، شتىك لە چاوەكانى پەريزاد ھاتە دى، شتىكى جوان .

ھەتا ئەو دەمى شەوہكانى نۆرە جىي پەريزاد خان لە ھۆدەكەى خوۋى دەماوہ و تابەيانى لەوى دەبوو، كەس نەيدىبوو كەنگى دەچىتە ديوى پەريزاد يا كەى دىتە دەر . كەس نەيدەزانى لە لاى وي دەنوۋى يا لە ديوى خوۋى . پەريزاد خىرا خوۋى گەياندەوہ ھۆدەكەى، ماوہىەك بى ھەست و خوست

دانیشت و چاوی له قولینچکیک بری، ههستی به به خته وهری ده کرد. دیسان گیانی تینووی که وتبۆوه شه پۆلان. ههستی به شادییه ک ده کرد، به وه دی هاتنی ئەو ههسته وه یاد عهلی که وته وه، دلداریکی ناکام. نه کا نه کا، ههستا پیان، ئارا و قارای لی هه لگیرابوو، دهستی به هات و چۆ کرد. دلی ده تگوت به چند که سانریکی ده کوشن، بلیی ئەو جاریش وام به سه ر بی. بو من ئاشقی ئەمیر خانم؟ نانا من ته نیا بو رزگاری له دهست میران و مووساخان ئەو به لینیهم داوه. یانی ئەو چند ساله ته نیا له بهر ئەوه لی ره ماومه ته وه. نا شتیک به هیتر له وانه ئەوی هینا بو وه وی. هه میشه له یه کیک ده گه را گیانی ئاشنای گیانی بی. له دهستیک خوی بسپیریته هیزی، له شانیک راگری خه مه کانی بی. عهلی که چۆ ژیر گل ئاوا کوت و پر، ئاواته کانی ده گه ل وی نیژران. ئیستاجی؟ ئەوینداری خانه؟ بلیی هه ر بو پاراستنی گیانی، خوی ئەسپارد بیته دهستهلای خان. نا نا نیاز به دیتن و ههست پیکردنی، هه ر ئەو کاته ی له پاشته رکی خان به ره و ماله بابی ده چوو، نیازی به شانیکی گه وره بوو سه ری ویکا، ئەوانه ئەویان به ره و دمدم هینا بوو. به ره و یه غدانه که ی چوو. دهستیکی به رگی نوئ ده رینا و جلی گوپی. چاوه کانی رشت، زیپر و زیوه کانی وه خو خست. هیندیکی بوئی خوش به یه خه و به روکی وه ر کرد. دهست و په نجهی چند سال بوو خه نه ی بوو کینیان لی ببۆوه. ههستا خه نه ی گرته وه، دهست و په نجهی نه خشانند: بلیی چم پی بلی؟ دلی خه به ری دابوو. به خوشییه وه چاوه روان بوو. ده بوو له و ماوه یه ی ماویانه هه ر چندی ده توانن که لک وه رگرن، خودا ده زانی کی چنده ده ژی.

ده مه و ئیواری خان له ده رکی هۆده که ی په ریزادی دا. په ریزاد ههستا

سه ر پی وگوتی:

- فه رموون.

خان تا لای سهری بهند نه بوو. له سهر کهوله مهره زه که دانیشته.
دیویکی جوان، په ردهی رهنگاورهنگ، تاقمی جوړاوجوړ. دهسته نوینیک و
چهند سهنیر کرابوونه پاله وپشته. کهولیکي مهره زی شین له بن دهسته
نوینه که راخرا بوو. ئافتاوه و له گهنیکي زهره، له سهر تاقهی چهند شهمی نیوه
سووتاو، لهنتهریک لهولاتر دانرا بوو. فهرشیکي فهرسه کی سووربه وینهی دار و
گول له نیو ژووره که راخرا بوو. خان یه کهم جار بوو ئه و دیوهی ئاوا دهدی.
ئه ودهمی له تاو پهریزاد و له بهر پر کاری خوئی ئاگای له هیچ
نه بوو. پهریزادیش دهتگوت مینای بی گهرده له لای خواری دهسته و نه زهری
خان راوهستا بوو، جوان، رازاوه. خانی به خیرهاتن کرد. خان گوتی:
- وهره دانیشه.

خان نابی؟ من چون له خزمهت ئیوه دانیشم؟

- من پیم خوشه تو له لام دانیشی، وهره ئیره با بتبینم.

پهریزاد چو پیش و لهو لای دانیشته. خان گوتی:

- ئه تو دیه پیش یا من بیم؟

پهریزاد هه لکشا، به لام نهیده توانی سهر هه لینی و چاو له چاوی کا. خان
دهستی و بهر چهنه ی دا و سهری پی هه لینا. چاوه کانی مهستی ئه وین بوون،
وهک زریبارده رهوشانه وه، پهریزاد نهیده توانی چاوی له چاوی کا، سهری
داخسته وه. تا ئیستا ئاوالیک نیزیک نه ببونه وه. په ردهی شهرم و نامویی
بهری نیگا کانی گرت بوو. خان:

- کیژی سهرت هه لینه، شهرم له چی ده کهی؟

پهریزاد سوور هه لگه را. به شهرم و نازه وه سهری هه لینا. خان دهستی

گرت:

- لهو دهمهوه تۆم دیوه تهنانت ساتیک لیم ون نهبووی، چاوه کانت
وه کوو نهخش له بهر چاوم، نا هر له چاوه کانم دا قهتیس ماون، ئەتۆی
دەروانی، ئەتۆی دەدوپی. سەرتاپا بوومه ئەتۆ، بلیی تۆش وا نهبی؟!
پەریزاد ئەو جار رهنگی بزراک، خوینی له دەماری دا مەیی، ورتە ی لیوه
نەهات، زاری ویشک ببوو، هەستی کرد دەلهرزى. بۆ وهی خان لەرزى دەستی
نەبینی، توند دەستی به میخەک بەندە کەى گرت. خان گوتی:

- دەى پەرى، قسە یە کى بکە، کچى تۆ بۆ ئەو هەندە جوان و دلگری؟! من
ئەمیریکم، حاكمى ناوچە یە ک، به دیتنى تۆ دل و دینم له دەست داوه، له
هەرگۆشە یە ک دەتبینم، هەستت دەکەم. ئیدی له خان چ نەماوه، هەرچی
هەیه ئەتۆی. پەریزاد گوتی:

- خان من کچە شوانیکم، کچە هەژاریک، تۆ گەرەى، بەگى، خانى.
کەنگر وقوماش نابنە یۆلداش. خان گوتی:

- جاریکى دى قسەى وا مەکە، ئەگەر ناتەویم لەو دەرکە یە دەچمە دەر
و هەتا هەتایە ئاور نادەمەوه. ئەگەر ویستت میردى بکەى تەلاقت دەدەم.
ئازادى دەچیه هەر کوئ بچۆ. ئەگەر دەتەویم پیم بلی، ئەگینا دەرپۆم و تەنیا تا
ئەو کاتەى ماوم نامەوئى بتبینم و چاوم بەچاوت بکەوئى، کچى ژیان زۆر
کورتە. پاش ئەو نەخۆشییهى تۆ من گەیمە ئەوه دەبى تاماوه مان هەیه
یە کترمان خۆش بوئى، ئەگینا دەرپۆین، ژین کورتە، دەى خیرابە، زووبە، شتییک
بلی، چی دیم مەسووتینە.

پەریزاد ئیدی هیزی له بهر نەماوو. ئەگەر شانى خان نەبا دەکەوت.
ئەوى دەچاوه کانی دابوو ئەوین بوو، ئەوینیکی رووت، پاک، شەیداییه ک که له
ئازای گیانی هەلدەرژا. هەموو شتیکی له چاوى دا دیت. زانى ئەویش به داوى

عیشقه وه بووه. لیوه کانی نیوه ئاوه لا بوون، پشووی سوار ببوو. دلی ده تکوت
دلی چۆله که یه که و خۆی له قهفهزی سینهی ده دا. خان گوتی:
- وه ره چاو جوانی خۆم، جوابی قسه کهم ده چاوه کانت دا ده خوینمه وه،
چاو درۆناکا، وه ره، وه ره!
ئیدی خۆی پئی رانه گیرا و ئامیزی پیدا کرد. ئه وشه وه خان له دیوی
په ریزاد بوو، قه لادهنگی داوه....

ولات دههات رووناك بى. تاريكايى ورده ورده بى رهنك دهبوو، له پشت گۆلى ورمى زه رده دههاته سهر. خورىكى ئال به سپايى به رهو ئاسمان هه لده كشا. خان له سهربورجى سولقه وه ده پروانى. گۆلى ورمى ده تگوت له قه لا بليندتره، زور بليندتر له كيوه كانى ئه و ناوه. له دووره وه وه كوو گه وه ريك ده دره وشا. هه تا چاو هه تهره ي ده كرد. شينا ييه كى مه يله و بؤر، پر ترووسكه و جوان رهنكى سپى وه ك زيوى ده گرت. ئه و گۆله هه زاران ساله له به ستينى خوى دا راكشاوه، كه م ناكا. نه گهرماي هاوين، نه تينى هه تاو، نه با و نه توفان هيچيان زه فهرى پى نابهن. ههر له جم و جولداه خوشى و ده كشيته وه، ده دره وشى. ولات ته واو رووناك ببوو. هه تاو رمبيك هه لكشا بوو. شهر دوايى نه ده هات، قوونى ده ده ركى نابوو. له شكرى شاعه بباس چهند سال بوو له ده ور و پشتى دمدم خيوه تى هه لدا بوو، نه ده بزووت. وه كوو زه ربايه كى رهش، شه پۆلى ده دا و له جم و جولدابوو. ماندوو، شه كه ت، به ره و ديوى پهريزاد هه لكشا. به سپايى چو ژوور. پهريزاد له بهر ته قهى توپان تا درهنگ خه وى لى نه كه وتبوو. ئيستا له غورابى خه وى دابوو. به ته قهى ده ركه وه خه بهر نه هات. سه رى له سه ر سه نيره كه وه لاچووبوو. سه رى راست كرده وه. پهريزاد چاو ه كانى هه لنه هيئا. زور زوو خه و هاته جه سته ي خان، ده س به جى خه وى ليكه وت. لاي چيشتانى وه خه بهر هات، پهريزاد له بن سه رى دانىشتبوو. ده سته ي به كاكۆلى دادينا. له ميژ بوو به خه بهر بوو، بى

ھەست و خوست دانىشتبوو. بە دىتنى ئەو روخسارە پياوانەيە، ئەو شان و باھۆيە، رووحى شەيداي ئەويندارانە دەپروانى، لە دىتنى تىر نەدەبوو. خان چاوى ھەلينا. بە دىتنى پەريزاد ئاھيىكى ھەلكيشا و ديسان باسى ئاوات وئارەزووكانى خۆى بۆ كرد، دەيدىت دارى ئاواتيان گەيوەتە بەر، لە سەر بورجى نارىن قەلاوہ راوہستان، دەروانە ديمەنى جوان و رازاوہى دەشتەبيل. دەيدى مناليان گەورەدەبن و لە ژىر سايەى خان ولاتىكى ئاوەدان و ژىنيكى پُر خىر و بىر و پىر پىت و بەرەكەتيان ھەيە. لە پُر تەقەى تۆپىك لە دنيای خەيالانى دوور خستەوہ. خان خىرا لە جىيە ھاتەدەر، وەدەر كەوت. كاتىك پياوہكان خەرىكى بەرگرى و شەر بوون، ژنەكان بىكار رانەوہستان. ھەر يەكە ئىشيكى بەستۆوہ گرت، ھىندىك خەرىكى تىمار و زامارى برىندارەكان وھەتوان گرتنەوہبوون، ئىدى مەرھەر شا و خام و جاو لە قەلا دانەما، ژنەكان كراس و كەواى خۆيان دادەپرى و تىتۆل تىتۆليان دەكردن و برىنيان پى دەبەست و سووتوويان پىدەكرد. پەريزادىش وپراى وان خەرىكى دەرمانى برىندارەكان بوو. جاروبارە كە شەر قورس دەبوو، خىراخىرا بارووتيان بۆ چەكدارەكان دينا و نان و ئاويان بە سەردا دەبەشىن، پياوہكان ھەر شەوہ نا شەويك بە سەر دوژمانيان دادەدا و بەو شەو پاريز و ھەلمەتانە دوژمانيان وەزالە ھىنابوو. خان لە سەر بورجى قەلا راوہستابوو، شەرپىكى قورس لە ژىرقەلا رووى دابوو. بىرى دەكردەوہ: ھەتا كەنگى شاعەبباس زولم بكا و كەس دەنگ نەكا؟! لە حالىكدا ھەموو مەرگمان لە پىشە، مەرگى وەك يەك. ئەگەر واىە بۆ ئازايانە نەمرىن. بۆبە پەستى بژىن؟! كەوايە ھەر بۆ پىشى بەردەوام. گوراندى:

- ھەك چاوى سەرم بن. كورپنە، بۆ پىشى مەيان ھيلن، تاقيان لى

بىرن، ھەر بۆپىشى....

ماوهی به خته وهری و ژینی هاوبه شیان زور زوو دوایی هات. وه کوو
 خهونیکی خوش، کورت، کهم خایهن. شهویک خان په ریزادی به پری کرد. شهو
 و روژ دههاتن به دوای یه کدا. له کووکی ده ژیا. هه رۆژه هه والیک له
 دمدمه وه دههات. ئیدی شه ره که قورس ببوو. قه لانشینه کان که وتبوونه
 تهنگانهی بی ئوی. به لام ره حمه تی خودای به سه رقه لا نشینه کاندای داباری و
 گرتنی سولق له لایهن له شکری شاعه بیا سه وه سوودیکی ئه وتوی نه بوو. ئه
 جار که وتنه فیلیکی دی، به سه وان سه نگه ریان له ری کۆلان داده برده پیش.
 به هیزی باسکی سه وه چن وقورچی و قزلباشه وه له سه ر گرتنی قه لا سوور
 بوون. گهردوونه یه کیان له ئاسن ساز کرد بوو له پشت ویه وه کاریان ده کرد.
 خوین له تیرهاویژه کانی قه لا حه شار دابوو. به شهو کاریان ده کرد. گه زگه ز
 ده چوونه پیش به و حاله ش شهو نه بوو چهند که سیان نه نگیودرین. هه تا وای
 لی هات، سه نگه ریان گه یانده بن دیواری قه لا و ته نیشته دیواری گه وره و
 دیواره که یان کۆلی و ئالوداره کانی نیو چینهی دیواریان ئاگردا. دیوار زگی داو
 پچرا، لایه کی بورجه که بزوت و رووخا. شه ر ئیدی زور قورس ببوو، وای
 لی هات که رۆژیک له خه وه ههستان، خه بهری گیرانی دمدم گه ییه کووکی ورد
 و درشت به چاوی پر ئه سرینه وه باسی ئه وه شه ره یان ده کرد. خه لکی دی
 زور به یان شه وه کی رایان کرد. ئه وانی مابوون ژن و مندالی بی ئه نوا و پیره به
 سالچۆکان بوون. به دلی به خه م و پشتی شکاو، به چاوی پر ئه سرینه وه
 خه ریک بوون خو ده رباز کهن. دمدم وه کوو شیر نیشته بووه سه ر دوندی کیوه
 به رزه که وه، به شووره ی گه وره و گران، به رز و بلیند، به فیزه وه، له سه ر
 لووتکه ی کیو چه قیوو. کیو و شاخه کان به رز و درکاوی، سه دان، هه زاران،
 گه وره و گران ده ستیان تیگ گرتوو. وه کوو زنجیر به دوای یه کدا کشاون،
 نه با و بووران، نه بوومه له رزه و ئاگر پژین و بوورکان، هیچیان زه فه ریان پی نابهن،

بیدهنگ راکشاون. که باران و وهیشوومهش ههلیکرد به یه کهوه تهر دهبن و سپی دهچن. له دوندی یه کییک کهرۆژ ههلدی لهویتریان ئاوا دهبی. بهرز و گران چهقیون، ئینسان دی و رادهبری، ماوهیه که دهژی و چهرمهسهری دهبینی. نهو کیوانه چیها توره مه و تیره یان دیوه، ژیاون و مردوون، بهلام نه بزووتوون، ههر وا ماون. په ریزاد له دهر کی چهساری به چه مباری راهه ستابوو. یه کییک خوی به کولانی دا کرد. هاواری کرد:

- خوشکی خیرا که، نهوه بو نابزووی!؟

- بو کاکه چه و ماوه!؟

- جا چه نه بووه! سه لاما لی رابوو، خان کوژراوه، دمدم گیراوه.

خاتوون عه به سا، تاویک ههر وا ماوه، دلی سست بوو. دهستی به

دهر که که گرت و له جیی خوی دانیشته. کابرا ههر وا قسه ی ده کرد:

- ده لین له شکری خان تاقی لیپراوه و کهس دهر نه چوووه. نه میر خانیش

ویپرای نهوانی دی له قونای موحه ممه دبه گ کوژراوه. کا خدر له کوپیه بهو

خه به ره ی نه زانیوه!؟

وه لاما نه داوه، دهستی به عهرزی گرت، له پر نه سرینی هات وه کوو

لافاو. هیند گریاوه خت بوو بخنکی، به کول گریا، شینی گیرا. شینی

شه هیده کانی دمدم. شینی ژن و مندالی بی تاوانی گاودول. خدر هاته وه مال.

به دیتنی خاتوون زانی بهو خه به ره ی زانیوه. خاتوون به دیتنی وی به سه

خوی دادا:

- کوپه سه لا و قهت کهست نه مینی خدر، خو خان کوژراوه، کوپه

کوینت ده به ر خدر ئاغات نه ماوه.

خدر رهنگی به روانه وه نه ماوو. دهیزانی خه به ره که راسته، به لام

دلخوشی داوه:

- خوشکئی سهرت بی، ئینشاللا درۆیه، راست نیه. من برۆا ناکهه قهت شتی وامان به سهر هاتبی. خودا ئه وهمان ده گهل ناکا.
خاتوون له کوی خۆی پی راده گیرا. به شین و شه پۆر و قورپیوان دههات و دهچوو. وه کوو ژان کردووان به نیو مال دا ده پۆیی، سهر و رووی ده رنی، نه دهحه جمی. قورپی هه ساریی هه موو به سهر خۆی دا کرد. به پیی پیخواس و سهری رووت، دههات و دهچوو. سه روچاوی هه موو تیگ کرده وه. ئه و جار هاواری برده بهر خدری:

- کوره خدر چه لیده کهی؟ به دوایدا ده چه، ده بی به چاوی خۆم بیبینم، ده بی بزانه ماوه یا مردوو؟! هه ک سه لا و قهت که سه نه ما، ئای دیدار ئاخر خۆم.

سهر و قژی هه موو رنی، له سهری خۆی دا و شینی گیرا. چی له دهست دههات غهیری گریان. کی بوو ئه و کوسته بیینی و دلی راوهستی. گوتی:
- خدر به خودای ههر ده چه، ده پۆم، چیدی راناوهستم.

خدر هه رچی کردی پیی نه وهستا. ناچار ملزه م بوو. گوتی:
- خاتوون ده بی خۆت بگۆری تا نه ناسریه وه، ئه گینا من ده گهلت نایه م. ههر چند نه ده ناسراوه. به و تاچه سه عاته وا گۆرابوو ده تگوت یه کی دیه. سهر و پۆته راک قوراوی. ئه وهنده ی خۆ رنیبوو، هه یچ ئازای گیانی نه ما بوو. کی ده یگوت ئه وه خاتوونه جوان و نه شمیلانه که ی جارانه، نیزیگترین که سیشی نه یه ناسیه وه. به دم گریان و شینه وه، به رگیکی شری ده بهر کرد و هیندیکی ره شایی بنی مه نه جلی ده دم و چاوی هه لسوو، ره گه لی کهوت. خدر دوو ئه سپی زین کردبوو له ده رکئی رایگرتبوون، سوار بوون و به نه رمه غار کهوتنه ری، به چاوی پر ئه سرین و دلی به خه مه وه. سهر کهوتووانی دمدم خه ریکی که یف و نه هه نگ بوون.... له ههر لایه ک دهنگی قاقا و

پیکه نین دهات. له خپوه ته کان نیزیک بوونه وه. غازی یه ک ری پی گرتن،
خدر هیندیکی هه لسه نگاند و تامی زاری زانی. مستیکی دراو له بهر پشتیندی
نا و گوتی:

- نهو خوشکه م برایه کی ده گه ل کژراوه کانه، ده یه وی بیدوژیته وه. به
جل و بهرگی دراو و دیمه نی خه مباری خاتوون گنجی نیو چاوانی رهوی و
گوتی:

- لیره بن ئیستا ده گه ری مه وه.

- چو لای یه کیک له قزلباشه کان و تاویکی پی چوو، گه راوه و ره گه لیان
کهوت و بردنی یه سهر که لاکان. له ههر گوشه یه ک مهیتی کهوتبوو. نه وانهی
نیوه گیانیکیان له بهر دابوو، شه لالی خوین له گیان نه للا دابوون. قه لای
نیوه و پیران ههر گوشه یه کی پر له قزلباش و قورچی بوو. خاتوون چاوی به رای
نه ده دا پروانیته دار و دیواری. هیزی له نه ژنوی دانه مابوو، پی رویشتنی
نه بوو. خدر تی راخوری:

- خیرا که نه وه بو وا به کاوه خوی؟!

خاتوون سهری هه لینا، ههر قه تره یه کی خوین له نازای له شی دانه بوو.
رهنگ بزرکاوبه دیتنی نهو تهرمه زامار و بریندارانه وه کوو سیحراوییه ک
ده پروانی. ده ترسا، له چی؟! بو گیان نه وه نده خوشه ویسته؟! خو روحیک ههر
قه رزدارین نه ورؤ نا سبهی. نا به دیتنی نه وله شه لهت و په تانه، عه به سابوو.
تازه ژین پاشی خان بی بایه خ بوو، مهرگ حه قه. خان ده یگوت:

- راسته مهرگ حه قه، به لام ژین حه قتره. ئینسان ده بی بژی به لام
ده بی بزانی بو ده ژی. مهرگ نابی له خوړایی بی، ده بی تا توانات هه یه هه ول
بدهی بژی، مهرگ ده بی له ری ئامانجیک بی، ده بی بزانی له ری چ دا
ده مری. نهو مهرگهی له ری ویستیک، ئامانجیکه، ههرمانه. نه گه ر بژی و

نەزانی بۇ دەژى مردووى، گۆرپان پېش گيان دان بۆھەلكەندووى. بەلام خو
ژىنى من لە ئى ئەو ھەموو خانم و خاتوونانە زياتر نىە. ئەوانەى دەتگوت پەرى
گولن، ئەو ناسک و نازدارانە. ئىستا لەت و پەت و شەتالى خوین و گلن، پىچک
پىچک و ونجر ونجرن. بۇ خوینم لە ئى وانە گەشترە؟! ژىنم لەوانە بە
بايەخترە؟ ناھەرگىز نا.....

گروگلىپەى ئاگرى قزلباش بەرەو ئاسمان بەرز بوو. سووتمانىک بەرپو
گيانى، زور بەتین تر لەو گرانە. فرمىسكى تىکەلاوى خەم و پەژارە گۆنایان
پۆشى:

- ئەدى کوا؟! لەشى بى گيانى لە کوى کەوتووہ. بلى سەريان نەبرىبى
تا بىتە پەند؟! ناخودا نەکا، ھەرچى پترى دەروانى کەمترى دەدۆزىەوہ:
ئاخ ئەمىرخان ئەوہ چ داخىک بوو بە جەرگتەوہ نام؟ بۇ چى بەو
مەرەدەت بردم؟! پرسىارەکانى بى وەلام مانەوہ. ئىستا ھەر چاویکی بە
مەیتە کەى بکەوى بەسىەتى. رەنگەسىبوورى بىتى. گوتى:

- کا خدر چ بکەین، بلى بیدۆزىنەوہ?!
- چووزانم من تەنیا لەبەر دلى تو ھاتم. ئەگىنا ھومىدیکم بە دىتنەوہى
نىە.

بە نىو مەیتەکاندا دەسوورانەوہ. خدر بە کابراى گوت:
- کاکە ئەدى مەیتى ئەمىرخان و بنەمالە کەى لە کوین؟!
- مەیتى وان لە قوناغى موخەممەد بەگ کەوتووہ. ژنەکانى قەلايەش
زۆربەيان خوین ھەلداشتووہ. ئەوانى ماویشن ھەمووى کوٹ و کەلەبچە کراون
و دىل گىراون.
خدر گوتى:

- کاکە با ئەوانىش بىنین. لەوانەىە مەیتە کەى مەش دەگەل وان بى.

کابرا گوتی:

با بزانه چ پی ده کری، بزانه دیلن بچینه ئەو لای.
ئەو هی گوت و لیان هەلبرا. زۆر دوور نەبۆوه. گەراوه وی و بردنیە سەر
کەلاکەکانی ویش. سەدان تەرمی شەلالی خوین و گل. بە چەند کەسان
قوولکەیان هەلدەکەند. دەبووتا زوو کەلاکەکان ژیر خاک کەن بۆ وە
بۆگەن نەبن. ئەگەر ئەو مەیتانە زۆر مابانەو ئەهۆدەهات و زۆربەهی خەلک
تووشی وەبا و چاو قوولکە دەهاتن. مەیتی خان و ئەمەریان بەجیا دانابوو.
خاتوون دەگەل چاوی پی کەوتن، زمانی شکا، لاقی نوشتاوه، بی هۆش
وئختیار بەلادا کەوت. خدر گوتی:

- کاکە چۆرپیک ئاو بیئە، لە هۆش چوو.

کابرا هیندیکی ئاو هینا. بە زاریان دا کرد و هیندیکیان بە سەرو چاوی
هەلپەرژاند، تاویک پی چوو، چاوی ترووکاند. وەهۆش هاتەو. بەلام هەر بەلادا
دەهات دەتگوت نایەوی بگەرپتەو دنیای زیندوووان. خدر سامی رینیشت.
نەکا شتیکی لی بی؟! دیسان ئاوی لی هەلپەرژاند. هیندیکی فینک کردەو.
چۆرپیک دی ئاو بە زاری دا کرد. وردە وردە هاتەو خۆ. پاش نیو سەعاتان
بەرەو چارەنووس کەوتنە ری.

مژ بوو، ههور و هه لا. ره گه ههورى بوړ و چلكن دهور و پشتى شاخ و كيوه كانى تهنى بوو. سه رما بوو، كزه ته زووى ده خسته له ش، پريشكه ي دا. چه و چويان هاتبو يه. دوندى كيوه به رزه كه هه لمه دووكى لى هه لده ستا و ده گه ل ههوره بوړه كان تيكل ده بووه. دوور و نيزيكى نيرگى له ولاخان دابه زين. ده بوو سه بر بگرن تا ولات تاريك بى. ولاخه كانيان برده لاي ميشه و بو خويان له بن ولاخه كان مات بوون. ورده ورده تاريكايى داها ت. به ره و نيو دى كه وتنه رى. په ريزاد سامى ري نيشت: بليى مووساخان چم به سه ربيني؟! بو يه ده لين دنيا به قاي بو كهس نيه و نابى پشتى پى به ستى. خو به پير و پيغه مبه ران نه ما به ئيمه بميني. هه تا دوو روژ له مه و به ر مووساخان له ترسى ئه ميرخان نه يده ويړا چ به باب و دايكم بلى و ئازاريان بدا. بيتوو بزاني شار به ده ريان ده كا. دياره هيچمان له ده ستى ناحه سپينه وه و ئه وانيش له و توله يه بى به ش نابن. چاره ره ش خو م، دايك و باب هه ژاره كه شم تووشى چه رمه سه رى دين. خودايه چ بكه ين؟! له ده ركى ماله وسووشوانى، خدر دابه زى و له ده ركى دا. عه ياميك پى چوو. وسوو هات ده ركى كره ي كرده وه، به ديتنى په ريزاد زانى چ قه وماوه. ده ستى به ده ركى كه وه ره بوو. خدر دابه زى و پيلي خاتوونى گرت و دايبه زاند. په ريزاد به ديتنى بابى، برينى كولاوه، خو ي به باوه شى دادا وله گابوړى دا. خدر گوتى:

- خاتوون له سه ره خو به با كهس نه زانى.

هه ر چند سبه ينى ته واوى دى ده يزانى. خه جى هاته ده رى تا بزاني وسوو بو نه گه راوه ژوور. كه چاوى به په ريزاد كهوت زانى خان نه ماوه. به خو ي

دادا: - رۆلهی سیاچارهه، هه‌ی قور وه‌سه‌ر خۆم. هه‌ک چاوی دایکت کوپه‌ر
به‌ی.

په‌ریزاد خۆی ده‌باوه‌شی هاویشته‌. بوو به‌ بانگ و رۆرۆ، به‌ شین و گابۆر
چوونه‌ژوور. تازه‌ کاره‌و کراوه‌، به‌ گریان چ ده‌کری. خۆ که‌س به‌ گریان
نه‌هاتۆته‌وه‌، کار به‌ گریان پیک نایه‌. هه‌ر که‌س مرد، هه‌رسه‌لا له‌ چاوی خۆی.
به‌لام کێ ده‌توانی کوستی وا ببینی ونه‌گری؟! کوا دل راده‌وه‌ستی. شینیکی
باشیان بو گپه‌را. ئه‌و شه‌وه‌ هه‌ر چۆنی بوو رابرد. وسوو به‌یانی به‌ خه‌جیی گوت:
- خه‌جی بارگه‌ و بنه‌ت تیک نی، ده‌بی بار که‌ین.

خه‌جی به‌ چاوی په‌رئه‌سرينه‌وه‌ خه‌ریکی وه‌خه‌ر کردنی شه‌ر و شالاتی نیو
ماله‌ و په‌ریزادیش له‌ قولینچکی مالی ئه‌ژنۆی له‌ باوه‌ش گرتووه‌. سه‌ری وه‌
باسکی کردووه‌. ئیستا بو خۆی هیچ به‌و تیل و باره‌وه‌ چی کردبا؟! ببۆ
سه‌رباری دایک و بابه‌ هه‌ژاره‌که‌ی وه‌یلانه‌ی لی شیواند بوون، به‌لام چ
ده‌کری؟! مه‌گه‌ر هه‌ر مندالم بی و بگه‌ریمه‌وه‌ نیوعیلات. کورپی ئه‌میرخان
ده‌بی له‌ نیو که‌س و کاری گه‌وره‌ بی. ئیستا جیی ئه‌و بیرانه‌ نیه‌. جاری ده‌بی
له‌ ده‌ست مووساخان رزگار بین. بارگه‌وبنه‌یان تیک نا و به‌ره‌و سیلان
که‌وتنه‌ری. وسوو، شوانیکی قابیل بوو. منه‌ت له‌ شان و گوچانی خۆی. زۆر
که‌س منه‌تی ده‌بردبیته‌ شوانی و بو‌ی بچیته‌ به‌ر مه‌ری.

(۷)

به فر دهباری . نهم نهرم وه کوو پووش . وه کوو لوکهی تازه کراوهی کانیاو .
سه ر لک وپوپی داره کانی داپووشی . ئاسمان ده تکوت لوکه دهبارینی . جی جی
قه دی داره قه یسی وهه لووچه کان رهش ده چوو . هه وای بن لیفه کورسی
گهرم و داخ ، هالوویکی خووشی لیپه لده ستا . له ده لاقه که وه سه رمای ده ری
هه ست نه ده کرا . بوئی روئی زهنگی هه لقرچاوی میوانییه که دم و لووتی
ده لاوانده وه ، گهرمای کورسی له شی داهیزاوی ، داهیزاوتر کرد . دیمه نه که
ئه وی به ره و خه ویکی خووش ده برد . چاوی تازه ده بیره هوش راچووبوو ،
به واقه ی منداله که ئه غیار بووه . خوئی به سه ر داکیشا و مه مکی هاویشته
زاری . مامانه که روژووی کرد بووه ، ده لین مندال به شیری دایکی فرچک
ده گری ، ده بوو شیری بداتی ، هه رچی کردی و کراندی مه مکی نه گرت ، شین و
رهش ببوووه ، وهخت بوو ده گه لی بگری . دهستی کرد به تووکان ، دایکی هاته
ژوور :

روله بو وا ده که ی؟! هییدی به ، پیویست ناکا ئه ورۆ مه مکی بده یه ی .
ده بی ده گه لی له سه ره خو بی و سه برت بی .
دایکی هیندیکی روئی که ره هیئا و که م که مه ده زاری منداله ی کرد ،
واقه ی برا . بو هیئنده ناحه زه ؟ بو وا ناشیرینه ؟! نه کا هه ر وا بی؟! ئه و ماوه یه ی
له سیلان له بهر ئه و زگه نه باده وامی نه دینا . پاش نو مانگ هاتوته دنیا . ئه و
جار چوئی گه وره کا؟ به هه تیوی ، به هه ناسه ساردی . فرمیسه کانه ی

ههلقولين. سي ريز و چوار ريز، بهري چاويان گرت. دايه قولپهي گريان.
دايكي تاسه ميوانييه كهي هيئا و له سهر كورسيي دانا، دهستي به سهرى دا
هيئا:

- كچم مه گري، روله شيرينه كهم، كچه چاره ره شه كهم.

دهستي به سهر و زولفي دا هيئا و دلخوشي داوه:

- روله گيان مه گري، نهو چاوه جوانانهت كز دهن. خوداش واي له
چاره ي تونوسيپوو، دهبوو وا بي. روله خو ئيمه نهمردووين. شوكر بابت ههيه،
برات ههيه نهو هوش يادگار ه لاي هه مووان نازيزه، گهوره ي ده كهين، توش لاي
شوو ده كه يه وه، ههزار كهس قوراوي بهرپيت ده خون هوه. نهو هوش راده بري
وه كوو تهواوي خوشي و ناخوشيكان، شهودي و روژ ده بيت هوه. هه ره له عومري
ئيمه كهم ده بي. به لام زيان زوري به به ره وه ماوه. هه زاران شهو و روژي
ناديار. رهنگه له گوشه يه كي دا به خته وه ري خوي حه شار دابي. كچم كار نيه
خوا چاكي نه كا، دهردي ههيه دهرمانيشي ههيه، ره بي ئاخرت خير بي، ئافرهت
داري بي يه فرپي دن شين ده بيت هوه. به بيستني نهو قسانه گريانه كه ي
په ره ي سهند به دهم گريانه وه:

- دايه نهو ده ليبي چي؟ تا نهو روژه ي ده گليم دهنين قهت مي ردي
ده كه مه وه؟ پاش خان حه لالي دنيايه له من حه رام بي. من تا ماوم هه ره بهو
هيوايه ده ژيم تهر گهوره كه م بووه ي روژيك توله ي بابي بكاته وه. مي ردي
چي و شتي چي؟!

خه جي گوتي:

روله چاره ره شه كهم، كچه بي نهوا كهم.

په ريزاد شه كه تتر له وه بوو چيدي بدوي. به چاوي ته ره وه خهوي
ليكهوت، پاش نهو باسه دلته زيئانه، ماندوو، شه كهت، داهيزاو، بي تا قهت و توانا

بوو. له سهر ره قى پشت لىي كهوت. دايكى ليفه كهى پيدا داوه، خه و يا زينده خه و به ره و دنياى هيمنى و حسانه وهى برد.

وسوو ههنگاوى توندتر كرد. شهقاوى بليند، بليند و خيرا. پهريزاد تهمرى به سينگه وهده كوشى. روخسارى داخ و كهسهرى ليده بارى. بلىي خزم و كهسى نه ميرخان چونيان و هرگرن؟ نه كا كورپهى خوشه ويستى گل بده نه وه؟ به لام نا، چون شتى وا ده بى؟! نه وه يادگار، موفه ركه. كى دلى دى بى حورمه تىي پى بكا. نه گهر هات و خوداى نه خواسته واش بوو، خو بى كهس نيه، من ههم. گوتى:

- كچم پهروشى چت نه بى. دنيا به زورن قه در ده گرن. خه مى چت نه بى، نه گه رواش نه بوو خو ئيمه نه مردووين.

پهريزاد به و قسانه هيئديك دلى حساوه. به لام ئيستا دنيا نه بوو. چوونه خزمه تى حمه دبه گ. نه ويش به ديتنى تهمر و پهريزاد گه شاوه. حمه د به گ سهروك عيل بوو. كهس نه يده توانى قسه ي ده قسه دابكا. زورى دلخوشى دانه وه. پهريزاد به قسه كانى ناهيكي هاته وه بهر. «نه و يادگارانه ي نه ميرخان تا ئيستا له كوى بوون» به رووى خوش و هريگرتن. پهريزاد و تهمرى نارده نه نده روونى. تهمرى كرد گه ليكيان قه در بگرن. تهمر له لاي گه وره و بچوو كى عيل نازدار و خوشه ويست بوو. لايان پيروژ بوو، به لام چ شتيك جىي بابى بو ده گرته وه.

پهريزاد روحى ده گيانى تهمر دابوو. هه موو حول و تيكوشانى گه وره كردن و پيگه ياندنى بوو. ساله وهخت پتر بوو، له نه نه هر ده ژيان. ژيانى بيدهنگ تيده په رى. به لام بيريك ژينى لى شيواند بوو، هه روا ده بوو. بيري توله خه و خواردنى لى هه لگرت بوو. چون ده كرى؟! خو نه و كار به تهنى ناكرى!؟

نابی دهست له دهست دانیم و ببینم دوژمن له هیلانهی بهخته وهریم دادهژی.
بهلام رییه ک ههیه؟!

همه دبهگ پیاویکی ئازا و لیّهاتوو بوو. دهست و دلپاک و ده رک و دیوه خان ئاوه له بوو. ئه گهر له نیو عیل دا یه کیک نیازی به یارمهتی هه بوو ته نیا همه دبهگ زانیبای بهس بوو، دهس به جی ده گه یشته فریای. پیاو کووژرابا و ژن هه لگیرابا ته نیا ئه وه همه دبهگ بوو مهسلهتی ده کرد و ریکی ده خسته وه. قهت نهیده هیشت کهس زولمی لی بکری و له سایه ی وی دا گورگ و مهر پیکه وه ئاویان ده خوارده وه. له و ناوچه یه دا ته نیا همه دبه گیک هه بوو ئه ویش ئه و بوو. جیگه ی نیاز و مرادان. خدر قه ده ریگ بوو بو سهردانی وان هاتبووه ئه وینده ری. خاتوون باسی بیرو رای خو ی کرد، خدر گوتی:

- خاتوون وه ک بیستوو مه ئه لغ به گ هه وای گرتهی دمدمی له سهری دایه.

به کاره ساتی دمدم زور په شیوه و بیری توله ی هه یه. من ده چم و ده گه لی ده دویم. رهنگه ده گه لمان ریگ کهوی.
خاتوون به بیستنی ئه و قسه یه گه لیک شاد بوو. خدر به په له خو ی گه یانده ئه لغ به گ و ئه وی ده بوو بیل ی پی گوت. ئه ویش قسه کانی په سند کرد. هاتنه سهر ئه وه بو گرتهی قه لاریک کهون. زوریان ته گبیر و را کرد. ته وای رییه کانیان هه لسه نگانده، به لام گرتهی قه لا له ده ری را نه ده کرا. ده بوو هیندی کیش له ژوور قه لاوه ری بو گرتهی خو ش کهن. به لام ئه وه به کی ده کری؟! یه کی ده وی بچیته قه لا و ده گه ل کورده کان ریگ کهوی و به لی نی یارمه تیان لی بستینی. خدر گوتی:

- من ده گه پيمه وه قه لايه. هه ميشه خزمه تكاريان پيويسته. به لام بليي
متمانه به من بکهن!؟

گوتی:

- نه وه زور جيی باوهر نيه. نهو کاره يه کی ناسياوی دهوی. که سيک،
خزميکی نه مير خان.

خدر:

- يه کی وه کوو خاتوون.

نه لغ به گ:

- راسته، خاتوون بوو کاره زور باشه. يه کهم خيزانی نه مير خانه و دوامين
دايکی کوره که يه تی. ده زانم به باشی متمانهی پی ده کهن. به لام نهو کاره
ده کا!؟

گوتی:

- من دلنيام ده يکا. له ريی نهو ئامانجه دا هه رچی له دهستی بی ده يکا.
نه لغ به گ گوتی:

- به لام وا باشه له نيزيکه وه بيينم و ده گه لی بدویم.

گوتی:

- من ده چمه نه نههر و راسپارده کانی ئيوهی پی ده لييم. به لام نهو ناگاته
ئيره و اباشه ئيوه بيينه نه ولا.

په يمان و به لينيان پيکه وه به ست و برياريان دا شهوی هه ينی له
نه شکه وتی سه رووی نه نههر يه کتر بيينن. خدر گه راوه نه نههر و نه سپارده کانی
راگه ياند. خاتوون گوتی:

- ده بی مه بهستی لهو دیداره چ بی!؟

خدر:

- خاتوون رهنگه بيهوئ دلنيايي، تو جهرگي وهت ههيه بگهرييهوه دمدم.

خاتوون:

- كا خدر تو چي؟!!

خدر:

- جا خاتوون، خدری فقير، سهلتهی بی مال و حاله. لیره نا دمدم، نهوئ نهبووجییه کی دی.

لهوهتا له بیری بوو، پیاوی ئەمیرخان بوو و خزمهتی ئەو بنه‌ماله‌یهی ده‌کرد، ئەمه‌گی‌وانی له‌بهر بوو. ئیستاش به‌گیان و دل بوو کاره‌تیده‌کوشا:

- خاتوون نابی کهس ئاگادار بی. ده‌بی جوریک خو‌ده‌رباز کهین،

کهس نه‌زانی. شهوئ دیاری کراو پاش تاقت بوونی مالان خاتوون ته‌مری

ده‌خه‌و کرد، چراکه‌ی کوژانده‌وه و له تاریکی دا دانیشت. که ولات بیده‌نگ

بوو. قاز و قرووژی زن و منداڵ برا و تاریکی به‌سه‌ر ئەنده‌روونی دا زال بوو.

به‌ره‌و واده و به‌لینی کهوته ری. ده‌رکه‌وان به‌دیتنی خاتوون خیرا ده‌رکی بو

کرده‌وه. له پێشدا خدر ده‌رکه‌وانی دیبوو شتیکی دابوویه و بویه‌ش به‌دیتنی

وان بی پرسیار ده‌رکه‌ی کرده‌وه. خدر دوور و نیزیک له تاریکایی دا

راوه‌ستا بوو. جله‌وی جووتیک و لاخی به‌ده‌سته‌وه به‌دیتنی خاتوون گوتی:

- خیرا که هه‌نگاو هه‌لینه ده‌بی زوو بگه‌ریینه‌وه.

خاتوون بی هه‌ست ره‌گه‌لی کهوت. سوار بوون و به‌ره‌و ئەشکه‌وتی

سه‌ری کهوته‌ری، خاتوون له خو‌را دل‌ه‌کوته‌ی گرت‌بوو. ئیستا زور دوور

نه‌که‌وت‌بوونه‌وه، ته‌مای کرت‌بکریتته‌وه به‌لام نا. ئەدی بی‌توو یه‌کیک بزانی. خو

ئابرووی به‌سه‌د سالانی ده‌چی. به‌خودای بوختاینیکی پی ده‌که‌ن. ئەگه‌ر

ته‌مریش وه‌خه‌به‌ر بی. ئەو دییه وه‌سه‌ر خو‌ی ده‌گی‌ری. به‌لام نا ته‌مر تازه

خهوی لیکهوتووہ وا زوو وہخهبر نایه. ئەشکهوتی سهری زوردوور نیه. بهلام بو چی ئەو رییه نابریتهوه. کاتیک ئینسان بو کاریک پهلهی ههیه کاترانابری، ری نابریتهوه. بهلام نانا بی بترسیم. من له ریزه ی پیاوانم گهرچی جحیلیم. شیر له لانی بیته دهر چ نیرو چ می. قسهی خهک چی یه؟ ئەو بیرانه چن؟! ده بی وره م بهرز بی. غیرهتی بزووت رکیفی له ئەسپی دا، جلهوی توند کرد. به نهرمه غار بهرهو ئەشکهوت تیپهه ل بوو و خدر به دوایدا رویی. ههتا ئەو جیهی کرا به سواری چوون. ئەو جار دابه زین و وهبهندهنی کهوتن. دوور و نیزیک ترووسکهی ئاگر دههات. چهند کهس له دهووری ئاگر کوزیلکهیان بهستبوو. به دیتنی یهکیان جهرگ و دلی بهربووه. پیی دهبهندهوه چوو، ئەوه کییه؟! بو هینده وهئهمیرخان دهچی؟! راوهستا، چهقی، وهک سندمت کرد بی. له جیی خوی چهقی و ههر وا ماوه. خدر ئاوری بو داوه:

- خاتوون خیراکه ئەوه بو سل بووی؟! -

جوابی نه داوه: ئای خودایه ئەوه ئیدی چیه؟! هیزی وه بهره خو نا، ههنگاوی هه لینا. بهرهو کوره که چوو. له نیزیک وان راوهستا و سلاوی کرد. جوابیان داوه، ئەلغ بهگ فهرمووی کردن:

- هه لکشینه سهری.

خاتوون ههر لهوی دانیشت، له سهر چۆکان. روو بهنده کهی هه لداوه. وه کوو یه کیکی پیی بلی زانی ئەوه ئەلغ بهگه: خو خزمی نیزیکی ئەمیرخان نیه، ئاموزاو بن ئاموزاش نین. بو چی هینده ویک ده چن؟! چاوی ده ئاوره که بری. ئاگره که قرچه قرچ دایسا، ئەشکهوتی رووناک ده کرد. ئەلغ بهگ گه لیکی به خیرهینان. سه بارهت به ژینی خان و قه لاداری وی دوا. ئەوجار هیندیکی پرسیار له خاتوون کرد. ئەویش له سه ره خو جوابی داوه. ئەلغ بهگ گوی پی بو

شل کردبوو، له ئاوره کهی دهروانی. یه کهم جار بوو یه کترین ده دیت. به لامئه لغ به گ نیوبانگی جوانی خاتوونی بیستبوو. سه ری هه لئنا. نیگای له سه ر و روخساری په ریزاد له نگه ری گرت، هه روا ماوه. تپی دا سه تحی بوو. نه وه چیه؟! ئینسانه یا فریشته؟! نه و چوانه ی بو ده لپی جزووی مارین، ده سووتینن، پیوه ده دهن. خان حه قی بوو له میرانی بستینی. حه قه ئیران و تووران له سه ری به شه ر بپن. خاتوون تاویک بوو بیده نگ ببوو. نه ویش تیگه یی، دیتی نه لغ به گ چوان ناتروو کینی. شه رمی کرد. سوور هه لگه را و سه ری داخست، دله کوته کهی په ره ی سه ند. نه وه چیه؟! بو شه رمی لی ده کهم!؟

نه لغ به گ نه غیار بووه:

- خاتوون مه به ست له و دیداره نه وه بوو دلنیا بم ناترسی بگه رینه وه دمدم. ده زانن مه ترسی وه ی هه یه بتاناسن. نه گه ر وایی دلنیا به سه رتانه وه ناچن و ده کووژرین. خاتوون له سه ر نه م کاره سووری!؟

- به لی کهس ناتوانی په ژوانم کاته وه.

- ئافه رین، به راستی جیی شانازی.

تو تاکه که سیکی کورده کان متمانه ت پی ده کهن. وا باشه جوړیک خو بگورپی نه ناسرپییه وه. جلکی ژنانه ش به سانی ده تگورپی و ده تشاریته وه، باش ده زانم زوربه ی کورده کان چاوه رپی نه و روژهن. نه و ئاگره پیویستی به تاکه گرپکه، هه تا هه لایسی و ولات داگری.

خاتوون گوتی:

- ئیوه ش گوی قولاغ بن. هه ر کاتی باشمان لی هه لکه وئی، هه والتان لی

ده نیرم.

- ئەگەر واىە من چاوه پى خەبەرى ئىوہ دەكەم. بۇ خۆشم دەگەل
سەرۆك عىلەكان دەدویم و بەلىنى يارمەتیاں لى دەستینم. خواو راستان
سەرکەوتن بە ئیمەیه.

ئىدى شەو درەنگ ببوو. لەوانە ببو تەمر وەخەبەر بى و بىكاتە ھەللا.
گوتى:

- كا خدر با برۆين تا كەس نەيزانىوہ.
ئەلغ بەگ و ھاوپىكانى بەرەو سىلان كەوتنە رى. ئەوانىش بو نىو دى
رۆىشتنەوہ.

ئىۋارە بوو. كۆتريك له گوى سوانه هەلنيشتبوو. پۆله كۆتريك به ئاسمان دادەخولانەوه، سىپى، رهش، ئەبلە. باليان دەگرت، دەچوونه تەشقى ئاسمان و دەگەرانهوه. سوور يان ئەدا، دوور دەكەوتنەوه. ديسان لوور دەبوونەوه خوار. تەقلە يان ليدەدا و جار و بارەش له سەر بالى با دەچوونه بن هەواران، دەفرين، ون دەبوون. بال رەنگين، دندووك سوور له پەر وەدى دەهاتنەوه. خەلك دەيانگوت ئەوانە رووحى ئەو خاتوونانەى قەلان كەله لووتكەى بەردى شمشيرخانەوه خۆيان هەلداشتووه. بوونەتە كۆتر، دليان نايە قەلا بەجى بيلن. خاتوون چاوى دەگەل گيپران: ئەم شەو دوو شەو قەبان خان له قەلا نيە. ئەم شەوشەوى تۆلەيه، تۆلەى خويىنى گەورە و بچووكى دمدەم. تۆلەى بى تەوانەكانى گاو و دۆل، تۆلەى خويىنى ئەميرخان. دەنگيک له گويى دا زرينگاوه: شير له لاني بيته دەر چ نيير و چمى. نا نابى سام بمرى. ئيستا كاتى وهى نيە. بەرەو هۆدەكەى بوو. خدر له قەلادادۆستىكى باشى بوو. وهلامى لى نارد. بەريکەوت له قەلا دا پيويستيان بە خولام وقەرەواش بوو. خدر چووى و خەلات و بەراتى بو خوى و پەريزاد ديارى کرد و لەويدامەزران. ئيستا ماوهيه که پەريزاد قەرەواشه، ئافتاوهى دىنى، خانم و خاتوون دەست وچاويان بشۆن. سەر شۆرە، شيوکەرە. مندالهكەى له دەرکى خەلكى گەورە دەبى، ئەولانكى خەلكى رادەژينى: ئاخ خودايە چەندە ئارەزووى تەمر دەكەم.

دیواری سوولق کون کراوه. ئەم شەو ئەلغ بەگ دیتە بن دیواری قەلایە. ئای ئەو بە وام لێهاتوو؟ بۆ دلم راناوەستی؟ نانابێ خۆ بدۆرینم. لە هۆدە کە ی ئارامی نەدە گرت بەرەو مدبە کەوتە ری. شەوی قەلا تاقەت بوو، دەرکی بودریان کردەو. ئەلغ بەگ و هاوڕێکانی هاتنە دەقەلایە و هێرشیان کردە سەر بورجی سوولق و تاقیان لێ برین. ئەوجار بە قەلا وەر بوون. هەر کەسی وەگیران کەوت کوشتیان، بورجەکانی قەلایان گرت. کوردەکان کە چاوەرپی ئەو رۆژە بوون دەستیان دا چەک و شیران و قەلایان گرتەو. نەقارە خانەیان گرت و نەقارە ی شادمانیان لیدا. هەتا قەلانشینەکان ئەغیار بوونەو. ئەوی نەدەبوو بە سەریان بێ هاتبوو. سەریان لێ شیوا. بەو شەو رەشە پەنا بۆ کوی بەرن؟! چ بکەن؟! قزلباش بە ئاغا ونۆکەرەو بە قەلا وەر بوون. خۆیان بەهولاولادا دەدا و زۆریان خۆیان لە دیوارەکانی قەلا هەلداشت. تا بەیانی کەس خەوی لێ نەکەوت. ئەوی کووژرا کووژرا ئەوانی دییان قۆلبەست کرد و دە زیندانییان کردن. قەلا کەوتە دەستی ئەلغ بەگ و هاوڕێکانی. خاتوون مەستی سەرکەوتن، بزە ی شادی کەوتە لێوان. ئاخری بە ئاوات گەیی. چلکن و بۆر بوو. دەبوو دەستیک بە خۆی دا بیئێ و هیندیک بە خۆی رابگا. سالیک دەبوو بەرگی قەرەواشانی لەبەر بوو، دژوین و چلکن. دەبوو ئەو بەرگە دانێ. چۆ سەر شۆرکە و پاک و خاوین خۆی شورد. دەستیکی بەرگی نوێ هینا و لەبەری کرد. زولفی سی بەنگی کرد. هیند لە میژ بوو و خاوین نەبوو. روخساری هەر شەبەقی لێ دەبوو. ئیستا خۆی وەکوو سەردەمی ئەمیرخان دەهاتە بەرچاو. چۆ بەر هەیانێ، تەماشای ئەو دەشت و کیوانە ی کرد. بزە ی هاتە لێوان. ئەلغ بەگ بە سپایی لێ نزیک بوو. پەریزاد بە دیتنی چاوی بریقە ی پیداهات، پڕ هومید و هیوا بریسکاوه. خۆشی لە روخساری دەباری. روومەتەکانی سوور ببوونەو. ئەلغ بەگ ئەوانە ی

دی له دلی خویدا گوتی: کاتی وهی هاتووہ پیی بلیم؟! بهلام چۆن، چۆنی پیی بلیم؟! وهپتہ پت کہوت، ہەرچی کردی نہیتوانی. قسہ کہی قووت داوہ. تہنیا توانی بلی:

- خاتوون ئیستا چۆنی!؟

- بہختہ وەر.

- پیاوم ناردۆتہ ولاتان، شنۆ و گاودۆل و ورمی، سہلماس و خوہ تا گہیشتنی وان دەبی قہلا بپاریژین.

- قہلامان گرتہوہ، ئەو جار دەبی رایگرین.

نوقمی خہیال ببوو، بہ بزہوہ دەپروانی. ئەلغ بہگ دەیزانی بیرلہ چی دەکاتہوہ. راگرتن و پاراستنی قہلا. تا ئەو کاتہی تہمر دەگاتی. ژین بہو ئومید و ئاواتانہوہ خوہشہ، رہنگ دەگری. ئەگینا ژین بی ہومیید و ہیوا چ تامیکی ہہیہ. غیرہتی و ہبەر خو نا. دەبووی بلی. یہکیک بہلایان دا تیپہری. ئەلغ بہگ قسہ کہی گپراوہ بہ نابہدل ہہنگاویکی ہہلینا و بہ شلی خوہ رہکیش کرد: رہنگہ ئیستا زووبی. پیاو ہہمیشہ دەتوانی پیشنیار بدا. ئەورؤنا رۆژیکی دی، درہنگ نابی.

خہبەر گہیبۆ قہبان خانی. ئەویش بہ پەلہ بہرہو دمدم گہراوہ. دەرکی داخراوی قہلاجہرگی تہزاند. قہلا بہ شوورہی بہرز و گرانہوہ لہبەر دمی چہقیبوو. ئیستا چار چ بوو؟! خپوہتی ہہلدا. پیاوی ناردہ ولاتان و داوی یارمہتی کرد. سہد و پەنجا کہس لہ کوردہ کان دەہاتنہ یارمہتی ئەلغ بہگ لہ ریی یہ تووشی سوارہی سولتان موقہدہم ہاتن و شہر قہوما. سوارہکانی سولتان زۆر بوون. کوردہ کان دەرہقہتیان نہہاتن بہ سانی شکان و رایان کرد. سولتان لہشکری کو کردہوہ و بہرہو دمدم کہوتہوہ ری و ہاتہ ہانای قہبان خان و خوہیان بو ہیرش ساز کرد.

حەوشەى قەلا لە ژێر نوورى مەشغەل و چۆلە چراکان رووناک دەچوو. مېشوو لە وپەپوولەکان لە ژێر نوور، دەھارووژان، خۆيان بەم لاولادا دەدا. پەپوولە يەك بالى گرت، خۆى بە دیواری دادا. ئەلغ بەگ چاوی دەگەل گێرا لە بن دیواری کەوت. بە پەلە بالى دە کوتا، نەیتوانى هەستیتەو: «پەپوولە بال رەنگینەکان، چەندە دەژین؟! كى دەزانى لە کە یوہ لی رەن؟! هەزاران سالە دەفەرن، لە سەر سوورە گول و مێرگۆلان بال لیدە دەن، دەنیشن، وە دە زانن ئە بە دین چونكى لە مێژە هەر لە ئەزە لەو، هەر کات يە کیک دەمرى، پېشتر بە عېشقەوہ گەرای ژینىكى نوێ دادەنى. ئینسان چى؟! دەبى و دەمرى، يە ک رۆژە يە، ئەوہ ئینسانە تەنیا رۆژیک دەژى نە ک پەپوولە. چ شتیک قوولتر لەو وینە يەى ژین، کە رادەبرى، بە پەلە دەکشى بى وەى هەستى بکەى. گەورە بوون، ئاشق بوون، ئەو جار پیری و مەرگ. ئەوانە تەنیا لە چاوتروو کانیک دا رادەبرن. تەنیا ئەو کاتە لە ژین رەنگى هە يە کە يە کى دى خۆش دەوى. ئەگینا ژین تەنیا کیشە يە کە، تا سەر کەوتن لەودا بۆوى چەندە گرینگ بى؟! چۆنى پى بلیم؟! بلیى ئەویش منى خۆش بوى؟! بە نابەدل هەنگاوى هەلینا. بە لای هۆدە کەى پەریزاد داتیپەرى. لە دەرکى تووشى هات. خاتوون بە دیتنى وى سەرى داخست و خۆى بە ژوورە کەى دا کرد: بۆ گەراوہ دوا؟! شەرمى دەکا، يا نایەویم؟! بۆچى بە دیتنى من سەردادەخا؟! نا بى گومان منى خۆش دەوى؟!»

ئیدی بە جارى حەجمینى لى هەلگیرابوو. قەدەر یک بوو. ژین بە سپایی هەلدە کشا، هیدی و هیمن، شەو و ورژى رانە دە بوارد، بە دیتنى دە بزکا. خاتوونیش هەستى بەو ئەوینە کرد بوو. بۆیە کە تووشى دەهات سەرى دادەخست. نە دەبوو بیللى کار بگاتە پىگوتن. دەبوو هەر لە سەرچاوە دا ئەو ئەوینە ویشک بى، دە گەروو دا بخنكى. ئەلغ بەگ نە دە حەجمى. دەبوو هەر

پیی بلی: «هەر چی دەبی با بی! دەبی خاترجەم بەم» بەرەو حەوشەى گەورە
هەلکشا. شەوانە تا درەنگ ژن و پیاو بو بیستنی گۆرانى و مەقامەکانى شەوانە
لیک کۆ دەبوونەو. ئەویش پیرە شمشالى دەگرته دەست، دەیژەنى. هەوا
ومەقامە کۆنەکانى بە کۆنە شمشاله کەى دەگوتەو. بە سیحری دەنگە
خۆشە کەى دلى دینانە جۆش. بنەمالە کەى دەنگ خۆشى بی وینەى تیدا
هەلکەوتبوو. خەلکى ناوچە لەو هەتا لەبیریان بوو، بنەمالەى حەمەدى شەنگ
ئاغا، خوشخوان بوون. شەوانەش ئەو گۆرانى و مەقامە کۆنانەى لە باب و باپیری
بیستبووى بەو پیرە شمشاله دەیگوتنەو. سەردەمى حوکماتى ئەمیرخان،
شەوانە لە قەلادا دەژیا. کە شەر گەورە بوو، بی ئاوى کەوتە نیو قەلا. رۆژیک
هاورپی شەرنە کەر و ژن و مندال و پەک کەوتە لە قەلا هاتەدەر. شمشاله
پیرەى دەست دایە، لە تاریکی شەو دا بە سپایى خوشى. وەکوو ریوى
دەبەندەنى هەلبوو، خۆى دەرباز کرد.

چەند وەختان ئەم دى و ئەو دى کرد و بە گوتنى گۆرانى بژیوى
دەست خست. کە خەبەرى گیرانى ئەو جارەى دمدى بیست، هاتەو و لە
دەرکى دا. قەلانشینەکان بەرووخۆشى بە پیرەو هاتن و بردیانە ژوور.
گەرچی شارەزای شەرى دمدم بوو. بەلام هەر لەبیری دانانى ئەو بەیتە نەبوو.
رۆژیک خۆش خوانیکی قەرەج لە دیووخانى سیلان ئەوبەیتەى بو کۆت.
شەوانە بە بیستنى واق ما! کى ئەو بەیتەى داناو!؟ شایەرى ئەو
بەیتە حەماسى یە، باسى ئازایەتى و جوامیری وا بە سۆز دانابوو، فرمیسکی
دینایە چاوان. ئەو کى بوو!؟ خۆزگە ناسیبای. ئیستا لە حەوشەى قەلایە
دەیگوت:

دمدم بەردى لە نەزارى لییان دا تۆپى هەوشارى
حەوت شەو و رۆژان ئاور بارى خەبەر چوو لە بو هەوشارى

* * *

دمدم بەردى لە بەردى لىيدەن بە تۆپى نەبەردى
تا رۆژى مەردى و نامەردى
ئەلغ بەگ سەرى وەدەستى کردبوو، کەوتبۆ خەيالات. دەگەل سەر و
ژىرى بەیتە کەدە گۆرا. خويىنى هەلدە چوو. غيرەتى دەبزووت، پەرەى
دەستاند. ئازايەتى و جوامىرى لەپيش چاوى گيانى گرت. کە هەواى بەیتە کە
گۆرا، ئەویشى بەرەو کۆپلەيە کى دى برد.

خاتوونىک دىتە مەيدانىلە دلى خانى دەدا تانى
لەت حەرام بى جىى کابانىئاو نيه پىى بکەين شىلانى

* * *

خاتوونىک دى و دەبەزى خانە رەبى مارت گەزى
لەم رەش بوون سەر و کەزى
جەماوەرە کە دەگەل حال و هەواى بەیتە کە دەگۆران. خەيالە
ناسکە کانى شايەر وشيەرە حەماسييه کە ئەوانى بەرەو ديمەنى ئازايەتى و
مروفايەتى، ديمەنى شەر و ئازايەتى، ديمەنى جوامىرى، تەنانەت خەيانەتى
حەمەبەگى کاسەلەيس و خوڤرۆش، نامووس و حەيا و ئازايەتى شيرە ژنانى
دمدم و تراژدى خوڤرۆش و مەرگى بەهەرەو هەزيان، دەبرد. شوانەش
بلویرە کەى دەست دايە و کەوتە ژەندى پاييزەيە کى خوش. ديمەنى زەرد و
سوور و رەنگاورەنگى دارستان و مىرگى رووتەل بۆنى ويشک و تالى گەلو
گيا. پاييزىکى درەنگ وەخت، دوور کەوتنەو هەيە کى بە زۆرى، جيابوونەو و
لەیک دابران. بى دەستەلاتى و مەرگى ئاوات، مەرگى ئەوين. وەخۆ کەوتنىکى
درەنگ، دلتهزىن و جەرگ بر، گرى دە هەناوان بەردەدا و تۆزى نەمانى بە
سەر ئەو ئەوينە دەکيشا. بارانى بەخورمژن و رىژنە، بەهاريکى سوور و شينى

دهخسته يادان كه تازه نه ده گه پراوه. زولم و زوربه تهواوى خوى ده نواند و شينكى گه رمله لان چ هيلانه و باوه شيكى بو دهرباز بوون ورزگارى نه ده دوزيه وه و هه وههوى سواران به ره و مهرگى ژين و نه وينى دهبرد. پاييزه و پاييز و هرزى ليك دابرا نه «تا ئيمهش وه درهنگى نه كه وتووين و ليك دانه پراوين ده بى پى بليم». چاوى له شوانه كرد. ديتى شه مشاله كهى وه لاناوه و قه نه يه كى تى كردووه. قه نهى به دمپوه نا و چند مژى توندى ليدا. ژن و پياو خهريكى وت و ويژ بوون. خاتوون له بهر په نجه رهى هوده كهى گوپى بو مه قامه كانى شوانه راگرتبوو. له ميژ بوو ديبووى، جاروباره سيله چاويكى ده دايه و پى دا ده روانى. رووى كرده شوانه و گوتى: - كاكه شوانه گورانىكى دلداريشمان بو بلى. شوانه گوتى: نهى به سه رچاوان به گم.

تپى هه لکرد:

خالان ئاخيز بوون، پيروزه گوم بوو گه وهه ره له شاران قيمه تيان كه م بوو خالانم ده بژارد سه دو بيست و نو هيچ خالم نه دى وينهى خالى تو هه ره وا چاوى له په نجه ره كه دا قه تيس مابوو. ئيدى به جار يك ئاگرى گرتبوو، پرزه ي لى برابوو. ده بوو هه ره هم شه وه پى بلى، هه رچى ده بى بابى. په ريزاديش له وه خه لكه داته نيا نه وى ده دى كه ده ستى وه بن چه نهى هه لدا بوو. چاوى له په نجه ره كهى وى برپبوو. ده يزانى يه كترىان خو ش ده وى. به لام نه يده ويست باوه ر بكا، نه يده هيشت خو شه ويستى وه بهر بى. له بهر په نجه ره كه لانه ده چوو، ده تگوت پيان به عه رزه وه سندنم كردووه. «به راستى چم ده وى؟ نه وينى نه لغ به گ و پى گه يشتنى يا ياد و بيره وريكانى خان؟! نا من ئيستا له يادم نه كردووه، من به خان وه فادارم. نه دى بو وام به سه ر هاتووه؟! نا.... ناتوانم. به لام ئاخىر خو دوستايه تى ده گه ل مردوو ناگيرى. هه ست نانپژرى. منيش به شه رم هاوبه شى ژينم ده وى. دليكم ده وى بو يه كى تر بكوتى. به شه ر

ھەر دەگەرپى و لەو گەراندابە دواى چىدا؟ كوپرە دىيەك نەك بۇ حەسانەو،
 بەلكوو بۇ حەول و تىكۆشان و گەيشتن بە بەختەوهرى. بەلام خۇ بىابان چمان
 ناداتى تراويلكە نەبى. تراويلكە يەكمان پيشان دەدا وئىمە دەچىن بە دواى دا،
 دوور و دوورتر. بى ھىچ ئاكام و ئەنجامىك. تەنيا تراويلكە و تراويلكە. بۇ زۆر
 كەسان ئەو بەھەشتە و بۇ زۆرانىش حەسانەو يەكى ئەبەدى، بۆھىندىكىش
 مەرگى ھەر جۆرە ژيانىك. بەلام ژيان دەم و ساتى واى تىدا پراو پراو
 لەخۆشەويستى كە ھەر ئەو ئاوايانەى بەختەوهرىن. لەو دەشتە كاكى بە
 كاكى يە كە قەت چمان لى دەست ناكەوى. گرینگ پىوانە، نەك
 وەگىر كەوتن. پىرە زەوى سەدان سالە دەگەلھەر زستان و بەھار خولان
 ئەدەى، دەگەل شەنى نەورۆز دەژىيەو. وەرزی سوور و زەردو سپى، ماندوو
 نابى. سەدان، ھەزاران لاو چاك و گەرە پىاوى وەكوو ئەمىرخانت
 گرتۆتەباوھش كە چى تىر نابى، چاوت پراو نابى. پىم بلى كەى نۆرەمە؟! ئەو
 گول ئەستىرانەى بەئاسماندا تىژ تىدەپەرن و رادەخوشن. خۆزگە منىش
 يەكى لە وانەبام. خان دەمرى، عەلى، دەكووژرى، من دەمىنم! بۇ ژيان
 بەختەوهرى بەشى من پى ماوہ؟! خان دەيوست من بژىم، لەبەر و بووى ژىن
 بخۆم، تامى بەختەوهرى بچىژم. بەلام.... سەرى ھەلىنانۆرە دارانى سەر
 بورجى قەلايە ھاتبوونە سەر ديوار و شوورەى بورجان. شووانە دەنگى ھەلىنا،
 گورانىيە كەى بىدەنگى شەوى شكاند. ئاھەنگىكى كۆن، ھۆرەى دەشت و
 دەران بوو. كى دەيزانى ئەو شىعر و ئاھەنگانە كى داياناون، لە كەيەو ھاتوونە
 دى، چەندىان گۆران بە سەردا ھاتووہ؟! گۆرانىيە كە ھىند لە دلەو ھەلقولى
 تەواوى كىو و دەشتى داپۆشى. ئاسمانى شىن و ساو پراو لە ئەستىرە دەنگى
 داوہ. جەماوەرە كە نوقمى خەيالبوون. ئاوازە كە ھەراو بوو، پەرەى سەند،
 دلەكان ھاتنە جۆش. دەگەل سەر و ژىرى ئاھەنگە كە شەپۆلىان دا. ئەو

دەنگەى با دەگەل خۆى دىنى، لە كىو و بەندەنان دەزىنگىتەو. ئەو گۆرانى
 و ئاھەنگانەى دەگەل تەپ و تۆزى رى و بانان تىكەلاو، دەگەلشىناى چۆم و
 دەشت. ھاورپى خورە خورى رووبارە. دەگەل بلویر و شمشالى
 شوانان ھاودەمە. چىھا گۆرانى و مووسىقا خولقاون، لە ناوچوون، گۆراون. بەلام
 نىزىكتىن و راستەوخۆتىن مووسىقان كە دەگەل ژيانى بەشەر تىكەلاون.
 ھەر لە ھەوەلى ژيان وسەرەتای دنيا فرچكى پى گرتوون. مووسىقاي ژيان،
 شادى و مەرگ. مووسىقا بو ھىورى شەپۆلى وىلى زىبار و گۆل و چۆمان،
 مووسىقاي ھاورپى كەلەك و گەمىيان، مووچە ومەزرا و گەمىوانان.
 مووسىقاي ياد و بىرە كۆنەكان، مووسىقاي دەشت و كىو. ئەوى گيانى تىنووى
 ئىنسان ھەمىشە داخوازىتەى. دەگەل سەر و ژىرى ئاھەنگ و شىعر دەچىتە
 پىش، دەگرى و پىدەكەنى، ھەلدەپەرى و دەكەوئتە سەما. مووسىقا ئەو
 ھاوزادەى ئىنسان، ھەست دەبزوئىنى و رووح بەرەو فرىن و بال گرتن دەبا.
 جەماوەرە كە لە سەر بالى خەيالفرىن و باليان گرت، گەرآنەو سەر زەوى.
 شوانە بىدەنگ بوو، سىحرە كە شكا. خەلكى وەجم و جۆل كەوتن. شەو
 درەنگ ببوو، بەرەو خەو كەوتنە رى. ئەو گۆرانى يە دلدارىيە ئەلغ بەگى بردە
 دنيايە كى دى، دوورتر لە ژىنى شەر و ھەللا و بوئى خوئىن، مەستى كرد.
 لەژىر سىحرى دەنگە كە بەرەو دىوى خاتوون كشا. ئەو ئەو نەبوو كە
 دەروئىشت، سىحرى گۆرانىيە كە بوو. لە دەركى ھۆدە كە ئەغيار بوو. دوودل
 بوو، غىرەتى نەبوو لە دەركى بدا. ماوہىەك ھەروا ماوہ. دلى وەخت بوو لە
 قەفەزى سىنەى بىتە دەرى. دەستى بو دەركە برد، ھىزى وەبەر خۇنا، لە
 دەركەى دا. خاتوون چاوەرپى كەس نەبوو، پىسى سەير بوو: كىيە
 بەودرەنگىيە؟! دەركەى كەدەو بە دىتنى ئەلغ بەگ بزرگا، سوور ھەلگەرا.
 ئەلغ بەگ دەستى بەلاشپانەى گرت:

- ببوره، بی وهخته....

قسه که ی بری وهپتهپت کهوت. چاوی پر له خوښهویستی و نهوین بوو.
چاوی له چاوی بری:

- خاتوون نازیم، به خودای بی تو ههناسه نادم. وهخته له سوئیانت
شیت بم، چهواشه بم. روژ و شهوم لی تیک چوو. تو خوداکه ی تا کهنگی
دهنگ نه کهم، تو بلی من چ بکه م!؟

په ریزاد چاوی له عهرزوه بری: «نا نابی بزانی، نابی.» «نهو سهری
دایخستبوو ههلی نه هینا: «نا نابی دلخوښی کهم. ده بی له خو می بتورینم،
بیره نجینم. من تا ههم میردی ناکه مه وه. ده بی به توندی جوابی کهم، نابی
بزانی خوشم دهوی. کی دهزانی نهویش چی به سهر دی!؟ من قهره به ختم،
هر چی منی خوش بوی شتیکی به سهر دی. نهوه نه ریتته. ده بی له خو می
ناهومید کهم، بیتورینم. گوتی:

- نهوه دهلی چی، تو برای منی. من تو به کهسیکی خوم دهزانی، نهو
قسانه چیه!؟

- بهلام تو خوشکی من نی. سهرت ههلینه و نهو قسانه بکه.

سهری ههلینا. دهتگوت کیوی سههوله. وه کوو تهواوی سههوله کانی
سوله خانهی له نیگای دا کو کرابیتته وه. گوتی:

- تو برای منی، من قهت دل له تو پیس ناکه م. من تا ههم میردی
ناکه مه وه.

نهلغ بهگ ئیدی گوپی له قسه کانی نه بوو، دوور کهوته وه. سهری ده به ره
خو نا بوو. دهنگی لاقی له دووره وه بی واز دههاته گوپی. ده رکه ی پیوه دا
قه ده ریک ههروا ماوه. گریان نهوکی گرتبوو. وهخت بوو بخنکی. تا مردنی
هر ده بوو به خان وه فادار بی. چراکه ی کووژانده وه، چو سهر په نجه رهو

روانی. ئاسمان رهش و بی بن، ئەستیره کان کز و مات و بی گرشه بوون.
خه یالی تیکه ل خه م و په ژاره ی ئەوی به ره و ژینیکی سارد و بی گرشه و سو
ده برد.....

ماوه یه کی ئەلغ به گ خۆی له دیتنی په ریزاد پاراست. نه ده بوو بیبینی،
ده بوو له یادی بکا. ئەو تا مردن به خان وه فادار بوو. ئەوه به شی ته وای ژنانی
میرد مردووی ئەوسه رده مه یه. ده بی ئاوات و ئاره زۆکانیان بنیژن، ئەویش
ده بوو له یاد بکا: ئەوین، به خته وه ری، ئەوانه هه موو ئەفسانه ن. ئیستا کاری
نه کراوی زۆرمان هه یه، ئەرکی ئەورۆمان زۆر قورستر له جارانه. ژیان ماوه یه ک
له بیدهنگی دا رابرد. به یانیک که له خه وه هستان ده ور و پشتی دمدم گیرا
بوو، ده رزیت هه لایشتبا وه عه رزی نه ده که وت. هه زاران چه کدار و تفه نگی
قزلباش به چه ک و چۆله وه، شه وه کی له ده وری قه لا بارگه و بنه یان خستبوو.
هه تا چا وه ته ره ی ده کرد، جه ماوه ر. ده تگوت می شه و شلغهی داوه.
ئەلغ به گ به په له خۆی گه یانده بورجی قه لا و روانی: ده ره قه تی ئەو عه زیایه
دیین؟ ئەو له شکره چۆن گه یوه ته ئیره؟! ئیمه ده قه لا خزیوین و ئاگمان له
هیچ نیه. ده بی خیرا هیرش بکه ینه سه ر قه بان خان، به لام ئیمه راده مان
که مه. بلیی کهس بیته یارمه تیمان؟ کهس دیته هانامان؟! به لام ده بی
راوه ستین و قه لا بپاریژین. خیرا چۆ لای هاوړپیکانی. ده بوو وه خۆکه ون.
شه وان هه ر شه کانیا ن بو سه نگره ره کان زیاتر کرد. په لاماریان ده کرده
سه نگران و ده گه رانه وه قه لایه. چیه یان قزلباش و قۆرچی کوشت مه گه ر خوا
بزانی. هه رچی بارووتی هه یان بوو ده کاریان کرد. بارووت له که میی دا.
که وتنه ته نگانه. وه ستایان نه بوو بارووت دروست کا. له ده ره وهش را کهس
نه هاته هانایان. خه بهر گه یبووه قه لایه ئەو سوارانه ی ده هاتنه هانایان له رییه
تووشی سولتان موقه ده م هاتوون و شکاون. بهو خه به رهش زۆرتیک چوون.

ئەگەر قەلا بە جى بىلن دەبنە پەند، ھەتا ھەتايە عالم سەرکۆنەيان دەکا.
ئەگەر بىمىننەوہ بى چەک و چۆل و ئازووخە چەندە دەوام دىنن؟! قۇرخانە
كەوتبۆوہ نەبوونى. گوللە و بارووت لە كەمىي دابوو. بە جىرە بارووتيان بە سەر
پياوہ کان دادەبەشى. چار چبوو؟! دەبوو تا ئاخىر كەس بە شەر بىن. شەويك
لە قۇرخانەي، ئەلغ بەگ بارووتى بە سەرتفەنگچيان دادەبەشى. ئاگرى كزى
چۆلە چراكە، ئەو ديوہ تاريك و تنووكەي رووناك نەدە کرد. ئەلغ بەگ گوتى:
- ئەو چرايە نيزىك كەنەوہ.

يەكيك لە پياوہ کان چۆلە چراكەي نيزىك خستەوہ. ئەلغ بەگ بە پىوانە
بارووتى لە ھەگبە كە دىنايە دەر و دەيدا بە تەفەنگچىكان. چۆلە چراكە باش
نەدەسووتا، دوو كەلى دە کرد. لە نەكاو پريشكيك كەوتە ھەگبە كە، گرپى لى
بلىند بوو. دەگەل پريشك، ھاوار لە ئەلغ بەگ ھەستا و ديوہ كەي لەرزاندەوہ.
ھەرا و ھوريا كەوتە قەلا. ھەر يەكە بە لايە كداهەلات. پياوہ کان خەجلان،
دەستيان تىك ھالا. چەرە دوو كەل و تەپ و تۆز ديوہ كەي پەر کرد. دوو كەس
ئازايانە خۆيان بە ژوور دا کرد. پىلى ئەلغ بەگيان گرت و لە قۇرخانەيان دوور
خستەوہ. ئەوانى دى ھاتنە خۆ خەرىكى كووزاندنەوہي ئاگرە كە بوون.
ئەلغ بەگ دەينالاند. سەروچاوى رەش وشين، خوين و بەزى تىكەل ببوو.
چەرمى بە سەر چاويداشۆر ببۆوہ. چاويكى بە جاريك شەر و شىپرزە ببوو. لىي
دەترساي. خىرا كە كىميان لە سەرحازر کرد. بە دىتنى زانى چى لە دەست
نايە. لايە كى چاوى پە كى كەوتبوو. كوا تازە ئەو دەبۆوہ چاو. چەرمە كەي
ھەلپاچى ئەو جار خاوينى كردهوہ و ھىندىكى ھەتوان بۆ گرتەوہو لە سەرى
دانا. خاتوون كە ئەوہي بىست وەكوو شىتاني لى ھات بە سەرى خۆي دادا:
- ھەك سەلام لى رابوو.

به گريان و رۆرۆ خۆي گه يانده بن سهري. فرميسكى سى ريز و چوار ريز هاتنه خواري، هه رچي كردي و كراندي خۆي پى رانه گيرا، وهخت بوو بخنكي. سهري به هه نيسكانه وه ده چوو: خودايه، ئه وه چ بوو؟ ئه وه به دبەختى چ بوو شانى گرتين. مه گه هه ربۆ خۆي بزاني ئه وهش قهزا و قهدهري خۆيه تي. ده بى رازى بين به رهزاي وي. ده رده كان هيند زۆرن نايه نه ئه ژمار، چيها چه رمه سهري و چاره ره شي ده بينين بى ده واو ده رمان. ئه دي بۆ ده لين هه ر ده رده ي ده رمانى كي هه يه. ئه دي كوا تازه چاوى ئه لغ به گ چاده بيته وه؟! ناي پيره زه وي خۆزگه به تۆپى كي گران له رووپه رى ميژوو پاده بوويه وه. ده تگوت تازه مه يتي خۆشه ويستى كي بۆ هاتۆته وه. هيند گريا خوينى له چاوان هات. ئه لغ به گ له سه ر ره قى پشتى لىي كه وتبوو، ئاگاي له خۆي نه بوو، بى هۆش و ئيختيار. به سه ر ساميه وه چاوى ليه ده كرد. ئيستا چۆن ده بى و چمان به سه ر دي. دوژمن نابى بزاني ئه گينا هه ر ئه م شه وه قه لا ده گيريه وه. تازه كوا يه كي ك وه كوو وي ده توانى قه لادارى بكاي؟! له پر يه كي ك له پياوه كان هاته ژوور و گوتى:

- خاتوون وه ره ده ر كاربان پيته.

خاتوون هه ستا سه رپى و بى واز، ماندوو، دل به خه م چۆوه ده ر. پياوه كان له ده ريه ته گبير و رايبان ده كرد. چه ند كه س پي كه وه راوه ستابوون يه كيان گوتى:

- ته واوى بارووتى قۆرخانه ئاگرى گرت. مال نه بوو ميوان رووى تيكرد له وه ندى دي بوو.

ئه وي دي گوتى:

- داخوا ئاگره كه يان بۆ كووزاوه ته ه؟!!

گوتى: به لى كووزانديانه وه.

خاتوون لییان نیزیک بووه. فەرهادبەگ بە ماتى راوەستا بوو. فەرهادبەگ یەکیک لە خزمەکانى ئەلغ بەگ بوو، دۆستى نیزىكى ئەلغ بەگیش بوو. ئەو کاتەى لە ئەشکەوتى ئەنھەر دەگەلى بوو، لە ھەمووان پترى پەرۆش بوو. بە دیتنى خاتوون پیاوھەکان لییان برپۆھ. پەریزاد گوتى:

- کارتەن بە من بوو؟! -

فەرھاد بەگ بە خەمباریەوھ گوتى:

- خاتوون دەبى قەلا بەجى بیلین. ئەو پۆ و سبەینى قەلا دەگیرى. بارووت و ئازوو خەمان نەماوھ. قەلا یەکی رە و رووت. چۆن دەروەستى ئەو ھەموو شەرکەرە دین. ھەرچى ھولى داومانە لە خۆراىى بووھ. کەسیش نایەتە ھانامان، دەبى پاشەکشى بکەین و تا درەنگ نەبووھ برۆین.

خاتوون گوتى:

- یانى راکەین؟! -

- مانەوھ یانى خۆ بە کوشت دان. پیاوى شەرمان کەمە. ئازوو قەمان لى

براوھ. ئەدى چ دەکرى؟! -

خاتوون بە خەم و ھەسرەتەوھ چاوى ھەلبەرى، جوابى نەداوھ. بەرەو ھەسارى قەلا یە کەوتە رى. دەبوو خۆى بۆ جى ھیشتنى دووبارەى قەلا تەیار کا.

خەمى ئەلغ بەگ لە لایەک و بى دەرەتانى و نەبوونى بارووت و ھیرشە سەختەکانى قەبان خان تەنگى پى ھەلچنى بوون. بۆ دەرەقەتى ئەو لافاوھ دەھاتن؟ بەو چەند کەسە چ دەکرا؟ لە ھاتنى یارمەتى ناھومید بوون. لەشکرە کە مۆنجى دەدا. وە کوو ماریکی رەش دەخوشى و دەھاتە پيش. چار چ بوو؟! خۆ مریشکە کوپریکیش نەھاتە ھانایان. دەبوو قەلابە دەستەوھ بەدن. چوار پینج شەو بوو ئەلغ بەگ وای بەسەرھاتبووھ. شەویکی

رهش هرچی توانیان له ولاخانیاں نا و تهرمی برینداری ئه لغ به گیان هاویشته
سه ر پشتی ئه سپی و له دهر فه تیگ دا دهر وازه یان کرده وه و هه لاتن . خاتوون
نابه دل ره گه لیان کهوت . به چاوی پر ئه سرینه وه چند سوو که ئاوری داوه .
دمدمی دوور و دوورتر دهاته بهرچاوه ، هه تا به جاری لئی ون بوو . به دلی به
خه م رووی کرده ئه نه هر له میژ بوو تهرمی نه دیبوو . وهخت بوو له سوئیانی
شیت بی .

رۆژ دههات ئاوا بى، ئىواره بوو. ئىوارىكى درهنگ. زهوى له ژير سمى
 ئەسپه كان كهوتبو ناله نال. سواره دههاتن، يهك به دواى يه كدا. سواره له
 ئاوايى نيزىك ده بوونه وه. تهقهى سمى ئەسپه كان و پشووى كه حيله
 ره سەنه كان تىكه لاو بوو. له م سەر ئەو سەرى كوردستانه وه ميان دههات.
 ئەوانه پياوى شايى بوون. له شنۆ و سهلماس و گاودۆله وه دههاتن تا له
 شايلۆغانه به شدار بن. هەرچى بانگيان كردبوو، به بارگه و بنه و
 خيوه ته وههاتبوو. تا به شىك له و داوه ته بگيرى. سواره خيوه تيان خست.
 بارگه و بنه يان دابه زاند. پاشاخان به خوئى و خزم و كهسه كانيه وه به ره و پيريان
 هات. داوه ت گيرابوو، سهروبني ديار نه بوو. خيوه ت پراوپر بوون له
 هه شيمهت. كه رۆژ بووه، گووه ند و رهش به له ك بوو، هه تا به تليك له شه
 ده چوو. دوور و نيزىكى خيوه تان بوون و به رامه ي شيوى كه پۆ و لووتى پر كرد.
 به لاي پۆله چناره كه دا هه لكشا. خشپه ي گه لا چناره كان و هاژه ي چه م،
 گيانى ماندووى هه سانه وه. سوارى هينديكى ماندوو كردبوو. له خيوه ته كان
 رابو نيو ديمه ودايه ك نه بوو. له گوپرايى به رمالان خيوه تيان هه لدابوو. به لاي
 دارستانه كه دا رۆيى. ولاتىكى تاريك و بيدهنگ، جى جى به نوورى
 مانگه شه وه كه رووناك ده چوو. نسي ليك ده كرانه وه. تاق و لو چراى نيو مالان
 ترووسكه ي دههات. به كو لانيك دا داگه را. چه ندئا فرهت بو لاي دههاتن. به
 تريقه تريق و پيكه نين خوئى له تاريكايى دا هه شاردا. ئەويان نه ديتبوو. له ژير
 تريفه ي مانگ يه كيان هه ستي بو لاي خوئى راكيشا. دلى وه كوته كوت كهوت:

ئەو كىيە؟! كىژە كە بە كنى دا تىپەرى. راوہستا ھەتا ھىندىك دور
 كەوتنەوہ. ئەوجار بە دوايان دا رۆيى، بەرەو مالە ئاغاي رۆيىن، تا دە دەركىي
 كردنەوہ لەوئى ماوہ. ئەوجار كە تارمايىەكان ون بوون رۆيى. ھەستى بە
 خەفەت دەكرد. تەنيايش چى لى نەكرد. گەراوہ لاي خىوہتەكان. لە نيو
 خىوہتان بازاري نەردىن و جورابىن گەرم بوو. لەو داوہتەدوست و دوژمن
 پىك شاد و شوكر ببوون. لە گورايى بەرمالان داوہت دەگەرا. كىژ و كوربە
 بەرگى رازاوہ، گەرى رەشبەلەكيان دەنەخشاند. شەو داوہت گىرابوو. لە
 پىش خىوہتەكەي دانىشت قەدەر زەمانىك لە دنياي شەوي روانى. جوانى
 شەو ھەمىشەھەستى بو لاي خوى رادەكىشا. ھەتا خەو لابەلای كرد ھەر
 لەوئى دانىشت ئەو جار بەرەو حەجمىن و ھىمنى بوو. كزەي با، سەرماي
 بەرەبەيانى پايىز، تەزووى دەخستە لەش. بن ئاور و قەراغ ئاگردان خوش ببوو.
 زەردە تازە لە سەرانى دابوو. ميوان لە خەو ھەستا بوون. خەلكى ئاوايى بەرەو
 كار و تىكۆشان و ميوان بەرەو بەرچايى خواردن و بەشدارى كردن لە شايى و
 ديلا بون. بو لاي كانى مالان تىپھەل بوو. خەلك لە ھات و چوى دەست
 پىبوونى رۆژىكى نوى دا بوون. ھەريەكە كاريكى لەستو بوو. لە لايەك
 گىسك و بزى دەكووژرانەوہ، لەو لاوہ خەريكى خاوين كردنەوہي ولات بوون،
 ھىندىك خەريكى ئاوپرژىن كردنى جى داوہت بوون. ھەتا لاي چىشتانى
 ھەربە نيو دى دا خولاوہ و دەگەلئەم و ئەو دوا ئەوجار كە تەقەي دەھۆل و
 زورناكە ھاتە گوپى بەرەو داوہتەكە چوو. تاويك بوو لە قەراغ داوہتى راوہستا
 بوو، وازى لە ھەلپەرىن نەبوو. پۆلىك ژن و كىژ بەرەو داوہت دەھاتن.
 خورپەي كەوتى، دلى وەكوتە كوت كەوت. ھەو بوو، ھەر ئەوي شەوي
 دىبووى. سەرنجى راكىشا، بەرگىكى پەمەيى لەبەر بوو، فيستانىكى ئال
 دورەنگى جياواز، ھەورى سەرى بە گولىنگى رەش و دراوى زىر رازاند بووہ.

که مەرەپە کی زیڤ نیو قەدەتەنگە کە ی توند گرتبوو. گەردنییە کی زیڤی سوور
 تا سەر سینگی پۆشیبوو. پەرەنگە کانی سەری لە زیڤ تیشکی هەتاو
 دەبریسکانهو. بۆ خۆشی لە ریزی کیژ و ژنەکان وەکوو ئەوپەرەنگانە
 ترووسکە ی دەهات، لە نیویان دەدرۆشی: بلیی لە نیزیکەو هەش وا جوان بی؟
 بۆلای چوو، لیی خورد بۆو. چاوە کانی دەتگوت گۆمی مەندی ئیوارانن لە زیڤ
 سیبەری پۆلە بیان، شین و گەش. کەپۆی کورت و چەنە ی خر بوو. برژانگی
 درێژ و پەر، روومەتە کانی مەیلەو ئال. گەنم رەنگ و بەژن زراو بوو. یەک بە
 یەکی گوتەنی دەتگوت: بەندە ی بی عەیبە. نەیتوانی چاوی لی بتروو کینی.
 لەبەرگ و لیباس و هەلس و کەوتی رادیار بوو کچە بەگ و ئاگیە. دەبوو
 کچی خانەخوی و میواندارە کە بی، بۆیە هاتۆتە داوہتی. کیژە کە هەستی بەو
 نیگیانە کرد. سەری هەلینا. بۆ ماوە یەکی کورت نیگیان تیک ئالقا، گیانی
 یەکتریان دیت، رووت، هەروا مانەو. ئەو کە کیژە کە بوو. نەیتوانی چی دی
 چاوی لیکا و سەری داخست. خۆ ئەویش لاویکی ناشیرین نەبوو، خاواو،
 شوخ و شەنگ. بۆخۆشی دەیزانی دەتوانی زۆر دلان وەختۆکە خا. چ بوو
 شەرمی کرد؟! بە دەوری داوہتە کەدا سوورا و گەراوہ جیی خۆی. بەژن بلیند
 و کەلەگەت بوو، پشتینی گری چن بەستبوو. پەستە یەکی رەنگ نەباتی لەبەر
 بوو. سۆرانی سپی هەلکردبوون شەدە یەکی رەشی لەسەر بوو. لفکی
 بەردابۆو. سەر و سکە ی پیاوانە هەلکەوتبوو. سمیلکی رەش و قەترانی پشت
 لیوہ باریکە کانی نەخشاندبوو. چاوی هیندیک درێژو کە هەلکەوتبوو. شیوہ
 وئاکاری لە گەورە پیاوان دەچوو. سەرچۆپی داوہتی دەگیرا، دەسرە بە
 دەستەوہ لاقە کانی ریک و پیک دەکرد. کیژ و ژن زۆر کەم دەرەقەتی
 پیاوہکان دەهاتن و دەیانوانی پی بە پیوان ئەو داوہتە بگین. یەکی زۆر
 لی هاتوو و زانستی دەویست داوہتی وای پی بکری. بەرەو داوہتە کە چوو.

کچه سیڙه ی لی گرتبوو. به فیزه وه هلدپه پری، ماندووی نه دهناسی. به
 تایهت که نهو کچه جوانه چاوی لیده کرد. نهو جار ههوا ی داوهت
 گورا، داوهت بوو به شیخانی و پیاوه کان هیندیک هاتنه دهر. نهویش وپرای
 وان له داوهت هاته دهر. لای نیوه پویه داوهت بهربوو. جهماوهر به رهو نان
 خواردن و حسانه وه بوون. ئیوارئاسمان گرژ و مؤن بوو. ههوره ره شه کان
 پیشی ههتاویان گرتبوو. دهوری ههوره کان ده تکوت به زیوی سپی تهراوه.
 دووسی باوهش تیشک له نیو ههوره بوو و چلکنه کان هاتبوونه دهر. سووچیکی
 ئاسمانی یان روون کردبوو. ئاسمان چلکن و بوو بوو. ههوا یه کی ناخوش،
 ده تگوت وازی له بارینه. به لام ته نیا چند پریشکی دا، به حال عهرزی ته پر کرد
 ونه کرد. بوئی بارانه ولاتی داگرت. زهوی ههستی بهو ته پری و برپیه نه کرد.
 داوهت بهربوو. ههوا ناخوش و سارد بوو. خه لک به رهو ئاگر و کوچک ئاوران
 بوون. شهوی دیسان داوهت ساز بوو. له ژیر نووری مه شغل و ئاگردانان
 داوهت ده گهرا. ههتا به تللیک له شهو چوو، کاتی خه و هات. نهو حهوت رژه بوو
 تهواوی خه لک کاتی ههله پهرین و داوهت بوو. هه رچی ژن و پیاو و هه رزه کار
 بوو خه ریکی ههله پهرین و داوهت بوون. پیاوه پیر و به سال اچووه کان خه ریکی
 نه ردین و جورابین و راویژ و وت و ویژ بوون. لای قاوه لتوونید داوهت گیرابوو.
 داوهت ته که به کرخان بوو. یه ک دوو ژنی لی زان و به گورد هاورپی
 پیاوه کان هه لده ستان و داده نیشته وه. هینده له زهر هه لده پهرین ده تگوت
 گورمی له مه شکه ی دهن. نهو له لای سه رچوپی هه لده پهری. ههستی کرد
 یه کیک دهستی لیک ده کاته وه سه ری هه لینا. کیژه چاو کاله که بوو. پیی
 سه یر نه بوو بیته دهستی. ته نیا له شی گهرم داها ت و روومه تی سوور هه لگهرا.
 ههستی به گهرمای روومه تی کرد، دهستی گرت. دهستی کی نه رم و بچکوله،
 ده تگوت یه سکی تیدا نیه. ههستی به به خته وه ری کرد و خوشییه ک

زایه گیانی. تهماشای کرد، کیژه کەش سوور هەلگه پراوه. دهتگوت پهنجەه ی به خوینیان بهروومه تیوه ناوه، چاوی بریبوه عەرزى. تازە گه پیک هەلپه ریبوون شایه ر پیی هەلاکوت. چەند دراوی له بهرە کى کهواکەه ی دەرینا و بو ی هاویشت. کیژه که زانی ئەوه کییه ده گەلی هەلده پەری به لام تەمر نه یدە زانی. دهبوو لیی بپرسی، ویستی دەستی بکوشی، به لام جوابی چ بوو؟! بلیی له دەستی نه چیتە دەری؟! له سەر خواى، دەستی به سپایی توند کرد. کچه دتگوت هەستی نه کرد. وهه ای ئەو دەستانه پی ئەسپارد بوو دتگوت بوئه به ده. چاوی له چاوه کانی بریبوو ویستی شتیکی لی وه خوینی. به لام چاوی چی ناخۆشی تیدا نه بوو. بویه وه زمان هات:

- جوانی کچی کیی، نیوت چیه؟

گوتی: کچی پاشا خانم، نیوم ئەسمه ره.

گوتی: - کچی وا هەر له خودای به زیاد بی.

ئەسمه ر بزەیه کی هاتی به شه رمه وه سه ری داخست. گه پیکى دی

هەلپه رین ویستی بچیتە دەری، تەمر دەستی بهر نه دا:

- جارێ زوو یه، بو ده روی؟!!

ئەسمه ر چاوی به چاوی کهوت شل بووه. دەستیان تیک ئالقا، گری درا.

ئەو جار شتیک به هیژتر له گه ری داوه ت لیکی گری دەدان. ماندوو

نه ده بوون، سه رخۆش هەلده پەرین. ئەوین هیلانه ی له دلی دا کرد بوون.

داوه ت له کورتیی دا. ته پله که بیده نگ بوو. شایه ر لیی بریوه، داوه ت به ربوو.

نابه دل لیک هەلپه ران. گه رچی کچی خان و به گان بهندی تالار و باله خانه ن.

به لام کاتی داوه ت و هەلپه ر کیی برا و کهسیان و پرای ژن و کیژی گوندى و

ئاسایی هەلده پەرین، و میوانداری ده کەن. ئەسمه ریش له داوه تی تاقه

برا که ی ئیزنی بوو، و پرای ژنانی دی هەلپه ری. ئەسمه ر به ره و ئەنده روون

کهوتہ ری تہ مریش مات و حہیران بہ تہنی ماوہ. نیو سہعات پتر لہ
 خیوہ تہ کہی دا راکشا. نہدہ حہ جمی، تہم دیو تہو دیوی دہ کرد. بہ لام بیریک
 نزاری دہدا. دہبوو قسہیہ کی لی بزانی. دووسبہی بووک دہہات. نیواری
 خہلک بلاوہی دہ کرد. بہ لام کی لی راسپی ری و چونی پی بلی؟! بہرہو نیو
 دی کہوتہ ری. لہ دہرکی مالیک ژنیکی گہراوہ، جہرہی لہ سہرشانی، لہ
 کانی دہہاتہوہ. تہمر داوای ناوی کرد. ژنہ چو ژوور کاسہیہ کی گلی پر کرد لہ
 ناو بوہی ہینا. ناوہ کہی و ہرگرت و خوہی بہ خواردنہوہی مہحتہل کرد:

- پووری ناویکی فیئک و خوہشہ تہوہ ئی کام کانی یہ؟!
- کورم چت دہوی؟! راستیم پی بلی.
- جا چووزانی شتیکم لیت دہوی؟
- رؤلہ خو تہو سہرہم لہ ناشی سپی نہ کردوہ. لہ خو گنخاندنت
 رادیارہ، ناو خواردنہوہ بیانوویہ.
- راستیت دہوی، چہند پرسیارم لیت ہہیہ. تہ گہر جوابم دہیہوہ.
- جا تہ گہر بزائم و لہ دہستم بی بو جوابت نادہمہوہ؟
- پووری و ہک بزانی تہسمہری پاشاخان چون کیژیکہ؟ کہسی خوہش
 ناوی؟ میردی دہ کا؟!
- راوہستہ یہ ک یہ ک، جوابت دہدہمہوہ. تہسمہر کیژیکہ زور باشہ،
 زوریش بہ حہیا و نامووسہ. گہرچی داواکاری زورہ. پاشاخان دلی نایہ بیداتہ
 کہس، و ہکوو من بزائم دلی بہ کہسہوہ نیہ. رؤلہ تو کی ژن خوازی؟!
- پووری گیان بزانیہ قسہیہ کم بو لی نازانی.
- دہستی دہبہر پشتیندی ناو کیسہ دراوہ کہی دہرینا. ژنہ کہ چاوی لہ
 کیسہ دراوہ کہہوت. دلی خوہش بوو. بزہیہ کی ہاتی. تہمر مستی پر کرد لہ
 دراو و دہکوہی ژنہی کرد. ژنہ خیرا ہہلیگرت و لہ باخہلی نا. گوتی:

- كورپه لاي كەس باس نەكەي. بيت و خان بزاني كەلاكم داويته پيش
سەيان. كام دەپيستي سەري داخني.

- نا دلنيا بە كەس لييم نابيسي. زوو بوم پي بلي. دووسبەي بووك دي و
بلاوہي دەكەين. با من شتيكي لي بزانيم بە بوون و نەبوون.

- نيو نيشانەي خوتەم بەدەيە و سبەيني بو جوابەكەي وەرەو.

تەمر نيو و نيشاني خوئي دايە و بەرەو خيوەتەكان بوو، شەوي، شەو
داوت گيرابوو. دەهول و زوورنا بو ساتيک بيدهنگ نەدەبوو. لە ژير نووري
سوور و زەردي ئاگردانەكان مات و كز دەپرواني: نەكا دايكم بەو كارە رازي
نەبي؟! بەلام نا ئەو ئاواتي بەختەوەري منە. جا بووك لەوہي باشتەر ھەيە.
خوزگە ليڤرە با و ھەلبژاردەكەمي دييا. بەلام بليي پاشاخان بەو كارە رازي
بي؟! ھەتا لاي بەياني لەبەر فكر و خەيال خەوي لە چاوان نەكەوت. ھەر بە
نيوخيوتەكان داخولاوہ ھەتا وردە وردە ولات رووناك بوو. بەرەو
خيوەتەكەي خوئي كەوتەري و دريژ بوو. ماندوو بوو، خەوي لي كەوت. لاي
چيشتاني وەخەبەر ھات. بەرەو مالان كەوتە ري. بيري تەنيا لە لاي دوو
چاوي كال و نەخشين بوو. بەرەو نيو دي بوو. دلي نەدەسرەوت: بليي جوابي
چ بي!؟

ژنە لە دەرکي چاوەرپي بوو. تەمر چاوي لە زاري بری و خيرا گوتي:

- دەي خيرا كە بلي چي گوت، ميڤردم پي دەكا؟!؟

ژنە پيکەنيني دەھات گوتي:

- ھەك خودا ماليكتە خو دەليي ھوت مانگانەي بو وا بە پەلەي؟!؟

- دەتو خودا كەي پيم بلي. خو شەوي ئەم شەو خەوم نەھاتوتە چاوان.

- دەلي جا لەو باشتەر ميڤرد بە كي دەكەم. بەلام من لە سەر دلي باب و

دايكمم. ھەر كەسي ئەوان پييان باش بي من ميڤرد بەو دەكەم.

ئەو قسانە نیشانەى رەزا بوون . بەلام بەردىكى دى كەوتە بەر پىي . بلىي
پاشاخان ئەسمەرى بداتى؟! دلنيا بوو دەيداتى . لە خۇرا ھەستى بە دلخۇشى
کرد . دەبوو ببىنى . لەنيزىكەو دەگەلى بدوى . ھەستى بكا . گوتى :
- ئىمە ھەر ئورۇ و سبەمان لىرە ماوہ . دەبى چاويكەم پىي بکەوى . بلى
دلنيا بى ھەرئەم شەو دەنيرمە لاي بابى .

مستىكى دراو دەرىنا و دەبەرى دەستى نا . ژنە بە خۇشپەوہ گوتى :
- چاوەرى بە ، بزنام چۆن دەبى . ئەگەر ھات لە دارستانەكەى ئەو لاي
دېچاوەرىبە .

تەمر گوتى :

زۆر باشە .

قسەيان برپوہ و ھەر يەكە بۇ لايەك رۆيشت . ئەسمەر بە بيستنى ئەو
قسەيە وەياددايكي كەوت كە دەيكوت : كىژ دەبى بە ھيا و شەرم بى . نابى
بە سانى بۇ كەس بچىتەژوان . كىژ دەبى خۇ گران كا ...
بەلام ، نەيدەتوانى : ئەو قسانە پر و پووچن . ژن بە خۇپەتى . ھەر دەچم ،
خۇ بابم بزانى دەمكووژى . ھياتى رەشم لى دەبرى . كەلاكم داويتە پيش
سەيان . بەلام ناتوانم نەچم . خودايە چ بکەم؟!

ھەتا لاي بەيانى خەوى لە چاوان نەكەوت . چاوى لە بەرى ميچى برى ،
بى وەى چاولە سەر يەك دانى : بۇ نابى بزانى منيش دەمەوى . بۇ نابى ببىنم ،
ھەستى بکەم ، دەگەلى بدوييم؟! بە خوداي سبەينى داد ئايشى دەبەم و دەچم .
داد ئايشى سەرسپى دايكى بوو .، لەوہتا لە يادى بوو دەگەل دايكى دەچۆ
سەفەران ، ئەو كاتەى دايكى خوى بۇ چوونەمالەبابى ساز دەکرد ، دادئايشى
پيش وى بارگەوبنەى تىك دەنا . جيا لە دايكى دەگەلئامۆژنەكانيشى دەچۆ
جيان . بەلام دەگەل وى دەھات؟! ئەگەر نەھات بە دايكى نالى؟! لەوانەيە

جوابم نه داتهوه، نه گهر نه هات چي؟! دايكم بهو قسه يه بزاني دهمكووژي،
ئابرووم دهبا. به لام به خوداي ههر پيي دهليم ههر چي دهبي با بي. چو لاي و
گوتي:

- دادنايشي گيان....

قسه كه ي بري دهستي دهستوي كرد، سهري به سهريه وه نا. بيدهنگ به
خه مباري چاوي ليكرد. دايه نايشي زاني قسيكي پييه. گوتي:

- چ بووه؟! ها چت دهوي؟! چت لي قهوماوه؟! بو وام چاو ليده كه ي؟!
به شه رمه وه گوتي:

- دايه نايشي گيان. كاريكم پيته.

- رو له روحم بخوازه.

به بيستني نهو قسه يه هينديك گه شاوه و دل خوش بوو. رووداوه كه ي بو
گيپراوه.

دايه نايشي بزركا، نهوه دهلي چي؟! چي به دمه وه؟! به تووره يي گوتي:

- نه يه رو! نهوه دهلي چي؟ به ته ماي چي؟ چت له بن سهري دايه. به
خوداي بابت دهمكووژي. نهو سه ره سپيم ده تاشي و سواري كه ريم ده كا. نهوه
خه ريكي به كوشتنم ده ي؟! نه سمه ر دهستي گرت و گوتي:

- به خوداي ههر به تو ده كروي. نهوه دلت دي بي دلیم كه ي؟! تو بي و
نهو خودايه وه ره هانام. به خوداي چ ناكه م شه رمه زار بي. ههر نه وه نده
چاويكمان پيك بكه وي. كه س نازاني زوو ده گه رپينه وه.

دايه نايشي دلي نهرم بوو. نهو يش نه ميرخاني باش ده ناسي. ده يزاني چ
كه له پياويك بوو. تاريقي نازايه تي و ليها توويي ته مري زور بيستبوو. روژ نه بوو
باسي شه ره كاني ته مر نه گاته نهو لايه. له وه تا كه لبه لي نه فشار به خوي و
عيلا ته وه هاتبووه سه لماسي، ته مر بو به رگري و پاراستني ناوچه باسكي

هيمه تي هه لمالي بوو، له شكريكي گه وره ي ريک خستبوو. دياره پياوي وا نازا و دلير کيژي پاشاخاني قابيله. پاشاخان هر به کراسي بهري دهيداتي، هر له سر دهستان. به لام بيت و بهو کاره بزاني، ده يکووژي، حهياتي ره شي لي دهستيني. راسته زاوي چاکتر له تهمري نابي، به لام نهوهي به خه يانته دهزاني و به داوين پيسي و ننگ. نه سمهر وي هه لرووسکا، دهستي به ماچ کردني کرد. به قوربان وسه ده قهي ده بوو ده يليسته وه قانه قدي ده دا. دايه نايشي هه ناسهي لي برابوو. سوور وشين هه لگه رابوو. گوتي:

- باشه بهسه، بهرم ده. نه يه رۆ بو نه وهنده بي شهرمي؟! ئاي لهو ئاوري قودره تي بووا ده کا؟!!

نه سمهر له باوه شي گرتبوو. سهري به سينگه وه نابوو، بهري نه ده دا گوتي:

- کچي خان بزاني هه رتکمان ده کووژي، پيستان ده گووروي. که لاکمان داويته پيش سه گان. کامان ده پيستي سهري داخني. نا هر ده گه ل سهي ده چاليماں ده کا. نابي پي بزاني. باشه ئيستا بهو غه له بايه باب ئاگاي له کوري نيه. بو يه ش کهس له ون بوونمان ئاگادار نابي. کچي کهس نه زاني ده نا بابت ده مان کووژي. نه سمهر خاترجه مي کرد. سهري له نيوه رۆيه خه ريکي رازانده وه ي خوي بوو. دهستيکي بهرگي سهوز له رهنگي شينکه وسه وز يکاني دم چومي بارانديزي کرده بهر. ميخهک بهنديکي شاميله و مووروي شيني له يه خه ي دا. خر خاليکي قزل منجقي تیکه ل به مووروي ره شي له پي بهست. ميخهک بهنديکي شهوه و زهردويي و چهور و شيريني پر گو ي زي پري له ملي کرد. زولفه کاني به هه وريکي ره ش پوشي. بسکي له بن هه وري ئاوريشمه کهي هينايه ده ر و له سهروومه تي لوولي دا. هينديکي عه تري بون خوش بابي له ئيسفه هانه وه بو هينابوو، بريکي به يه خه و به رۆکي

وهرکرد. ئەو جار که دیتی سازه و کاری نهماوه بیکا، کهوته خه یالات. دلی سوار بوو، نه ده حه جمی. له لایه کهوه شهرم له ولایه ئه وین تهنگیان پی هه لچنی بوو، نه یده توانی نه چی. ئەوه چاره نووسی بوو ئەوی بو لای خوی ده کیشا؟! نا دلی بوو. ئیوار یه ئایشی ره گه لی کهوت. ئەسمه ر سوور هه لگه رابوو. ترس و خو فیش هیندیکی ههنگاوی شل کرد بوو. نیوه ی رییه پتر هات بوون ویستی بگه ریته وه. لاقی له دوو نه ده هات، دلی رویشتنی نه بوو. تهر له میژ بوو له وی چاوه نواریان بوو، نه ده کرا بگه ریته وه. له وانه بوو ئه گه ر نه چی ئەو کاره ی به گالته بزانی و نه نیریته لای بابی. راهه ستا، دایه ئایشی تیگه یی وبزه ی هاتی:

- رۆله ئەوه بو شل بوویه وه؟!!

- دایه ئایشی به خودای وه خته شیت بم. ده لیم بگه ریته وه. ده ترسیم

بابم بهو کاره بزانی، ناتوانم نهش چم، چ بکه م؟!!

- رۆله بو خۆت ده زانی، چت پی باشه وا بکه.

هیندیك دانیشته دهستی وه بهر چهنه ی هه لدا، بیری کرده وه. به لام

ئاخری ئەوه دلی بوو سه ر کهوت. هه ستا و وه ری کهوت. دارستان به رگی سوور

و زهردی رنی بوو. بوئی گه لا و ویشکه ل دم و لووتی پر کردن. خشپه ی گه لا

له ژیر پییان و ئاسمانی ساو وشین له ژوور سه ریان. به ره و کهنده که تی هه ل

بوون. تهر زووتر له وی چه قی بوو. دوور ونیزیک دایه ئایشی گوتی:

- رۆله من ئەوه لی ره م. به لینه کهت له یاد نه که ی، زوو بگه ریته وه.

- من ته نیا ناچم، تۆش ده بی بی.

- ئەوه ده لی چی؟! رۆله من لی ره یه شکێ ده کیشم. نه وه کوو یه کیک

بهو لایه دا بی. به شه رمه وه بو لای چوو، ته مریش بو لای هات و سلاوی کرد.

ئەسمەر بە شەرمەووە جۋابى داوہ. تەمر بە بزەيە كى شيرين چاوى ليدە كورد.
ماوہ يەك بیدەنگ دەبەر يە كتریان هەلپروانى. تەمر وە زمان هات:
- ئەسمەر گيان ئەوہ ئەتۆي؟! بپروا ناكەم. بە خوداى لە تاوانت نەماوم،
كچى تۆ بۆھيندە جوانى. هەرتك دەستى گرت. ئەسمەر سەرى داخستبوو.
تەمر دەستى توند توند گرتبوو. ريكى دەكوشى. ئەسمەر هاوارى لى بليند
بوو:

- ئاى...

تەمر وەخۆ هاتەوہ:

- گيانە بە خوداى شەوى ئەم شەو خەوم لى نەكەوتووە. بليى بابت
رازى بى؟ هەرتەم شەو دەنيرم. پيت وايە جۋابى چيە؟!
ئەسمەر گوتى:

- جا چووزانم. منيش زۆر نيگەرانم.

تەمر كەوتبۆ خەيالات، ئەسمەر چاوى لە عەرزى بپربوو، بە بزەوہ
دەپروانى. قەدەرزەمانىك هەروا مانەوہ تەمر وەقسە هات، باسى ئاوات و
ئارەزۆكانى خۆى بۆ كرد. ئەسمەر گوپى بۆ داخستبوو. ئەويش تازە سەرى
قسانى كرابۆوہ. ئەسمەر هەستى بەدرەنگى كات كرد. كوتى:
- دەبى بپروم درەنگ دەبى.

تەمر گوتى:

- نا زووە، كى بە نەبوونمان دەزانى خۆ باب ئاگاي لە كورپى نيە. خۆ
نەمديتى. سبەينى بلاوہى دەكەين. دەستى گرتەوہ. ئەسمەر گوتى:
- دلە ناسرەوئى، بەرم دە دەبى بپروم تا كەس نەيزانيوہ.

ژوانەكەيان دوایى هات. ئەسمەر بە هەلاتن چۆ كن دايەئائيشى. ئەويش
دەستىكى بەپشتى گرت و هەستا سەر پييان. تەمر بە چاوبەريى كردن.

هیندیکی دی دانیشت. دارستانه که چۆل و بیدهنگ بوو. ئاسمان شین و شین تر ده چوو. ئهوجار به ره و خیوه ته کان کهوته ری. دار و بهرد جوان و ههست بزوین بوو. راست چۆ خیوه تی همه د بهگ وداواکهی خۆی پی گوت. همه د بهگ به بیستی ئه و خه به ره گه لیک شاد بوو. گوتی:

- قهت کار له وه باشر نیه. جا کچ له کچی پاشاخان باشر ههیه. ههر ئه م شه و داوای ده کهین.

شهوی له مه جلیسیدا همه د بهگ داوای ئه سمه ری کرد. پاشاخانیس ههر له وپیشکەشی کرد. همه د بهگ به شادیه وه مزگینی بو ته مر برد. ته مر هه تا شه و شه بووخهوی لی نه کهوت. بیری ههر لای دایکی بوو. ئه وهی زانیبا چی ده گوت؟! به یانی که ژیان کهوته سهر چه رخی روژی، به په له خویان ساز کرد. زۆر زوو بووکن چی کهوتنه ری. لای نیوه رۆیه دهنگی دههۆل و زورنا دههات. ئهوانی له دی مابوونه وه به ره و پیری بووکیچوون. دههۆل و زورنا دهیکوتا چۆن. به دووان قۆلی بووکیان گرتبوو. ئهوانی دی خه ریکی رمبازین بوون.. له بهر دهنگی دههۆل و زورنا نه بایه بووکی هه ژار له وهات وههواره زهندهقی ده چوو. پۆلیک ژن و کچی ئاوی به شل و مل گوتن بووکیان به خیرهاتن کرد. ئهسپ دهسله مینه وه. سواره جلهویان لی توند ده کردن و لغاویان ده کیشا و ئه هوه نیان ده کردنه وه.

دوو سوار له مهیدانی دی تهقله یان ده کرد. تهقله و جلیت سواری ئازا و لیها تووی دهویست. جاری وابوو ده گه ل داریان ده وه شانده سواره کهی دی راست نه ده بووه و حه یانی رهشی لی ده پرا. هه وه هوی سواران تی که لاو ببوو. سواره گه یشتنه نیو دی، ته مر وه پیش کهوت. له بهر په نجه ره ی باله خانه ی ماله پاشاخانی سه ریک دیار بوو. زانی ئه وه ئه سمه ره. ئازای لهشی تووشی سستی یه ک هات، ئه سمه ر هات بووه سهیری بووکیان. ته مر به فیزه وه به ره و جلیته که

بوو. ده‌بوو خو بنوینئ. سه‌ری ئه‌سپی وه‌رسوورانده. ئه‌سپ‌ده‌ستی به‌هه‌لتۆز هه‌لتۆزی کرد، ملی نه‌ده‌دا، رکیفی لی توند کرد، ده‌ستی به‌سه‌ر و ملی داهینا. یه‌کیک هاته‌پیش. ته‌مرله‌به‌ری هه‌لات و سواره‌داری داهینایه. داره‌که‌له‌ پشت‌کلکی ئه‌سپه‌که‌ی کهوت. ته‌مر داره‌که‌ی ده‌ست دایه، چاویکی له‌ په‌نجه‌ره‌ی باله‌خانه‌کرد. سواره‌له‌پیشی هه‌لات، ته‌مر وه‌دوای کهوت. دوور و نیزیک سی‌ره‌ی لی گرت و داری وه‌شانده. راست له‌ نیوه‌پراستی پشتی دا و گه‌راوه‌دواوه. سواره‌وه‌دوای کهوتن. گه‌یشه‌وه‌ئه‌ولای مه‌یدانی به‌لام که‌س نه‌یگه‌یشتی. هه‌ر که‌سه‌له‌به‌ر خو‌یه‌وه:

- هه‌ک بژی، چاوی سه‌رم بی. خودا ئاگادارت بی.

- هه‌ک له‌چاوی چلکن به‌دووربی.

حه‌مه‌دبه‌گ مستیکی دراو ده‌سه‌ر گه‌را، هه‌لی هاویشته و کردیه سه‌ده‌قه‌ی سه‌ری ته‌مر. ژن و پیاو وردکه‌تیی هالان. بوو به‌فرین فرین. ته‌مر سه‌ی هه‌لینا، منداله‌وردکه‌وه‌هرزه‌کار وا له‌سه‌ریه‌ک کو ببوونه‌وه‌ده‌تگوت هه‌رشته‌ن. ئه‌سمه‌ر هه‌رله‌به‌ر په‌نجه‌ره‌راوه‌ستابوو. زه‌رد و سووری کیژۆله و شاژنان تیکه‌لاو ببوو. به‌چه‌پله‌ریژان و سه‌مابووکیان به‌ره‌و مالی ده‌برد. له‌ده‌رکی مالی بووکیان به‌دوو که‌سان قۆل گرت و دایانه‌زاند و به‌ره‌و ده‌رکی کهوتنه‌ری. به‌چه‌ند که‌سان بووکیان زی‌ره‌وشان ده‌کرد. ئه‌سمه‌ریش هاتبووه‌به‌ر هه‌یوانئ. ژن و پیاو و گه‌وره‌و چووکه‌خه‌ریکی کو کردنه‌وه‌ی پاره بوون ده‌تگوت گوپرووسکینه‌یه. یه‌کتریان راده‌کیشا. پیچ و کلاو خوار ده‌بوون، پشتیند شل ده‌بووه. زاواسیویکی به‌ده‌سته‌وه‌له‌سه‌ربانی راوه‌ستابوو. به‌چه‌ند که‌سان بووکیان ده‌پاراست. بووک‌گه‌یشه‌ده‌رکی هه‌ساری زاوا سیوه‌که‌ی پیدادا. ته‌مر سیوه‌که‌ی له‌حه‌وای گرته‌وه‌وده‌باخه‌لی نا. داوه‌ت له‌ده‌ری ده‌گه‌را، به‌لام ئه‌سمه‌ر ئیزنی نه‌بوو بیته

دهرئ. ئیستا که داواکرا بوو نه ده بوو بیته دهرئ و بچیته داوه تی. هه تا ئیواری
درهنگ داوه ت ده گه را. نهو جار بلاوه یان کرد و هه ر که سه گه را وه ماله خوئی.

پاش نیوه پۆ بوو، با هه‌وری رهش و شینی وه‌به‌ر شیلان دابوو، ده‌یه‌یان و ده‌یبردن. هه‌وا ته‌پ و تۆزاوی و ناخۆش، گژه‌با و گژه‌لوو که بوو. هه‌ر سه‌ر له به‌یانیه‌وه هه‌واناخۆش بوو. هه‌وری بۆر و چلکن ده‌ور و پشتی کیوه‌کانی ته‌نی بوو. له پڕ بوو به‌ گۆپالباران، باب ئاگای له کورپی نه‌ما. جووتییر و گاوان و شوان چوونه بن به‌ردان. هه‌ر کهس له‌ده‌ری بوو خۆی له په‌سیۆیک هه‌شاردا. سیلاو هه‌ستا. که‌نداو که‌ند، باقه‌گژ و گیای ده‌گه‌لخۆی رامالی، کاو کۆتی هینا. ده‌تگوت له که‌وی ده‌دا، گژه‌هوی پی ده‌کرد. ئه‌وی له سه‌رری بوو رایمالی گویک، بزنه‌گرویی، مه‌نجه‌ل، سه‌وه‌ته، باقه‌گیا.

په‌ریزاد له پشت په‌نجه‌ره‌وه ئه‌و لافاوه‌ی دیت، هه‌رچی له‌به‌ری بوو رایمالی وده‌گه‌ل خۆی برد: «ئه‌گه‌ر پێشی که‌لبه‌لی نه‌گیری ئی‌مه‌ش وه‌کوو ئه‌و شر و شالاتانه راده‌دا وله‌ دۆل و ده‌ران ئاواره و ده‌ربه‌ده‌رمان ده‌کا وله‌ ناوچه‌یه‌ راومان ده‌نی، ده‌بی وه‌کوو به‌ندپێشی بگرین. ئه‌گه‌ر هه‌موو پیکه‌وه بین دلنیام ناتوانی چیدی زه‌وی و زارمان داگیرکا. له‌ودی و دیهاته‌ بی ده‌رک و ده‌روازه‌یه‌ دا به‌ سانی ده‌روه‌ستمان دی. ده‌بی رییه‌ک بدۆزینه‌وه. دلنیام رییه‌ک هه‌یه. به‌لام کیه‌هه‌ ری و چۆن؟!» به‌ره‌و دیوی ته‌مر که‌وته‌ر ری. ئه‌سمه‌ر له ژووری سه‌ری دادینا. به‌ دیتنی خه‌سووی خیرا ده‌سماله‌که‌ی به‌ سه‌ری دادا وراست بۆوه. په‌ریزاد گوتی:

- رۆله‌ دانیشه‌ سه‌رت به‌هۆنه‌وه، فه‌رقی من و دایکت چیه‌.

ئه‌سمه‌ر به‌ شه‌رمه‌وه‌ چاوی لیکرد:

- چۆن شتی وا دەبی!

پەریزاد قەت ئەوەندە پێ جوان نەبوو. ئەو کاتەى ھەمەدبەگ مزگینی دایە لەخۆشیان چاوی پڕ بوو لە ئاو. ئاخر ئەو تاقانە کەى بوو بووکی سووری بۆ دینا.

بە بەختەوهری تەمز بزهى شادی کەوتە لیوان. دەیدی تەمر و ئەسمەر چەندەیان یە کتر خۆش دەوی ئەویش وە یاد خۆشەویستی و ئەوینە ناکامەکانی خۆی دە کەوت. لەمیژ بوو لە ئەلغ بەگ بی خەبەر بوو، تا کوو عیلات دژی کەلبەلی ریک کەوت ئەویش و پرای وان باسکی ھیمەتی ھەلمالی و جاروبارەش دەھاتە ئەنھەر و میوانی ھەمەدبەگ دەبوو. تائیستا چاویان پیک نە کەوتبوو. بەلام جاروبارە خدر دەھاتە لای و باسی دە کرد. خدر ماوہیە ک بوو لە ئەنھەر بوو. ئیدی دەست و دووی جارانی نە ما بوو و زۆر پیر و کەنفت بوو. بە کۆمە کۆم دەستی بە پشتی دەگرت و دەھاتە لای پەریزاد. لە دیوہ خانى و لە لای مەیتەر و خولام گیرسابووە و خاتوون گەلیکی ریز لیدەنا و قەدری دەگرت. ئەویش وە کووتەمر یادگاری ئەمیرخان بوو. پەریزاد لە ئەسمەر دا سەتھی ما بوو. ئەویش بە شەرمە وەسەری داخستبوو. روخساری شلک و ناسکی ھەر شەبەقی لی دەبوو. دەتکوت خونچەى تازە پشکووتووہ و بزەى لە سەردەمە. یە ک بە یە کى گوتەنى دەلیی مەلاییکە دم و چاویان بۆ شوتووہ. وە یاد حجیلی خۆی کەوت. ئەودەمى تازە بووک بوو، ئیستا گەردى پیری لە سەر قژی نەباریبوو. ھەویکانی ئیرەبیان پێ دەبرد. ھەر ئەوان نا سەرپاکی ژن و کیزی قەلایە. رۆژ نەبوو تانە و تەشەرى لی نەدری و قسەى تال و سوپر نەبیسی. چەندەیان نوشتە و سیحر لیدە کرد. زۆر جار دوعا و نوشتەى دەدیتەوہ بۆیان لە ژیررئسمەى دەرکەى دەخست، لە سەر دەرانەى. بەقاي بەو شتانە نەبوو. ھیندەى خان خۆش دەویست و خوشەویست و نازدار بوو

ئیدی جییه ک بۆ شتانه نه مابۆوه. زۆریان نوشتهی رهشی بوون. دهیبرده لای
خان ئه ویش دهیکردهوه و بزه ی دههاتی:

- زن به قای به چ نیه!

دهیانگوت ئه گهر نوشته بگریتهوه به تال ده بی. به لام خوشه ویستی
نوشتهی نه کراوهشی به تال ده کرد. چاوی له ئه سمهر کرد. شانسه که ی ههر به
دهستهوه بوو. زانی شه رمی ده کا، چۆ دهر. له و ماوه یه ی ئه سمهریان
خواستبوو، تهر شوو و روژی پر له شادی و به خته وه ری بوو. چهند وه خت
بوو له شهر و هه لا دوور که وتبۆوه. په ریزادیش ده یزانی گهنجالی و براکه ی تا
ئو ناوچه یه نه گرن ده ست هه لگرنین. ئیستاش له قه لاتی ورمی نیشته جی
بوون له تهری ده یانخوارد و له ویشکی دهنوستن. بن قوونیان باش
گهرم داها تبوو. به تیکرایی خهریکی قه لاداری بوون. مووچه و مه زرای
خهلکیان به به ره وه داگیر ده کرد و خهریکی کشت و کال بوون. به لام ده کری
ههر ده ست له سه ر ده ست دانین و دهنگ نه که ن؟! ده بوو قه لایه ک بدۆزنه وه
و تی دانیشه جی بن، هه تا هه موو روژی ده گه ل شهر قه وما ناچار نه بن مال و
حالیان به جی هیلن و رابکه ن. ده بوو جیکیان بی به پشت ئه ستووری له ویدا
بژین و به شهر بین. تهر له دیوه خانی بوو. په ریزاد له دوا ی نارد. ئیدی ئه
شاعه بباسی زالم و خوین ریژ دهسته لاتی جارانی نه مابوو. شاعه بباسی
زالم، دل ره و بی به زه، ئه و که روحمی به کوره کانی خوشی نه کرد. ئه و که
سی کوری خوی کویر کرد و کوشتنی. ئیستا پیر بووه له ده ست و دوو
که وتوووه. ئه وه دنیا یه ده ور گوراوه. ههر جاره به مرادی دلی یه کیک
ده سووری. ههر ئه ورۆ و سبه یه یه کی دی جی وی ده گریته وه. تهر وه ژوور
که وت به دیتنی دایکی دهسته وه نه زه ر راوه ستا. تهر ئیدی بوخوی پیاویکه،

ئازا و بویره، دور ناس و دلیره، نه بهزه، ده توانی به سانی دمدم بگریته وه
وتۆله ی بابی بکاته وه. ده تگوت کهلی کۆتانه له وی راوه ستاوه:

- دایه گیان خیره له دووت ناردووم؟!

- کهسم گیان، خیر ده بی به هومییدی خودای. ویستم بی هیندیک
پیکه وه بدویین. رۆله زۆر له میژه بیدهنگی. کهلبه لی قهلاتی ورمیی داگیر
کردوو و خهریکی کشت و کاله. ده زانم رۆژیک ده گاته ئیره کانه. ئیمهش
ناکری ههتا شه ریک قهوما ئاواره ی ولاتان بین. ده بی تا درهنگ نه بووه کاریک
بکهین. ته نیا به و هیرشه جاروبارانه ده ره قهتی نایهین. ده بیجیه کمان بی
تییدا بژین و کهس زه فه رمان پی نه با. جیه ک وه کوو دمدم، قایم به
شووره ی بهرز و گرانه وه. ته مر قسه که ی بری:

- به لام دایه گرتنی دمدم وا به سانی نیه.

- رۆله بو کهسیکی جاریک له گرتنی دابه شدار بووه و شاره زای که لین و
قوژبنیه تی زۆر سهخت نیه. رییه ک ههیه، بلی نه توانین؟!

- دایه منیش گرته وه ی دمدم به کاریکی پیویست ده زانم. به لام تا
بیرورای همه دبه گ و ردین سپیکانی عیل چ بی. من ده بی ده گه ل وانیش
بدویم. هه ر ئیستا ده رۆم و کویان ده که مه وه. خوا حافیزی له دایکی کرد و
به ره و دیوه خان وه ری کهوت.

حه مه دبه گ به بیستنی قسه کانی گوتی:

- خیرا وه لام بنیره خزم و کهسان ده بی ته گیری لی بکهین. من
ده گه ل تۆم و نه و کاره به باش ده زانم بزاین نه وان ده لین چی.

سارم به گ پیریکی به سال اچووی پر ته مه ن بوو. مووی سه ر چۆکی له بهر
پیریان سپی بوو. کاتی قسه کردن می ده له رزی. گوچانه که ی ده عه رزی
کوتا:

- من گرتنی دمدم پهسند ده کهم.
به گه کورده کان به ئیحترامی سارم به گ هیچیان ورته یان لیوه نه هات
گه رچی به تیگرایی له سهر گرتنی قه لا سوور بوون و نهو کاره یان به دل بوو.
حه مه دبه گ گوتی:

- ههر کهس نهو کاره ی پی باش نیه قسه بکا.

هه موو سه ریان راوه شانده و گوتیان:

- وه لا زور کاریکی باشه.

نهو جار که هه موو هاتنه سهر نهوه. مابوو که چون بوی بچن و له چ
رییه ک زه فهری پی ده بردری و کیهه ری باشتره. سارم به گ به سه رهاتی
کونی زور له لابوو، پی و ابوو به گپرانه وهی نهو کاره ساته رییه ک بو گرتنی
دمدم ده دوزیتته وه گوتی:

- وه ک بستوومه زور پیش هاتنی ئیسلام ههر له جیی نهو دمدمه
قه لایه ک هه بوو که دهستی روژگار خاپووری کردوو. نه میریکی سهر بزپو له و
قه لایه ده ژیا و وهخت و ناوهخت هیرشه ده کرده سهر گونده کان و تالان و
پرۆی خوی ده کرد و ئالای سهر بزپوی هه ل کردبوو. خه لکی سکالایان برده
به ر حاکمی نهوده می و گوتیان: نهو زالمه مان له کولکه وه. حاکم له شکری
برده سهری، به لام ههرچی کردی ده ره قه تی نه هات. ده خزی ده قه لایه و
دهرکی داخراوی قه لا پیشی حاکم و له شکره که ی ده گرت. روژیک
سه رداریک چو خزمهت حاکمی و گوتی: من نهو کاره ده کهم بهو شه رته ی
ههرچی من ده لیم بیکه ن. به گه کان گوپیان بوو به سهر هاته شل کردبوو، ته واو
که وتبوونه نیو کات وساتی به سه رهاته که. سارم به گ دهسته لهرزو که کانی به
گوچانه که ی گرت و هه ستا سهر پیان:

- حاکم دستووری دا کس دستى وه بهر دستى نه هیئى. لهو ناوچه یه پیره دارىكى گه وره هه بوو. به چند کسان دستیان پیک ده گرت لى نه ده گه یشتنه وه. ئه مری کرد بیبرنه وه و راسته و پاسته ی کهن. ئه و جاره کهندرى ده داره که ی خهن، سه دکه سی هیئا و داره که ی پى راکیشان. هه لگرتنى ئه و داره به سانی نه بوو. بویه ده یان خسته سهر چند ئالوودار و ده یان کیشا. جى دستیان لى دروست کرد بوو. کهندره کان زوو زووده پسان، ناچار دستیان پیده گرت و شانیان وه بهرده دا. له شکر هیرشى کرده قه لایه. داره که یان هه روا ره کیش ده کرد و له سهره وه را ئه وانیه یان وه بهر تیر و رمبان دابوو. له شکری حاکمیش له خواری را جوابیان ده داوه. ئه و داره یان به ده رکی قه لا دا ده دا. هیئنده یان ئه و داره پیدادا هه تا ده رکه شکا و چوونه ژوور و قه لایان گرتنه وه.

ئه لغ به گ هه لیدایه:

- به لام سارم به گ ئه وانه ئه فسانهن. قه لای دمدم چ ریى بو گرتنى نیه. چونکی قه لاتهنیا دوو ده رکه ی هه یه. یه کیان به ره و باشوور ده کریتنه وه و له گۆرایی نیزیکتره و له ده روازه رابو عهرزی رییه ک هه یه که به زه حمهت سواریکی تیوه ده چى. ئه وى دیشیان له پانایی قه لاوه لای روژ هه لات، پالی وه بهرزایی چیا داوه و شووره یه کی گه وره ی بو کیشراوه و بورجى بلیندی ههن و ده روازه یه ک هیچ کامیان به سانی ناگیرین. ههر ناناگیرین. دیاره گرتنى قه لا به و شیوه یه که سارم به گ ده لى یه کتر ناگرنه وه. ده بی رییه کی دی بدوژینه وه. من که بو خوم جاریک له گرتنى دا به شدار بووم و له نیزیکه وه ئه و قه لایه م دیوه و ماوه یه ک تییدا ژیاوم ده زانم له ده رى را زه فه رى پى نابه ین و ناگرى.

بیدەنگ بوو چاوی له تەمر کرد. تەمر دەستی بە سەری گرتبوو. دە
 بیران رۆچوو بوو: گرتنەوهی له لای رۆژھەلات را ناگرێ لەبەر بەرزى و بلیندی
 کەس ویی راناگا. بەلام له لای باشوورەوه ئومیدیک هەیه. بەلام چۆن؟!
 شکاندنی ئەو دەرکەیه و چوونەژوور. بەلام خۆ سوارە ناگەنە دەرکی قەلا.
 دەبی هێرشەکان له لایەکانی دی را زۆر بن و کەس ئاگای لەوی نەمیئی و
 کارێک بکەین ئەو دەرکەیه ئاگر بگرێ. بۆو کارە پیاوی زۆر ئازامان دەوی.
 ھەمەدبەگ دیتی تەمر کەوتۆتە خەیاڵات. عاملاوی دەستی خۆی بوو
 باشی دەناسی. گوتی:

- ھا تەمر چیه؟! ئەتۆ دەلیی چی؟!!

تەمر پێشنیارە کەى خۆی بە وردی تی گەیاندن. ھەمووی ئەو کارەیان
 پەسند کرد. ئەوجار خەریکی لەشکر وەخرکردن بوون. ھەر کەس دەستی
 شیرى گرت، گەورە و بچووک بۆ گرتنی دمدم کەوتنە رى. بە شیر و مەتال و
 زری و خوودەو، سوار و پیادە، تیر ھاویژ و شیر بە دەست. دەور و پشتی
 قەلایان گرت و هێرشیان کردە سەری. لە سى لاو پەلاماریان بردى. هێرشى
 بى وچان، قەلایان وەبەر تیر و تەفەنگاندا. لە ژوور قەلاو خەریکی بەرگری
 بوون. هێرشەکان لە سى لاو بى ئەمان بوو، وای لیھات ئاگیان لەدەروازەى
 باشوور نەما. چەند پیاوی ئازا بارووتیان بە ھەگبان بۆ دەرکی دەروازەى
 دەبردلە سەرى را دەست رێژیان کردنى و ھیچیان دەر نەچوون. ئەو جار
 چەند کەسى دی جیان گرتنەو. ھەتا گەینە دەرکی قەلا و ھەگبەکانیان لە
 دەرکی دانا و گەرانەو. بەمەنجەنیق دیوار و دەرکەى قەلایان داگرت، بەلام
 دەرکەکیان بۆ نەنگیودرا. تەمر مەشغەلیکی ئاگردا. ھەرچی ھەمەدبەگ و
 سەردارەکانی دی پێیان گوت جوابی نەداو. زۆریان گرت بایەکی دی بچی
 گوتی:

- نا هەر بۆ خۆم دەچم. ئەو هەر کاری منە.

مەشغەلە که له بەر هەلاتن لەوانە بوو بکووژیتەو. دەبوو بە سپایی بیبا
هەتانه کووژیتەو و ئاگاشی له خۆی بی نەنگیودری. ناچار سەبرسەبر دەپۆیی
و ئاگای لەئاورە که بوو نەکووژیتەو خوارە و پێچکە ی دەکرد، دەپۆیی هەتا
تیری وی نەکهوی. خۆی لە پالی گابەردان حەشار دەدا و بە بەردانەو
دەنووساند. حەمەدبەگ وەخت بوو له تاوان شیت بی. دەستەو دوعا دەپاراو:
ئاگای له شەرە که نەبوو تەنیا چاوی له تەمر بریبوو. دەپاراو، تەمر هەروا
رۆیی تاگەیشته دوور و نیزیکی قەلا و مابوو بگاتە دەرکی قەلا دەبوو
مەشغەلە که وا باوینە کووژیتەو و راست بکهویتە سەر هەگبەکان و بۆ خۆشی
خیرا دوور کهویتەو. دەنابارووت گرتبای ئەویش رزگاری نەدەبوو. زەینی
خۆی دایە هەگبەکان و هاویشتی. و هەرچی هیزی دەلاقی دابوو کۆی
کردهو و هەلات. دەگەل گر له بارووت بلیند بوو خۆی لە عەرزى دا. دار و
بەرد دەنگی داو و گر هەستا. تەپ و تۆزیکى زۆر بە ولاتی وەربوو. چەرە
دووگەل و تەپ و تۆزیک بوو چا و چاوی نەدەدی. حەمەدبەگ له تاو تەمری،
بەهەلاتن بەرەو دەروازە هەلات. تەماشای کرد تەمر هەستاو تەو و ئازای
گیانی خۆل و خاکە و بۆ لای دی. له چا و ترووکانیک دا دەروازە کراو و هەتا
قەلانشینەکان وەخۆهاتنەو پیاوکانی تەمر چوون دە قەلاو و دەگەل
قەلانشینەکان دە گز یەک راجوون و هەرچی کووژرا کووژرا. ئەوی دیان بە
دیل گرت. چەند سوار بەرەو دمدە ئەسپیان لینگ دابوو، دەیانئاژوا. یەکیان
چاوی له ئاسمان بریبوو. پۆلیک کۆتری بال رەنگین بە ئاسمانی قەلادا
دەخولانەو، شاد و سەرخۆش دەفرین و بالیان دەگرت و دەگەرانهو. پیرە
پیاوکان بەیتی دمدی فەقی تەیرانیان دەگۆی دا دەزرینگاو:

رەف رەفا قاز و ئورده کان

دفرن له دهر و کوله کان
حه یفا منه لوان چاو بهله کان